

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Specifikace ohledání místa mimořádné události

Emergency site inspection procedure

Diplomová práce

Studijní program: Civilní nouzové plánování

Autor diplomové práce: Bc. Petr Jirout, Dis.

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Mgr. Karel Locker

Kladno 2022

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Jirout** Jméno: **Petr** Osobní číslo: **503665**
Fakulta: **Fakulta biomedicínského inženýrství**
Garantující katedra: **Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva**
Studijní program: **Civilní nouzové plánování**

II. ÚDAJE K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Název diplomové práce:

Specifikace ohledání místa mimořádné události

Název diplomové práce anglicky:

Emergency site inspection procedure

Pokyny pro vypracování:

Předmětem práce bude problematika ohledání místa mimořádné události v souvislosti s vyšetřováním požárů, výbuchů, technologických havárií a dalších událostí, které nejsou v policejní praxi, co do početnosti, běžné. V teoretické části bude proveden stručný rozbor jednotlivých skutkových podstat trestných činů, které mohou obsahovat výše uvedenou mimořádnou událost. Dále se teoretická část bude zaměřovat na teorii ohledání místa činu. Praktická část práce bude vycházet z kazuistické analýzy uzavřených případů. Bude provedena multikriteriální analýza pro odhalení silných a slabých míst teoretické a praktické připravenosti orgánů činných v trestním řízení při ohledání místa mimořádné události. Cílem práce bude zpracovat návrh metodiky ohledání místa, zajištění stop a dokumentování prováděných činností v průběhu záchranných a likvidačních prací.

Seznam doporučené literatury:

- [1] DRAŠTÍK, Antonín, Trestní zákoník: komentář, Praha: Wolters Kluwer, 2015, ISBN 978-80-7478-790-4
- [2] KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS, KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, ISBN 978-80-7380-535-7
- [3] BRUNOVÁ, Markéta, Dokazování trestné činnosti: s využitím kriminalistických stop a identifikace, Praha: Vysoká škola finanční a správní. Eupress, 2019, ISBN 978-80-7408-196-5
- [4] PEKAR, Vasil Silvestr, Zjišťování příčin požárů v rámci státního požárního dozoru, V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2011, ISBN 978-80-7385-107-1

Jméno a příjmení vedoucí(ho) diplomové práce:

PhDr. Mgr. Karel Locker

Jméno a příjmení konzultanta(ky) diplomové práce:

Datum zadání diplomové práce: **04.10.2021**

Platnost zadání diplomové práce: **22.09.2023**

doc. Mgr. Zdeněk Hon, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. MUDr. Jozef Rosina, Ph.D., MBA
děkan

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem Specifikace ohledání místa mimořádné události vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

V Praze dne 31.03.2022

.....
Bc. Petr Jirout, Dis.

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych chtěl poděkovat PhDr. Mgr. Karlu Lockerovi za poskytnutí cenných rad, ochotu a vstřícný přístup. Rád bych rovněž poděkoval všem policistům, díky kterým mohla být realizována praktická část práce. V neposlední řadě děkuji rodině za trpělivost a shovívavost při tvorbě této práce.

ABSTRAKT

Diplomová práce řeší problematiku ohledání místa činu mimořádné události, jeho zákonné ukotvení v právním řádu a samotný postup a východiska ohledání. V teoretické části byl proveden stručný rozbor jednotlivých skutkových podstat trestných činů, které mohou obsahovat výše uvedenou mimořádnou událost. Dále se teoretická část zaměřuje na teorii ohledání místa činu a vysvětlení pojmu mimořádná událost.

Praktická část práce vychází ze získaných statistických dat, dat z dotazníku a kazuistických analýz uzavřených případů. Byla provedena analýza připravenosti orgánů činných v trestním řízení při ohledání místa mimořádné události.

Cílem práce je zpracovat návrh metodiky ohledání místa, zajištění stop a dokumentování prováděných činností v průběhu záchranných a likvidačních prací.

Klíčová slova

Ohledání místa činu, mimořádná událost, stopy, orgány činné v trestním řízení.

ABSTRACT

This diploma thesis addresses the issue of searching the crime scene of an extraordinary event, its legal basis, the procedure itself and starting points of the search.

The theoretical part includes a brief analysis of the facts of a crime, which may include the above-mentioned extraordinary event. Furthermore, the theoretical part focuses on the theory of crime scene investigation and explanation of the term “extraordinary event”.

The practical part is based on obtained statistical data, data from the questionnaire and case studies of some closed cases of extraordinary events. An analysis, which examined readiness of law enforcement authorities to inspect the crime scene, was performed and included in the practical part of this thesis.

The goal of this thesis is to develop a proposal for the methodology of an extraordinary event scene search, securing clues and documentation of performed activities during rescue and liquidation work

Keywords

Crime scene search, extraordinary event, clues, law enforcement authorities.

Obsah

1	Úvod.....	9
2	Cíl práce a hypotézy	10
2.1	Hypotézy.....	10
3	Přehled současného stavu.....	12
3.1	Kriminalistika.....	12
3.2	Kriminalistická technika.....	13
3.3	Ohledání.....	14
3.4	Cíl ohledání	16
3.5	Druhy ohledání.....	17
3.5.1	Ohledání místa činu	18
3.5.2	Ohledání místa mimořádné události.....	19
3.5.3	Ohledání předmětů.....	21
3.5.4	Ohledání dokumentů a výpočetní techniky.....	22
3.5.5	Ohledání těla živé osoby	22
3.5.6	Ohledání mrtvoly	22
3.5.7	Ohledání stop.....	22
3.5.8	Dokumentace	23
3.6	Stopy	24
3.6.1	Materiální stopy.....	26
3.6.2	Paměťové stopy	27
3.6.3	Digitální stopy	28
3.6.4	Negativní vlivy působící na stopy	28
3.7	Mimořádná událost.....	29
3.8	Vybrané trestné činy	30
3.8.1	Trestný čin	30
3.8.2	Vybrané trestné činy českého práva	32
3.8.3	Trestné činy vybraných států.....	33

4	Metodika.....	36
4.1	Využití kvantitativních a kvalitativní analýzy	36
5	Výsledky.....	39
5.1	Kvantitativní analýza dat	39
5.1.1	Statistická data	39
5.1.2	Výsledky dotazníkového šetření.....	43
5.2	Kvalitativní analýza	59
5.2.1	Případová analýza výbuch granátu r. 2009, K1	59
5.2.2	Případová analýz požár neobývaného objektu r. 2010, K2	63
5.2.3	Případová analýza požár bytu r. 2012, K3	67
5.2.4	Případová analýza požáru letadla r. 2012, K4.....	70
5.2.5	Případová analýza výbuch plynu 2013, K5	73
5.2.6	Případová analýza výbuch na velvyslanectví v r. 2014, K6	77
6	Diskuze	83
6.1	Cíl práce	92
6.1.1	Metodika.....	92
7	Závěr	98
8	Seznam použitých zkratk.....	99
9	Bibliografie	100
10	Seznam použitých obrázků	107
11	Seznam použitých tabulek.....	108
12	Seznam Grafů	109
13	Seznam Příloh.....	110

1 ÚVOD

Při vyšetřování požárů, výbuchů, havárií a dalších mimořádných událostí je na policisty kladeno velké množství úkolů související s objasněním všech skutečností, které vedou ke zjištění příčiny vzniku mimořádné události. Zjištění příčiny vzniku takovéto mimořádné události je vedeno následně k subjektu, tedy pachateli trestného činu, popřípadě přestupku, nebo ke zjištění takové skutečnosti, která nasvědčuje tomu, že děj, který provázal mimořádnou událost, je dějem, který nesouvisí s činností, jednáním – konáním nebo opomenutím subjektu, tedy osoby, která by byla za takový děj odpovědná.

Ohledání místa mimořádné události od samého začátku vyšetřování složitý a případ od případu jedinečný proces. Ohledání je základní aspekt trestního řízení, ale i správního řízení. Jak se v teorii práva uvádí, jedná se o neodkladný a neopakovatelný úkon. Pouze na místě mimořádné události lze získat, zadokumentovat takové informace, které nelze získat pozdějšími úkony. Z informací na místě mimořádné události lze zjistit a dokumentovat to, co bylo spácháno, kým, kdy, kde, jak a čím. Ohledáním lze i zjistit, proč došlo k mimořádné události. Na místě mimořádné události je zaznamenáno jednání, které bylo učiněno, ale i následek, který vnímáme. Jednání na místě mimořádné události se projevuje ve formě stop, které je nutné zadokumentovat a zajistit.

Diplomová práce řeší otázky ohledání místa činu, což je běžnou činností policie, jakožto orgánu činného v trestního řízení z pohledu ohledání mimořádných událostí, které má svá specifika.

2 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem práce je zpracovat návrh metodiky ohledání místa mimořádné události, zajištění stop a dokumentování prováděných činností v průběhu záchranných a likvidačních prací z pohledu orgánů činných v trestním řízení. Práce se zabývá ohledáním v souvislosti mimořádné události tak, jak mimořádnou událost vykládá zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. V policejní praxi orgány policie prověřují a zpracovávají mimořádné události na základě oznámení občanů nebo vyhledané vlastní činností. Úkolem policie je chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. V neposlední řadě policie na všech úrovních plní úkoly podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (dále trestní řád).

V úvodních kapitolách je vysvětlen pojem ohledání, stopa a mimořádná událost a jejich zakotvení v právním řádu. Následuje rozbor skutkových podstat trestných činů, které mohou nastat v souvislosti s mimořádnou událostí. Vybrané trestné činy dle zák. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku (dále trestní zákoník), jsou porovnány s právními normami okolních států.

V praktické části je provedena komparace dat za posledních 10 let, týkající se mimořádných událostí zadokumentovaných Policií ČR na území Hlavního města Prahy. Jsou sledovány ty statistické údaje, které zahrnují požáry, výbuchy, technologické havárie, havárie a živelné pohromy, tedy ty události, kdy policejní orgán zahajuje úkony trestního řízení. Stěžejní částí práce je popis a výklad jednotlivých zadokumentovaných případů na území Hlavního města Prahy orgány činnými v trestním řízení. U jednotlivých případů jsou přehledně uspořádána všechna fakta, která jsou následně analyzována z pohledu prvotních úkonů na místě činu a ohledání. V další části je na základě rozeslaného dotazníku provedena multikriteriální analýza silných a slabých míst teoretické a praktické připravenosti orgánů činných v trestním řízení pro ohledání místa mimořádné události.

2.1 Hypotézy

1. Policisté na základních útvarech nemají dostatek znalostí k činnosti na místě mimořádné události při provádění záchranných a likvidačních prací

v souvislosti s ohledáním, oproti policistům služby kriminální police a vyšetřování (dále SKPV).

2. Více jak 50 % policistů přesně neví, jak se chovat na místě mimořádné události v souvislosti s vyšetřováním, vyhledáním a zajišťováním stop, bez ohledu na služební zařazení.
3. Policisté, kteří se účastnili školení nebo již prováděli ohledání místa mimořádné události mají méně špatných odpovědí než zbývající policisté.
4. Předpokladem je, že u vybraných mimořádných událostí na území Hlavního města Prahy nedošlo k pochybení při ohledání místa činu a v případě, že došlo k pochybení, toto pochybení nemělo vliv na další průběh vyšetřování.

3 PŘEHLED SOUČASNÉHO STAVU

3.1 Kriminalistika

Ohledání místa činu (dále OMČ) patří do kriminalistické taktiky, která je součástí kriminalistiky. Kriminalistika je vědním oborem, který zkoumá a objasňuje zákonitosti vzniku, průběh a projev relevantních skutečností s cílem zpracovat metodiku a metody k objasňování těchto událostí. Kriminalistiku lze tedy stručně specifikovat jako vědu o zločinu. Jde o vědu, která slouží k objasnění skutečností, za kterých byl spáchán trestný čin a usvědčení pachatele, k čemuž slouží nalezení, zajištění, uchování a zkoumání stop jako důkazní prostředek. Kriminalistika je věda o způsobu a prostředcích zkoumání příčin a okolností spáchání protiprávního jednání, okolnostech umožňující spáchání trestných činů, ale i jiných společensky škodlivých událostí, způsob provedení a zahlazování trestných činů. V neposlední řadě řeší jak pachatele, tak i jejich oběti. Jako vědní odbor převádí získané poznatky do praktické kriminalistické činnosti. [1] [2] [3] [4]

Základními objektivními okruhy kriminalistiky je zkoumání vzniku a zániku relevantních informací, vyhledávání, zachování a uchování získaných informací, jako kriminalisticky významných, rozhodujících a důležitých informací, jejich vyloučení – zajištění z prostředí. V neposlední řadě jde o řešení daných situací v souvislosti s jejich vznikem a o přesný výklad a hodnocení kriminalisticky relevantních informací s cílem získat objektivní a úplné informace k odhalení a vyšetřování společensky škodlivých událostí. [4] [5]

Kriminalistika je účinným prostředkem boje se zločinem a společensky škodlivými událostmi. Tím, že jsou vypracovávány stále nové metody odhalování, objasňování, vyšetřování a prevence kriminality, jsou orgány činné v trestním řízení, ale i další orgány státní správy připraveny účinně reagovat na patologické jevy ve společnosti.

Základními oblastmi kriminalistiky jsou kriminalistická teorie, kriminalistická technika, kriminalistická taktika a metody, kriminalistická metodika.

Teorie řeší kriminalistiku jako vědu, pedagogickou činnost a kriminalistickou praxi, kdy se všechny uvedené oblasti navzájem propojují. Jedná se o obecné teoretické otázky vědy a praxe, otázky teorie kriminalistického učení o trestném

činu a kriminalisticky relevantních událostí, o jednotlivých druzích trestného činu, o stopách, identifikaci a metodologii. Kriminalistická technika řeší technická zařízení, přístroje, materiály, nástroje, postupy, způsoby a pravidla sloužící k zajištění a vyhodnocování stop a informací. Taktiku lze dělit do dvou oblastí, neboť v kriminalistické praxi jsou stopy děleny na materiální a paměťové. První oblast řeší vznik, trvání, zánik, vyhledávání a zajišťování stop a dalších podstatných informací o spáchání nebo vzniku protiprávního jednání. Druhá oblast taktiky slouží k získání informací ve vědomí člověka. Metody se promítají do kriminalistické techniky a taktiky. [4] [6] [7]

Kriminalistika jako věda o zákonitostech vzniku, zániku, vyhledávání, zajišťování, zkoumání kriminalistických stop, jejich využití pro dokazování a zjištění dalších významných skutečností, se neobejde bez dalšího vědního oboru spojeného s kriminalitou, kriminologií. Kriminologie je multidisciplinární vědou, která se zabývá otázkou zločinu. Zkoumá osoby páchající protiprávní jednání, jejich oběti, následky a příčiny spáchaného protiprávního jednání. Řeší otázky prevence kriminality a prognózy. Kriminologie zkoumá negativní a patologické společenské jevy, které se projevují, nebo mají vliv na protiprávní jednání. Tím je dána úzká provázanost s právním systémem, především se zákony, které sledují oblast protiprávního jednání, přesněji sankcionují protiprávní jednání, které je společensky škodlivé. Nedílnou součástí kriminologie je forenzní psychologie, kriminalistická psychologie, soudní psychiatrie, soudní zdravotnictví, statistika, sociologie, pedagogika, právní systém a jeho vědy a kriminalistika. Poznatky z oblasti kriminologie jsou využívány k objasňování protiprávního jednání – poznatky k osobě pachatele, nebo oběti, jejich chování, jednání a konání. Zkoumá příčiny kriminality a vznik nových patologických jevů. Souhrnně se podílí na kontrole kriminality ve společnosti, legislativní politice státu a rozvoji vzdělávání ve společnosti a odborné veřejnosti. [8]

3.2 Kriminalistická technika

Při odhalování, objasňování a vyšetřování trestných činů, ale i přestupků, správních deliktů a objasňování jiných mimořádných událostí jsou využívány metody, prostředky a postupy kriminalisticko-technické a taktické. Všechny

dostupné prostředky slouží k zadokumentování a zajištění relevantních skutečností k události, která je prověřována.

Kriminalistická technika je jednotný systém, který se za použití technických a přírodovědných metod a prostředků podílí na potlačování protispolečenských jevů a ovlivňuje všechny fáze v kontextu vyšetřování protiprávního jednání a dalších událostí, vytváří účinné překážky a přispívá ke zjištění pachatele. [9] [10]

Každá kriminalistická metoda má svou techniku a metodiku, která je použita k přípravě, provádění a fixaci stop. K uvedené činnosti se používají materialisticko-dialektické metody poznání, speciální metody a specifické kriminalistické metody. Mezi metody poznání lze zařadit pozorování, popisování, měření, porovnávání a další.

Kriminalistická technika ke své činnosti používá celou řadu fyzikálních, chemických, biologických a jiných metod, ale i metody, které vznikly a používají se v kriminalistice a jsou označovány jako specifické kriminalistické metody. Využíváním všech metod se získávají relevantní informace ke zkoumanému objektu, předmětu, ději a osobě. Kriminalistická technika je specifická, účelná a efektivní činnost při realizaci jednotlivých kriminalisticko-technických metod, jejímž cílem je vyhledávání, zajišťování, zkoumání a dokumentování kriminalistických stop. [11]

Specifické kriminalisticko-technické metody jsou daktyloskopie, kriminalistická biologie, kriminalistická genetika a antropologie, portrétní identifikace, kriminalistické grafické metody – zkoumání ručního písma, zkoumání psacích strojů, zkoumání listin a dokladů, cenin a platidel, jazykové zkoumání (určení autorství), kriminalistická audioexpertiza, kriminalistická odorologie (pachová identifikace a speciální pachové činnosti), kriminalistická fonoskopie, trasologie, kriminalistická mechanoskopie, kriminalistická balistika, pyrotechnika, kriminalistická elektrotechnika, kriminalistická defektoskopie a metalografie, kriminalistická chemie, kriminalistická požární fyzikální chemie, informační a počítačové kriminalistické expertizy a kriminalistická dokumentace.

3.3 Ohledání

Ohledání spadá do oblasti kriminalistické taktiky a praktické kriminalistiky. Každá událost zanechá jak v materiálním prostředí, tak v prostředí vědomí změny.

Veškeré změny proti původnímu stavu obsahují důležité informace o příčině události a původci dané změny. Projevují se následkem a sdělují informace o ději a skutku. Pro získání informací ze změn v materiálním prostředí je klíčové a nepostradatelné ohledání, díky kterému je lze různými postupy a metodami zjistit a zajistit stopy. Ohledání je základní metodou kriminalistické činnosti orgánu činného v trestním řízení při objasňování vzniklé události. Stejně tak má ohledání význam pro další orgány mimo trestní řízení, které provádí vyšetřování mimořádných událostí.

Ohledání je kriminalistická metoda, kterou se na základě bezprostředního pozorování zjišťuje, zkoumá, hodnotí a zajišťuje stav v prostředí na místě události. Samotné ohledání spočívá v tom, že se na místě události zjišťují smyslovými orgány fakta o události. Tato fakta jsou významná z kriminalisticko-taktického hlediska a v neposlední řadě jsou významná v procesu dokazování. Ohledáním vyhledáváme změny v materiálním prostředí, dokumentujeme stav ohledávaných objektů, které mají vztah k prověřované události. Ohledáním tedy získáváme informace a důkazy pro další řízení. Ohledání jako celek je pozorování, zkoumání, postupy, kterými je dosahováno účelu ohledání, získání relevantních informací o události a její příčině. K ohledání je používáno měření, popisování, srovnávání a experimentování, dokumentace ohledání a výsledku ohledání. Cílem ohledání je získání objektivního, úplného, přesného poznání zkoumané materiální situace nebo jednotlivých částí. [2] [5] [6] [12] [13]

Ohledání ve smyslu trestního řádu se koná, mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti důležité pro trestní řízení. K ohledání se zpravidla přibere znalec. [14] Ohledání je důkazní prostředek, který umožňuje orgánům činným v trestním řízení opatřit si přímý poznatek o protiprávním jednání. Přibrání znalce k ohledání má své místo především u komplikovaných a závažných případů, u kterých se již na místě ohledání vyskytují složité odborné problémy – po požáru, průmyslové havárii apod.

V souvislosti s ohledáním jsou významné dva pojmy: místo činu a místo trestného činu (přestupku). Místo činu je kriminalistický pojem. Místo trestného činu (přestupku) je pojmem právním. Ohledání místa události v rámci trestního řízení, per analogiam i správního řízení vymezuje samotný skutek, ale určuje

i příslušnost orgánů, které ve věci konají řízení. Dále je ohledáváno místo události, kde došlo ke změnám v souvislosti s jevy, které nenaplňují skutkovou podstatu trestného činu nebo přestupku. Již ohledáním je možné dospět k závěru, že jev, který způsobil mimořádnou událost, je trestným činem, přestupkem nebo pouhou událostí, která nesouvisí přímo s činností člověka, tedy není dána jeho odpovědnost. [15]

Ohledání je ovlivňováno dalšími skutečnostmi, jako je neodkladnost a neopakovatelnost. Neodkladným úkonem je takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty důkazu nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelným úkonem je úkon, který nebude možno před soudem provést, tedy orgán činný v trestním řízení jej může provést ještě před tím, než je zahájeno trestní stíhání. Pokud by tak nebylo učiněno, mělo by to následně vliv na celé vyšetřování a řádné objasnění protiprávního jednání. Neodkladnost a neopakovatelnost má význam v rámci celého procesu dokazování. Pokud jsou tyto zásady dodrženy, lze celé prošetřování mimořádné události významným způsobem zkrátit a řádně zadokumentovat, zda se jedná o protiprávní jednání nebo o skutečnost, které nemá znaky protiprávního jednání. [16]

Základním předpokladem úspěšného ohledání je uchování a ochrana konečné struktury místa do příjezdu orgánů, které budou ohledání provádět.

3.4 Cíl ohledání

Cílem ohledání je nalezení, zajištění a zdokumentování stop a věcných důkazů, zajištění mechanismu vzniku události, objasnění mechanismu vzniku a celý průběh události. Významným prvkem je i zjištění všech dostupných informací, které souvisí se zajištěnými důkazy. Ohledáním se zjišťují a odhalují kriminalisticky významné skutečnosti, které přispívají k zjištění příčiny mimořádné události, motivu, k osobě pachatele nebo spolupachatele. Tento celistvý soubor činností je využíván pro vytvoření plánu vyšetřování, stanovení verzí, které vedou k zjištění a objasnění deliktu. Dalším důležitým cílem ohledání je pátrání po pachateli, ale i samotné ohledání má význam pro předcházení vzniku mimořádné události na úrovni prevence. [9] [17]

3.5 Druhy ohledání

Pozorováním, zkoumáním, hodnocením a dokumentováním jsou zjišťovány a zajišťovány skutečnosti, které souvisí s prověřovanou událostí. Ohledání jako kriminalistická metoda je v rámci kriminalistiky, ale i celého vyšetřování nejvýznamnější činností z oblasti kriminalistické taktiky a techniky. Bez řádného a úplného ohledání by nemohlo probíhat kriminalistické zkoumání a následně ani vyšetřování. V kriminalistice se ohledání dělí podle druhu a posloupnosti:

- ✓ Ohledání místa činu
- ✓ Ohledání předmětů
- ✓ Ohledání stop
- ✓ Ohledání dokumentů
- ✓ Ohledání výpočetní techniky
- ✓ Ohledání zvířat
- ✓ Ohledání těla živé osoby
- ✓ Ohledání kosterního nálezu
- ✓ Ohledání míst, která nejsou místem činu
- ✓ Ohledání jiných kriminalisticky významných míst
- ✓ Ohledání místa mimořádné události
- ✓ Ohledání mrtvoly a místa jejího nálezu
- ✓ Ohledání prvotní a následné [18] [9] [7]

Podle postupu ohledání dělíme na:

- ✓ Koncentrické – od určeného nebo daného místa (místo vniknutí...) ke středu, do místa kriminalisticky významného
- ✓ Excentrické – opak koncentrického
- ✓ Sektorové – rozdělení na části
- ✓ Frontální – postup v jedné linii, jedním směrem
- ✓ Postupné – krok za krokem
- ✓ Paralelně – současné ohledání, podílí se více skupin na více místech
- ✓ Orientační – základní přehled, orientace na místě
- ✓ Detailní – důkladnost, přesnost, (dynamické) [7] [19]

3.5.1 Ohledání místa činu

Místo činu je základním kriminalistickým termínem a termínem právní teorie a praxe. Každý jev, který vznikl z různých podnětů, působením přírodních sil nebo z podnětu a činnosti člověka, je událostí, která zanechává v prostředí, ale i ve vědomí stopu, která se projevuje na určitém místě a v daném čase. Konkrétní skutečnosti a události, se projevují na určitém místě a prostředí. Na daném místě dochází v důsledku děje, události a jednání ke vzniku obrazu jako odrazu skutečné konkrétní události. Prostor, ve kterém došlo ke vzniku obrazu je místem činu. Množství a kvalita informací na místě činu závisí na způsobu provedení, jednání osoby a působení přírodních sil nebo sil vycházejících z činností člověka. Tyto veškeré informace jsou zásadně ovlivněny prostředím, zamýšleným či nahodilým jednáním a předmětem útoku. Vše, co se na místě činu nachází je podstatné pro další směr objasňování, jelikož se zde nacházejí informace, které jsou zcela nenahraditelné a významné pro zjištění objektivních skutečností, V neposlední řadě subjektivní otázky směřující k jednání, konání, opomenutí konkrétní osoby. Na místě činu se nachází většina věcných důkazů a stop, které vznikly na základě jednání konkrétního subjektu nebo působením přírodních sil. Jde tedy o místo, kde se nachází základní kriminalisticky významné informace a informace pro trestní, správní a přestupkové řízení. [15] [2] [7]

Místo činu je určitá část prostoru, kde došlo k jednání a je důvodné podezření, že došlo ke spáchání trestného činu. Pro objasnění daného podezření je nutné ohledáním zjistit a zajistit kriminalisticky a procesně významné skutečnosti o činu, příčině jeho vzniku, následku a všech vzájemných skutečností a souvislostí, které se projevují ve stopách. [20] [21]

Místem události je prostor, kde se nachází stopy, stopy průběhu a dokonání činu, místo přípravy, předmět útoku, kde vyšla událost najevo, kde došlo k utajování a uschování, ale i poslední výskyt pachatele. OMČ je neodkladným úkonem, který je zaměřen na zajištění, zkoumání, fixaci a vyhodnocení stavu a situace na místě činu, stop a pachatele. OMČ je kriminalistická metoda, která je založena na smyslovém vnímání všech okolností jevů v materiálním prostředí a prostředí vědomí, kde se nachází změny, ke kterým došlo jednáním osoby nebo v souvislosti s činností osoby. Hlavním úkolem je zjistit a zafixovat odraz možného protiprávního jednání

v kriminalisticky relevantním prostředí. Pokud se mají skutečnosti zjištěné při ohledání použít jako důkaz, musí být ohledání provedeno v souladu se zákonem. [18]

Na místě činu se nacházejí předměty a nástroje, kterými byl čin spáchán, informace o objektu či předmětu, proti kterému bylo jednání směřováno, stopy na objektu či předmětu, ale i přítomnost pachatele. Ohledáváním je poznávána skutečnost, děj a událost, ke které došlo na daném místě v daném čase, čímž zjišťujeme cíl, který směřoval proti danému objektu – bylo vedeno protispolečenské jednání, nebo se jedná o událost nesouvisející s činností člověka.

OMČ dokumentujeme samotné místo, jeho hranice a tvar terénu, rozmístění a typ místností a objektů přiléhajících, možné i skutečné příchodové a odchodové trasy, prostorové uspořádání všech věcí a objektů, rozmístění věcí a předmětů, stop na místě, nepřítomnost věcí a předmětů, přítomnost předmětů a stop, které nesouvisí s danou situací. Ohledáním je získáván ucelený pohled na předmětnou událost, na konkrétní předměty a jejich vztah k místu, ale i jejich vzájemný vztah. Je vytvářen obraz o možné příčině změny proti původnímu stavu a druzích, charakteru a způsobu použitých nástrojů. [22]

3.5.2 Ohledání místa mimořádné události

Postupy ohledání místa mimořádné události (požáru, výbuchu, promyslové a výrobní havárie...) způsobené činností člověka, ale i v důsledku přírodních jevů, vychází ze základních metod ohledání, ale mají svá specifika. Je prověřováno, zda v důsledku nepříznivých přírodních jevů, při jejich odvracení či přípravě na mimořádnou událost nedošlo k porušení závazných právních norem, např. provalení protipovodňových zábran, prasknutí hráze rybníka apod.

Cílem všech ohledání místa je nalezení a zajištění stop, zjištění a objasnění všech mechanismů a průběhu celé události, vyhledání informací, které vedou k odhalení a usvědčení pachatel, zjištění příčiny a podmínek, které předcházely vzniku změn na místě. V neposlední řadě je ohledání významné pro vytyčení verzí vyšetřování a operativně pátracích činností. [21]

Typickým znakem ohledání místa mimořádné události je, že se místo nenachází v původním stavu. Ohledání je náročné na bezpečnost osob, které ohledání provádí,

a čas, který je nutný k provedení ohledání. Další významnou skutečností jsou prováděné záchranné a likvidační práce, které předcházejí samotnému ohledání složkami IZS. Záchranné a likvidační práce jsou tzv. negativní okolností, které působí na stopy. (kapitola 3.7.3) Základní negativní okolností je čas, přesněji doba, kdy lze na místě ohledání provést, pohyb a činnost složek IZS. Vždy je nutná komunikace s velitelem zásahu, který je odpovědný při provádění záchranných a likvidačních prací. Ten rozhoduje o ukončení zmíněných prací, předání místa nebo i o tom, zda již v průběhu prací lze provádět ohledání.

U požárů je nutné zohlednit teplotu požářiště, stav objektu, kontaminace místa chemickými a dalšími nebezpečnými látkami, přívody produktovodů a energii. Místo požáru vykazuje jeden stejný znak, který vzniká v souvislosti s hořením, stejné barevné tónování vzniklé zplodinami hoření – vše je černé a znečištěné. Většina předmětů a konstrukcí je teplem degradována nebo zcela zničena a na první pohled bez kriminalisticky významných informací. Vzhledem k tomu je nutné před samotným ohledáním vycházet i z informací od svědků, poškozených, složek IZS, ale i z dokumentů (stavební dokumentace, provozní a technologická dokumentace, připojení a rozvod elektrické energie, plynu...), videozáznamů a informací veřejně dostupných. [23]

Při ohledání mimořádné události je nutné přibrat na místo kriminalistické experty, experty HZS ČR a znalce. Jejich specializované znalosti pomohou s vyhledáváním a zajištěním stop a lze s nimi na místě řešit i specializované odborné otázky, významné pro samotné ohledání, ale i pro další postup prověřování. Významným pomocníkem je přítomnost psa speciality na vyhledávání akcelerantů hoření. Při ohledání požárů rozlišujeme tři ohniska, a to sice svědecké ohnisko, tedy kde se požár objevil (byl zaznamenán svědky), požární ohnisko, tj. místo nejintenzivnějšího hoření, a kriminalistické ohnisko (místo vzniku). Tato ohniska mohou být značně vzdálená, což ztěžuje samotné ohledání. Při ohledání je významné nalézt a ohledat kriminalistické ohnisko. [6] [24]

Již správným ohledáním lze u požárů zjistit, zda se jedná o požár způsobený technologickým procesem, nedbalostí nebo úmyslným jednáním. Při ohledání se zaměřujeme na stopy po hoření, působení různých teplot, stupeň prohoření, stupeň degradace dalších materiálů. Dále se vyhledávají předměty, které by se na místě

neměly nacházet (nářadí, stroje a přístroje, nádoby...). Stejně lze při ohledání a přípravě na ohledání získat informace, týkající se výbuchu, tedy zda se jedná o výbuch technologie, nástražného výbušného systému nebo výbušniny.

V souvislosti s ohledáním místa mimořádné události se nejčastěji, ale není to pravidlem, provádí ohledání předmětů, stop, dokumentů, výpočetní techniky, těla živé osoby, mrtvoly a jiných kriminalisticky významných míst.

Při přípravě na ohledání je nutné zjistit k čemu byl objekt určen, druh výroby, množství a druh skladovaného materiálu, množství a druh skladovaných chemických látek a sloučenin, technologie a výrobní předpisy, opravy a údržby, personální zajištění, odbornost a odpovědnost zaměstnanců a vedoucích pracovníků, závady, pravidelný servis a revize zařízení, stav technologií (elektro rozvody, klimatizace, produktovody, požárně bezpečnostní řešení...), počet zaměstnanců v době události a jejich úkoly, zabezpečení objektu a činnosti prováděné v době předcházející mimořádné události. [12] [24] [23]

Při ohledání se zaměřujeme na vyhledání a dokumentaci zdroje možného otevřeného ohně nebo sálavého tepla, stavu elektrických rozvodů a připojení do sítě, stavu přístrojů a zařízení, kde mohlo dojít k zahřívání (ložiska, přechodový odpor, třecí plochy, písty...), stavu a uskladnění tlakových nádob, potrubí, uzávěry, manometry, tlakoměry, otáčkoměry, popisu chemický látek a sloučenin, popisu výrobků, množství a místo uskladnění, stavu a umístění protipožárního zabezpečení. Vše řádně dokumentujeme do protokolu, stopy ohledáme a zajistíme, pořídíme fotodokumentaci místa a stop.

3.5.3 Ohledání předmětů

Jde o předměty, které se nacházejí na místě činu nebo v jeho širším okolí, ale i předměty, které byly zajištěny mimo místo prověřované události (institut vydání, odejmutí, zajištění). Účelem je tyto předměty popsat, zadokumentovat jejich umístění a určit jejich vztah k místu činu, především zda byly na místo vneseny, byly použity ke spáchání činu nebo se na nich nacházejí stopy vhodné k dalšímu zkoumání.

3.5.4 Ohledání dokumentů a výpočetní techniky

Při ohledání dokumentů zjišťujeme obsah, formu, použitý materiál, znaky a změny, které zakládají podezření o změně (falšování) dokumentu. Podstatné je zjistit, jaký byl účel vytvoření, nebo změny, kdo byl vlastníkem, komu byl dokument určen a kde byl nalezen, ale i zda se na něm nacházejí další stopy (daktyloskopické, biologické...). V současné době digitalizace je ohledání výpočetní techniky podstatné pro zadokumentování protiprávního jednání ve virtuálním světě, stejně tak v souvislosti s dalším protispolečenským jednáním. Výpočetní technika je zajišťována jako celek k odbornému zkoumání specializovanými pracovišti. Výpočetní technika může být předmětem protiprávního jednání (napadení softwarového vybavení), ale i k provedení protiprávního jednání, nebo v ní mohou být uloženy informace, které je nutné využít pro další postup při vyšetřování (data o zabezpečení objektu, obrazová dokumentace, ovládání technologie výroby...). [2] [25]

3.5.5 Ohledání těla živé osoby

Tělo živé osoby ohledáváme s jeho souhlasem nebo na základě souhlasu státního zástupce. Prohlídce těla je povinen se podrobit každý, je-li nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jeho těle stopy nebo následky trestného činu. [14] Kromě stop se zjišťují zvláštnosti či znaky, které mohou napomoci s identifikací osoby. Při ohledání musí být zachována zásada tělesné a duševní integrity (provedeno stejným pohlavím nebo lékařem).

3.5.6 Ohledání mrtvoly

Ohledání mrtvoly se v praxi provádí současně s ohledáním místa činu. Jedná se o procesní úkon, který je upraven v § 115 tr. řádu. Pokud je podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem, musí být mrtvola prohlédnuta a podrobena pitvě, aby byla zjištěna příčina smrti, způsob usmrcení, doba smrti a byl zajištěn biologický, trichologický a další materiál a stopy k objasnění smrti a zjištění pachatele, který osobu usmrtil.

3.5.7 Ohledání stop

Stopy jsou ohledávány jak na místě nálezů, tak v laboratorních podmínkách. Ohledáváním stop jsou zjišťovány základní informace o objektech, které stopu

vytvořily a jejich vzájemný vztah, vztah k vyšetřované události a určení využitelnosti. Při ohledání jsou co nejpřesněji popisovány a charakterizovány stopy, jejich umístění, tvar, velikost a veškeré údaje, které umožní zjistit informace o způsobu vzniku na místě.[26]

3.5.8 Dokumentace

„Fixace výsledků ohledání místa činu musí v dokumentační podobě vytvořit takový obraz o situaci na místě činu, aby na základě těchto materiálů mohl kdokoliv, tedy i ten, který na místě činu nikdy nebyl, si vytvořit ucelenou představu o situaci na místě činu a bylo možné kdykoliv provést přesnou rekonstrukci činu, odpovídající stavu v době ohledání.“ [6, s. 37]

Ohledání musí být provedeno tak, aby mělo důkazní výpověď. Ohledání dokumentuje protokol ohledání, kriminalistická fotografie a videodokumentace a také kriminalistická topografie.

Protokol o ohledání je z procesního hlediska jeden z nejdůležitějších důkazních prostředků. Je zásadním dokumentačním prostředkem. Je využit ke stanovení dalšího postupu vyšetřování, určuje kriminalistické a vyšetřovací verze. Protokol musí obsahovat náležitosti ve smyslu § 55 trestního řádu. Základní zásady protokolu jsou – přesnost, posloupnost, jasnost, srozumitelnost, úplnost a věrnost. Protokol musí být zpracován tak, aby do budoucna mohla být provedena rekonstrukce místa nebo celé události. Nikdy do protokolu neuvádíme vlastní domněnky a myšlenky.

Fotografická dokumentace umožňuje objektivní posouzení všech důležitých okolností, které byly zjištěny na místě činu, a jejich následnou fixaci. Je významnou součástí dokumentace průběhu a výsledků ohledání místa. Soubor fotografií z místa činu slouží k tomu, aby názorně doplňoval obsah protokolu o ohledání místa činu. [12] K fotografické dokumentaci se používá i další druh fotografií. Jedná se např. o panoramatické fotografie k dokumentování rozsáhlých objektů.

Topografická dokumentace zachycuje stav na místě pomocí všech dostupných topografických metod a prostředků. Zachycuje situaci na místě události tak, aby do detailu byla znázorněna. Topografická dokumentace poskytuje informace

o rozměru, tvaru a vzájemném umístění jednotlivých objektů a stop. Základní druhy kriminalistické topografie jsou – náčrtek, plánek a schéma.

Náčrtek je půdorysová skica, kterou se zobrazuje celé místo nebo část místa. Provádí se od ruky a bez měřítka. V náčrtku jsou zaznamenávány rozměry a poloha předmětů, stop a zařízení. Náčrtek je součástí protokolu o ohledání místa.

Plánek je rýsován v měřítku, které se vypočítá. K rýsování plánu se využívá normovaná metodologie. Do plánu se přenášejí data zjištěná ohledáním a z náčrtku.

3.6 Stopy

Vyhledání a zajištění stop je základním a důležitým úkolem praktických kriminalistických činností. Kriminalistickou stopou je každá změna v materiálním prostředí a ve vědomí člověka, která souvisí s vyšetřovanou událostí. Stopa obsahuje kriminalistickou nebo právní informaci, která je relevantní, jde ji zjistit, zajistit a použít pro další proces vyšetřování. Informaci ze stop lze získat za použití kriminalistických, přírodovědných a technických metod a postupů. [27]

Kriminalistická stopa vzniká vzájemným působením objektů, které jsou kriminalisticky relevantní, jsou v příčinné souvislosti s danou událostí, je dána časová, místní nebo právní souvislost. Změny v prostředí jsou stopou. Kriminalisticky relevantní události lze rozdělit na trestné činy, přestupky, správní delikty, nešťastné náhody, náhlá úmrtí, havárie a působení přírodních sil. Změna musí existovat od svého vzniku do zjištění a zajištění nebo vyhodnocení. Pokud ke změně nedošlo nebo došlo k zániku stopy (působením dalších jevů), nelze takovou stopu využít. V neposlední řadě musí jít o stopu, která je současnými metodami vyhodnotitelná. Pokud je taková stopa zajištěna a není ji možné vyhodnotit, jde o stopu v daném čase neupotřebitelnou, ale ne do budoucna nevyhodnotitelnou. [10] [27] [17]

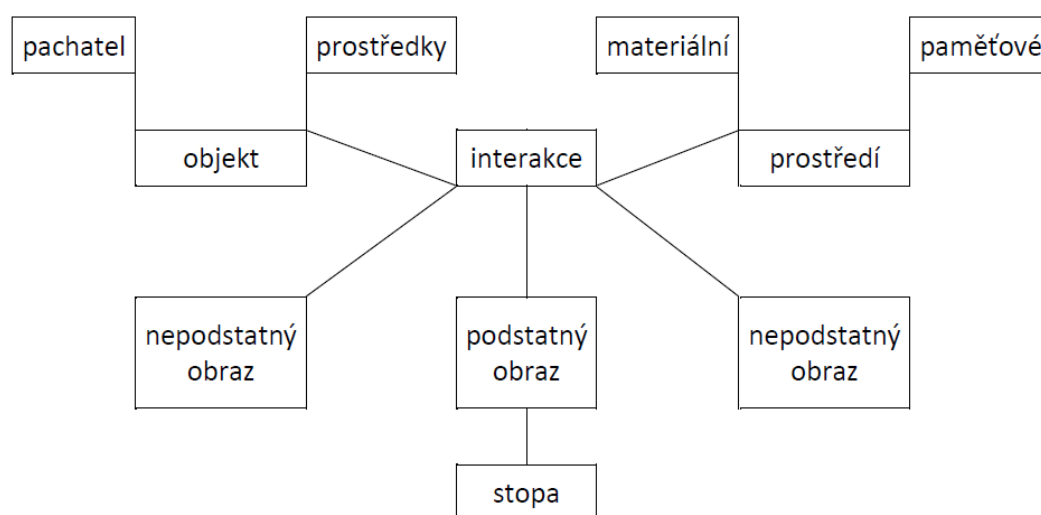
Vzájemné působení objektů, tedy přijímání odrazu v odráženém předmětu vznikají změny, které se projevují vzájemně. Dochází k reprodukci, přesněji dochází v materiálním prostředí k odrazu. Ke vzniku odrazu je nutné, aby odrážený materiál měl vlastnosti přijmout odraz a tento byl identifikovatelný. Aby došlo k nalezení stopy musí dojít k trvalé změně, musí dojít ke vzájemnému působení dvou nebo

více předmětů, čímž dojde ke vzniku stopy. Výsledkem jsou změny, které jsou zafixovány (vytvořeny) v objektu nebo v jeho struktuře. Změny musí být vyhledatelné a zajistitelné současnými metodami a prostředky. [27]

Předávání informací je vzájemné působení objektů, kdy dochází ke vzniku kriminalistických stop. Kriminalistické stopy vznikají při vzniku události, která je kriminalisticky relevantní. Vznikají v reálném prostředí a v běžném životě.

Kriminalistická stopa je každá změna, která je v příčinné souvislosti s konkrétní událostí, přičemž je dán určitý časový interval, ve kterém je stopa zjiitelná, zajištěná a vyhodnocená dostupnými kriminalistickými metodami a je využitelná v celém procesu objasňování události. [22] [18]

Jak již bylo zmíněno, stopy vznikají, jak v materiálním prostředí, tak ve vědomí člověka. Podstatou vzniku stop je vlastnost – odraz stopy v prostředí. Podstatným rozdílem je, jakým způsobem stopy vznikají. Materiální stopy vznikají jako odraz v živém a neživém prostředí. Paměťové stopy vznikají jako odraz v paměti člověka, který je vnímá a zapamatovává svými smysly, kdy se z těchto smyslů nejvíce uplatňuje zrak a sluch, ostatní smysly nejsou v kriminalistické činnosti opomíjeny, ale závisí vždy na dané události a zjišťování relevantních skutečností. [9]

Obrázek 3.1 - Schéma vzniku stopy. Graf: Konrád [9]

Kriminalistické stopy jsou jedním z prvořadých kriminalistických zájmů, na kterých závisí identifikace objektů, které je vytvořily. Stopy a další zjištěné skutečnosti tvoří ucelený obraz o vzniklé události.

3.6.1 Materiální stopy

Materiální stopy mají různou podobu. Lze je dělit na stopy, které

- ✓ obsahují základní informaci vlastností a znaků vnější stavby objektu, který danou stopu vytvořil,
- ✓ obsahují informaci o vlastnostech a znacích vnitřního složení objektu, který ji vytvořil,
- ✓ obsahují informaci o dynamických vlastnostech, funkčních vlastnostech objektu, který ji vytvořil
- ✓ obsahují mnohočetnou informaci o vlastnostech objektu, který stopy vytvořil. [10] [2]

Dále lze stopy dělit na navrstvené a odvrstvené, které vznikají dynamicky, ale i staticky. Další skupinou stop jsou stopy digitální, účetní nebo počítačové. Stopy dále dělíme na makrostopy a mikrostopy. Podle druhu působení se jedná například o stopy chemické, tepelné, expanzní, pachové, biologické a mechanické.

Stopy obsahující vnější stavbu lze dále dělit na statické, objemové a dynamické. Statické stopy jsou otisky. Dynamické stopy lze dále dělit na rýhy, sešinuté stopy a stopy vzniklé zhmožděním. V souvislosti s dynamikou vzniku stop lze dělit stopy podle působení síly na tlakové a smykové. Tlakové stopy vznikají vzájemným působením dvou objektů v kolmém směru, kdežto stopy smykové vznikají změnou úhlu a směru působení na objekt, kdy dojde k vzájemnému posunu. Klasickým příkladem stop jsou stopy trasologické, daktyloskopické a mechanoskopické. Stopy vnější stavby působení objektu závislé na ději dělíme na primární, které vznikly v důsledku přímého jednání, a sekundární stopy, které vznikly nahodile. Podle časového průběhu se jedná o stopy časově závislé, tedy o stopy, které se mění v závislosti na čase kontaktu s objektem, kdy při překročení dochází k rozvoji celkové deformace a časově nezávisle vzniklá stopa vzniká nezávisle na okamžiku kontaktu. Časově závislé stopy od ukončení děje lze dělit na stálé stopy, které se od ukončení děje nemění, a nestálé, které se časem mění, především působením

vnějších vlivů nebo nestálostí materiálu, ve kterém došlo ke vzniku stopy. Tvarem stopy dělíme na plošné a objemové. [10] [22] [2]

Stopy mohou obsahovat vnitřní informaci o stavbě objektu. Základními představiteli těchto stop jsou stopy biologické, které představují biologický objekt, ze kterého pocházejí (krev, vlasy). Mezi stopy s vnitřní informací patří i chemické stopy, tepelné stopy, povýstřelové zplodiny, pyrotechnické stopy, biochemické stopy a pachové stopy. [27] [10] [2]

Stopy obsahují informaci o dynamických a funkčních vlastnostech objektu vznikají při pohybu člověka, jako je chůze, řeč a psaný projev. [12] [27]

Materiální stopy se zjišťují a zajišťují ohledáním. Mezi další způsoby zajištění a zjištění stop lze zařadit prohlídky nebo zajištění formou vydání či odejmutí.

3.6.2 Paměťové stopy

Paměťové stopy vznikají jako odraz v paměti člověka, který je vnímá a zapamatovává. Paměťové stopy vznikají zprostředkovaně za využití všech smyslů, kdy v popředí je zrak a sluch, kterým vnímáme největší počet změn jevů kolem nás. [27]

Člověk vnímá ucelený obraz objektů a reality, čímž dochází v mozku ke zpracování a uchování vjemů. Každý člověk vnímá subjektivně, na čemž se nejvíce podílí osobnost jedince, jeho mentalita a intelektuální schopnosti, ale i síla a hloubka vjemu, prostředí a okolnosti působení vjemu. Paměťové stopy vznikají zprostředkovaně za pomoci lidských smyslů a nevznikají okamžitě po získání vjemu, ale jsou v mozku, tedy v paměti zafixovány později. Paměťové stopy nelze získat, pokud osoba nechce nebo nemůže sdělit jejich obsah, nebo pokud zemřela, čímž dochází ke ztrátě stopy. [2] [9]

V psychologii je paměťová stopa chápána jako vzájemný vztah mezi dvěma procesy, vjem a zapamatování, což v mozku představuje zkušenost, která se může vybavit. Paměť je tedy nositelem paměťových stop. Lidská psychika je zakotvena v čase, kdy mozek zpracovává a uchovává vjemy, které kolem nás probíhají, ale i zkušenosti vlastní, nebo převzaté z okolí. Paměť funguje na vštěpování, uchování, vyvolání informace a zapomínání. Paměťová stopa vznikne zapamatováním, zakotvením v paměti na základě vjemu. Paměť reaguje na počátku bezprostředně

a na konci zpracování jde o aktivaci dlouhodobé paměti, kde je informace fixována. Paměťové stopy se navzájem ovlivňují, kdy v rámci vlastní interakce dochází k potlačení těchto stop nebo zapomenutí. Zapomnění je zánikem paměťové stopy, ke kterému dochází, když uložené informace delší dobu nejsou používány. Uchovat takové informace lze jen opakovaným osvěžováním. Podle doby uchování stopy dělíme na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Všechny tyto stopy jsou významné, jelikož vznikají při vzájemném působení člověka a prostředí a nesou kriminalisticky relevantní informaci, využitelnou v průběhu objasňování děje a celé události. Vybavování informace je proces, kterým se získané informace srovnávají se vstupní informací. Výsledkem je interpretace paměťové stopy. Získání paměťové stopy se provádí výslechem, rekognicí, prověrkou výpovědi na místě, vyšetřovacím pokusem nebo rekonstrukcí. [2]

3.6.3 Digitální stopy

Digitální stopa je jakákoliv informace, která má jakoukoliv s vypovídající hodnotu a je uložena a přenášena v digitální podobě. Výpočetní technika nese stopy, které souvisejí s činností zařízení, ale nachází se zde i další stopy, které souvisí s používáním výpočetní techniky (biologické stopy). Všechna technologická zařízení, která získávají, zpracovávají, předávají či uchovávají data – informace, zanechávají záznamy o této činnosti, tedy stopy, které lze kriminalisticky hodnotit. Počítačové stopy rozdělujeme na technické a datové. Elektronika, mechanika počítače, procesory a připojená zařízení (tiskárny) řadíme do technických stop. Další skupinou jsou datové nosiče (pevné disky, diskety, magnetofonové pásky, paměťové karty...). Datové stopy jsou uloženy na datových nosičích. Tyto stopy vznikají činností člověka, systémovými daty a programovými daty. [28] [2]

3.6.4 Negativní vlivy působící na stopy

Od vzniku stopy na ni působí řada negativních vlivů. Působením negativních vlivů dochází ke snížení informační hodnoty stopy nebo k úplnému zániku informace. Cílevědomou, systematickou činností se kriminalistika a její subjekty snaží negativní okolnosti snížit a zamezit tak ztrátě výpovědní hodnoty stopy. Negativní okolnosti lze rozdělit na nahodilé a zákonité. Mezi nahodilé vlivy řadíme úmyslné zásahy, které souvisí s danou událostí. Jde o konkrétní jednání s cílem stopy znehodnotit či zničit. Neúmyslné poškození stopy je jednání, které není přímo

směřováno k dané události, ale souvisí s dějem nebo činností na místě. Nejčastěji vznikají pohybem na místě události, který nesouvisí s vyhledáváním a zajištěním stopy (záchranné a likvidační práce). Vlivy zákonité souvisí s přírodními zákony, fyzikálními nebo chemickými vlastnostmi objektů. Všechny tyto vlivy působí na stopy rozdílnou intenzitou. Znalost okolností a působení negativních vlivů je důležitá pro zajištění a uchování stopy, kdy jde o významný časový úsek od vzniku stopy, přes vyhledání, zajištění až po vyhodnocení. [2] [17]

3.7 Mimořádná událost

Pojem mimořádná událost může být chápán rozličně, ale všeobecně je tento pojem vnímám jako vznik neobvyklé, nečekané, zvláštní události, která se neodehrává a nevzniká na denní bázi. V současné době se informace o mimořádných událostech objevují často. Každá událost s sebou přináší zásahy do běžného života, do fungování společnosti, ale i ekonomiky. V důsledku těchto událostí dochází i k omezení práv občanů a omezení v běžném způsobu života, stejně tak k omezení části společnosti nebo fungování a omezení právnických osob a státní správy.

Mimořádnou událost lze charakterizovat jako *nenadálý, částečně nebo zcela neovládaný, časově a prostorově ohraničený děj, který vznikl v souvislosti s provozem technických zařízení, působením živelných pohrom, havárií, neopatrným zacházením s nebezpečnými látkami, epidemiemi nebo jiným nebezpečím, které ohrožuje životy nebo zdraví lidí, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí.* [29]

Pojem mimořádná událost je zakotven v zákoně č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. *Mimořádnou událostí je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.* [30]

Mimořádné události dělíme podle druhu vzniku na naturogenní, antropogenní a kombinované. Naturogenní (přírodní) vznikají působením přírodních sil, jako jsou meteorologické jevy, vulkanická a seismická činnost. Mezi přírodní mimořádné události patří i biotické události (epidemie, epifytie, epizootie). Antropogenní mimořádné události vznikají činností člověka. Tyto události lze dělit na technogenní a socioekonomické. Zde je podstatná činnost člověka, jako iniciátoru

vzniku, nebo příčiny ke vzniku mimořádné události. Samostatnou kapitolou jsou kombinované mimořádné události. Jedná se o události, kdy v důsledku přírodních jevů dojde k mimořádné události, ale v souvislosti s činností člověka dojde k další události, ke které by jinak nedošlo. Jako příklad lze uvést chybu při stavbě hráze, nedodržení předpisů při skladování nebezpečných látek nebo nepřizpůsobení jízdy klimatickým změnám. [31]

3.8 Vybrané trestné činy

Zvláštní část trestního zákoníku uvádí jednotlivé trestné činy, které jsou dle skutkových podstat členěny do hlav. V této kapitole budou popsány ty trestné činy, které přímo souvisí s mimořádnou událostí, nebo ty trestné činy, ke kterým může dojít v souvislosti s jednáním, které je vedeno proti konkrétnímu chráněnému zájmu, ale došlo k jinému následku, než ke kterému byl útok veden.

3.8.1 Trestný čin

Trestní právo je nedílnou součástí právního řádu České republiky, které vychází z ústavního pořádku republiky a je rozděleno na právo hmotné a procesní. Trestní právo procesní stanoví postup příslušných orgánů státu při zjišťování trestných činů, prokazování jejich spáchání konkrétním osobám, ukládání a výkon trestů a ochranných opatření. Upravuje zároveň i práva a povinnosti osoby, proti které se trestní řízení vede. Stejně tak upravuje práva dalších osob, kterých se řízení týká. Trestní právo hmotné stanoví, co je trestným činem, podmínky trestní odpovědnosti a jaké sankce lze za trestný čin uložit. [32]

Trestný čin je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně. [33] Každý trestný čin se skládá ze tří povinných znaků – protiprávnost, formální znaky a obecné znaky.

Protiprávnost je rozpor s právní normou v rámci právního řádu, tedy s jakoukoliv právní normou v systému právního pořádku, z čehož vyplývá, že nemusí dojít k porušení trestně právní normy. V některých skutkových podstatách je protiprávnost jasně a konkrétně vyjádřena danými formulacemi (bez povolení, neoprávněně...) nebo vychází z povahy protiprávního jednání (loupež, vražda, vydírání ...). Další protiprávnost se odkazuje na právní normy mimo trestní normy (životní prostředí, daně...). [34]

Popis trestných činů a jejich rozlišení je formálním znakem trestného činu. Jde o takzvanou skutkovou podstatu trestného činu, která se skládá z objektu, objektivní stránky, subjektu a subjektivní stránky. Objekt je vyjádřen chráněným zájmem (život, zdraví, majetek, svoboda...). Objektivní stránka je způsob spáchání trestného činu. Jedná se o znak, který se projevuje navenek a je vnímán lidskými smysly. Objektivní stránka má obligatorní a fakultativní znaky. Mezi povinné znaky patří jednání, následek a příčinný vztah mezi jednáním a následkem. Nepovinné znaky, které jsou pouze u některých trestných činů, jsou – místo, doba, způsob provedení, hmotný předmět útoku, účinek a prostředek. Jednání je projev lidské vůle. Jde o řízený pohyb nebo zdržení se takového pohybu. Jednání má dvě složky a projevuje se konáním nebo opomenutím. Schází-li kterákoliv z uvedených složek, nejde o jednání ve smyslu trestního práva a nelze uvažovat o trestní odpovědnosti. [35] [32] [36]

Subjektem je osoba, která svým jednáním naplnila všechny znaky skutkové podstaty trestného činu. Ve smyslu zákona jde i o spolupachatele a účastníka. Dle českého právního systému jde o osobu přičetnou, která dosáhla věku 15 let. Subjekty ve věku od 0 do 18 let se mohou dopustit protiprávních činů uvedených v trestním zákoníku a zákon upravuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v trestním zákoníku. Subjekty dělíme na obecné, speciální a konkrétní. Subjekt obecný může být kdokoliv. Speciálním subjektem se může stát jen osoba se zvláštní vlastností či postavením (voják, znalec, veřejný činitel...). Oproti tomu subjekt konkrétní musí mít ojedinělou, zvláštní vlastnost (vražda novorozence matkou). V obecné praxi je základní, obecný subjekt vyjádřen slůvkem „kdo“, ale konkrétní či speciální je slovně vyjádřen. [36] [37] [35] [33]

Subjektivní stránka trestného činu je charakterizována psychikou pachatele ve vztahu k protiprávnímu jednání. Nejdůležitější z nich je zavinění ve formě úmyslu nebo nedbalosti. Zavinění je povinným znakem subjektivní stránky trestného činu pro naplnění skutkové podstaty trestného činu. Dalším znakem je pohnutka – motiv, cíl a účel. Jde o znaky nepovinné – nelze vždy uvedené znaky zadokumentovat. *K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.* [33, s. § 12] Zavinění je ve složce vědění a složce vůle. Vědění je vnímání pachatele předmětů, jevů a procesů, stejně

tak i jeho představy o předmětech a jevech. Složka vůle je chtění, ale i srozumění se skutečnostmi, popřípadě s následkem. Pachatel může být srozuměn nebo přímo chce porušit zájem chráněný zákonem. Příímý úmysl je charakterizován skutečností, že pachatel věděl, že způsobem uvedeným v zákoně poruší nebo ohrozí zájem chráněný trestním zákoníkem, nebo alespoň věděl, že může uvedený zájem porušit nebo ohrozit, a chtěl takové porušení nebo ohrožení způsobit. U úmyslu přímém musí jednání směřovat nejen k následku, který nastane, ale i k vědění, že tento bude způsoben. U nepřímého úmyslu pachatel věděl, že svým jednáním může způsobit porušení nebo ohrožení zájmu chráněného trestním zákoníkem, a pro případ, že jej způsobí, byl s tím srozuměn. Pachatel takový následek přímo nechce způsobit, jelikož sleduje svým jednáním jiný cíl, ale je si vědom toho, že takový následek může nastat. [33] [38] [36] [39]

U zavinění z nedbalosti je rozdíl proti úmyslu ve volní složce, která u nedbalosti chybí, neboť tu není vůle spáchat trestný čin. Jednání z nedbalosti lze uskutečnit jak konáním, tak opomenutím. Jako u úmyslného jednání, tak u jednání z nedbalosti rozeznáváme dva druhy zavinění, a to nedbalost vědomou a nevědomou. Při vědomé nedbalosti pachatel věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoníku porušit nebo ohrozit zájem chráněný takovým zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takový následek nezpůsobí. Pachatel si byl vědom následku, tedy rozpoznal následek, ale spoléhal, že k následku nedojde a tím porušil zájem chráněný zákonem. Při vědomé nedbalosti pachatel věděl, že může způsobit následek trestného činu, avšak nechce ho způsobit, ani s ním není srozuměn. O nevědomou nedbalost jde, když pachatel nevěděl, že svým jednáním může takový následek způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl. [33] [35] [39]

3.8.2 Vybrané trestné činy českého práva

V souvislosti s vyšetřováním mimořádných událostí – požárů, technologických havárií, provozních havárií a výbuchů na základě prvotních informací získaných na místě mimořádné události a provedeního ohledání jsou zahajovány úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestného činu obecné ohrožení z nedbalosti dle § 273 tr. zákoníku a obecné ohrožení dle § 272 tr. zákoníku. Mezi další trestné činy, ke kterým dochází v souvislosti s mimořádnou událostí, je poškozování cizí věci dle

§ 228 tr. zákoníku a trestné činy uvedené v hlavě VIII, trestné činy proti životnímu prostředí. Samostatnou kapitolou jsou trestné činy, kdy k naplnění skutkové podstaty trestného činu v souvislosti s mimořádnou událostí dochází v dopravě při přepravě nebezpečných chemických látek a sloučenin. V hlavě VII – obecně nebezpečné trestné činy – jsou uvedeny i trestné činy vztahující se k bojovým prostředkům, nebezpečným látkám a radioaktivnímu materiálu [33]

Další skutečností je, že může dojít k souběhu několika trestných činů. Jde především o jednočinný souběh nestejnorodý, kdy pachatel jedním jednáním naplní skutkovou podstatu více trestných činů. Jako příklad lze uvést trestný čin vraždy dle § 140 tr. zákoníku a obecného ohrožení dle § 272 tr. zákoníku. Pachatel v úmyslu usmrtit jiného, použije hořlavou kapalinu, kterou nalije na dveře bytu v bytovém domě, kde se nachází poškozený a tuto tekutinu zapálí. V důsledku nekontrolovatelného hoření dojde k rozšíření požáru na další bytové jednotky a zasažení společných prostor zplodinami hoření. Svým úmyslným jednáním nejen že útočil proti životu a zdraví konkrétní osoby, ale vydal v nebezpečí ohrožení života a zdraví, škodu na majetku i dalších osob, proti kterým neútočil.

3.8.3 Trestné činy vybraných států

Spolková republika Německo

V trestním zákoníku Spolkové republiky Německo v 28 oddílu jsou uvedeny trestné činy obecně nebezpečné - § 306 zhářství, § 306a těžké zhářství, § 306b zvláště těžké zhářství, § 306c zhářství s následkem smrti, § 306d požár z nedbalosti, § 306f způsobení nebezpečí požáru, § 307 způsobení exploze jadernou energií, § 308 způsobení exploze výbušnin, § 309 zneužití ionizujících záření, § 310 příprava zločinu způsobením exploze nebo zářením, § 311 uvolnění ionizujícího záření, § 312 vadné zhotovení jaderně technického zařízení, § 313 způsobení záplavy, § 314 obecně nebezpečná otrava, § 315 nebezpečné útoky na drážní, lodní a letecký provoz a další trestné činy související s dopravou. [40] Německý trestní zákoník má skutkové podstaty podrobně rozděleny, velký počet kvalifikovaných skutkových podstat především v otázce subjektivní stránky, tedy konkrétního jednání, předmětu útoku a chráněného zájmu.

Rakouská republika

V trestní zákoník Rakouska v oddílu 7 je uvedena obecně nebezpečná trestná jednání a trestná jednání proti životnímu prostředí - § 169 žhářství, § 170 způsobení požáru z nedbalosti, § 171 úmyslné ohrožení jadernou energií nebo ionizujícím zářením, § 172 ohrožení jadernou energií nebo ionizujícím zářením z nedbalosti, § 173 úmyslné ohrožení výbušnými látkami, § 174 ohrožení výbušnými látkami z nedbalosti, § 175 úmyslné způsobení obecného nebezpečí, § 176 způsobení obecného nebezpečí z nedbalosti a další trestné činy, § 177 výroba a šíření zbraní hromadného ničení. Dále jsou specifikovány trestné činy z oblasti jaderného a radioaktivního materiálu, nakládání s nebezpečnými látkami, týkající se přenosných nemocných a oblast poškození životního prostředí. Stejně jako německý trestní zákoník jsou skutkové podstaty propracované podle způsobu provedení a chráněného zájmu. Trestný čin obecného ohrožení je v zákoně základní skutková podstata proti popisné skutkové podstatě žhářství a další. [41]

Polská republika

V trestním zákoníku Polska jsou trestné činy, které lze kvalifikovat mimořádnou událost, uvedeny v kapitole č. 19 – trestné činy proti životu a zdraví, ale především v kapitole 20 – proti veřejné bezpečnosti. Čl. 163, 164 - kdo způsobí událost, která ohrožuje život nebo zdraví mnoha lidí nebo majetek. Zde jsou uvedeny požáry, záplavy, sesuvy půdy, zřícení konstrukcí, výbuchy hořlavých plynů a kapalin, šíření dusivých a jedovatých látek, šíření ionizujícího záření, zhoršení epidemiologické situace, výroba škodlivých látek, poškození obecně prospěšného zařízení, ohrožení zásobování vodou, energiemi. V kapitole č. 22 jsou popsány trestné činy proti životnímu prostředí. Polský zákon nepojmenovává jednotlivé paragrafy, tak jak jsme zvyklí v českém právu, dále je i rozdíl v administrativě značení. Paragraf je v polském právu článek, paragraf odpovídá našemu číslu odstavce. V polském právu se paragrafem označují základní části prováděcích právních dokumentů, zatímco v zákonech se používají články. [42]

Slovenská republika

V roce 2005 Slovenská republika zrušila trestní kodexy platné od roku 1961. Čeští zákonodárci právní předpisy z doby Československé socialistické republiky zrušili o pět let později. V trestním zákoně Slovenska jsou stejně jak českém zákoně trestné činy, které mohou nastat v souvislosti mimořádnou událostí, uvedeny

v hlavě č. VI – trestné činy všeobecně nebezpečné a proti životnímu prostředí.
§ 284, § 285 – obecné ohrožení úmyslné a nedbalostní, § 286 - poškození a ohrožení
obecně prospěšného zařízení, § 298 – nedovolená výroba radioaktivního materiálu,
nebezpečných chemických látek, B – agens, § 300 – ohrožení a poškození životního
prostředí, § 302 – neoprávněné nakládání s odpady. [43]

4 METODIKA

Výzkumné šetření bylo zahájeno 1. 12. 2021 a ukončeno 28. 2. 2022. V první fázi byl vypracován dotazník a byly vybrány dokumentované mimořádné události v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, u kterých byly zahájeny úkony trestního řízení. Následovalo rozeslání dotazníku emailem v intranetové síti Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy a na republikové útvary Policie ČR – Úřad služby kriminální policie, Policejní prezidium a Národní centrálu proti organizovanému zločinu. Dotazník byl vytvořen v aplikaci Microsoft Forms s tím, že respondent musel dotazník přeposlat na svůj účet ve veřejné síti, nebo použít QR kód, aby dotazník byl aktivní a došlo ke shromáždění dat.

4.1 Využití kvantitativních a kvalitativní analýzy

Ke zpracování získaných dat byly využity kvantitativní a kvalitativní analýzy. Kvalitativní metody se používají k porozumění zkoumané skutečnosti. Kvalitativní metody mají popisný a vysvětlující charakter. Jsou zaměřeny na objevování a zjišťování informací z jevů, událostí, chování. Kvalitativní výzkum většinou odpovídá na otázku proč. Data získané kvalitativním výzkumem zjišťují důkazy, a tím poskytují ucelený pohled na daný předmět zájmu – sledované oblasti. Jednou ze základních metod je případová studie (kazuistika). Kazuistika dokládá základní charakteristiky daného případu, tedy odpověď na již zmíněnou otázku „proč“. Jedná se o podrobné studium případu nebo případů. Popisuje a dokumentuje celou zkoumanou oblast, vztahy a vzájemné interakce. U případové studie jde především o komplexnost a detaily. Na základě získaných dat lze navrhnout alternativní řešení, která lze v budoucnosti využít. V žádném případě není možné vycházet z domněnek, ale musí jít o reálná data, vycházející z reálných situací nebo případů. [44] [45] [46]

Kvantitativního výzkumu bylo využito k náhodnému strukturovanému sběru dat získaných z dotazníků a empirických dat z relevantních zdrojů shromážděných Policií ČR. Statistická data byla získána z interních zdrojů Policie ČR, která vede statistiku kriminalisticky sledovaných událostí. Ze všech kriminalisticky sledovaných dat byla selektována data týkající se poškození cizí věci a obecné ohrožení – požáry, poškození cizí věci a obecné ohrožení – výbuchy, obecné

ohrožení, obecné ohrožení z nedbalosti, ohrožení životního prostředí – úmyslné a z nedbalosti, havárie a provozní poruchy mimo dopravních nehod silničních, železničních, leteckých a vodních. Získaná data byla statisticky analyzována a výsledky byly graficky znázorněny.

Dotazníkové šetření se zadává za účelem získání údajů od subjektů na základě kladených otázek. Je prováděno kontaktně či bezkontaktně. Dotazník lze sestavit volně, ale za dodržení jasných prvků. Základní částí je úvod, který by měl být jasný a stručný. Respondent získá základní informaci o účelu sběru dat. Otázky v dotazníku se formulují srozumitelně a jednoznačně, bez sugestivního podtextu. V prvních částech dotazníku jsou získávána sociodemografická data, která slouží k třídění respondentů do souborů. Další sekce dotazníku by na sebe měly logicky navazovat tak, aby byla získána potřebná data. K sestavení dotazníku se používají otázky tzv. otevřené – respondent odpovídá vlastními slovy – a uzavřené – respondent vybírá jednu z nabízených odpovědí. Uzavřené otázky se dále dělí na dichotomické (dvě varianty odpovědi) či polytomické (více variant) a otázky výběrové (disjunktivní), u nichž je nutné vybrat právě jednu odpověď. Polouzavřené otázky umožní respondentovi odpovědět s použitím nabízených odpovědí, ale i uvést svůj názor. [45] [46]

Dotazník byl strukturován do několika základních oblastí. Struktura otázek a sestavení do jednotlivých souborů vycházelo z reakce, postojů, komunikace s policisty na místě činu, v rámci vyšetřování trestných činů obecně nebezpečných a trestných činů proti životu a zdraví za více než 15letou praxi vyšetřování dané problematiky. V první části byla zjišťována empirická data. Další část byla zaměřena k získání informací, zda se policisté podíleli na ohledání místa mimořádné události a ke vzdělávání v dané problematice. Podstatná část dotazníku byla zaměřena na získání dat týkající se konkrétních činností v souvislosti s ohledáním místa mimořádné události. Cílem bylo získat relevantní data připravenosti policistů k provedení ohledání. Získaná data byla vzájemně porovnáвана v závislosti na době služebního poměru a služebním zařazení. Bylo položeno celkem 30 otázek. (příloha č. 1.)

K popisu datového souboru byla využita sumarizace informací za použití číselné charakteristiky. K zjištění ukazatele polohy bylo použito výpočtu průměru, mediánu

a modusu. Směrodatná odchylka sloužila ke zjištění variability. Průměr je aritmetický průměr, který je vypočten součtem skupiny čísel a jeho následným vydělením počtem těchto čísel. Výsledkem je střední hodnota. Medián je prostřední číslo ve skupině čísel, kdy má polovina čísel hodnotu vyšší než medián a polovina čísel hodnotu nižší než medián. Modus představuje hodnotu, jež se v daném statistickém souboru vyskytuje nejčastěji, tedy má nejvyšší četnost. Směrodatná odchylka je odmocnina z rozptylu, přičemž rozptyl je průměr druhých mocnin odchylek jednotlivých hodnot od zjišťovaného aritmetického průměru. [47]

Pro použití získaných dat v praxi byla použita multikriteriální analýza. Jedná se o rozhodovací analýzu. Vzhledem k tomu, že existují různé vazby mezi kritérii i variantami, jsou sestaveny postupy v rámci této metody, které umožní srovnání a vyhodnocení získaných dat. Metoda je vhodná pro hodnocení variant vzhledem k souboru kvantitativních kritérií. Vícekriteriální rozhodování je především založeno na stanovení vah k jednotlivým kritériím. Čím větší je význam kritéria, tím je jeho váha vyšší. Pro stanovení vah byla využita bodová metoda. K výpočtu váhy v je používán vzorec $v_i = \frac{b_i}{\sum_{i=1}^k b_i}$. Kde b_i je počet přiřazených bodů i -tému kritériu, k je počet kritérií a $i = 1, 2, 3 \dots k$. [48] [49] [50]

5 VÝSLEDKY

V této kapitole jsou interpretovány výsledky a data, jež byla získána z podrobných statistik, která jsou k dispozici všem příslušníkům policie v rámci intranetu Policie ČR. Tato data jsou dále medializovaná na veřejných internetových stránkách Policie ČR. Následuje vyhodnocení dat získaných dotazníkovým šetření a vyhodnocení případových analýz.

Výsledky dotazníkového šetření a statistik byly zpracovány popisnou statistikou. Veškerá data byla zpracována pomocí matematických a statistických funkcí v softwaru Microsoft® Excel® pro Microsoft 365 MS Version 2111 Build 16.0.14701.20254. Stejný produkt sloužil ke zpracování grafů.

5.1 Kvantitativní analýza dat

5.1.1 Statistická data

V první části jsou zpracována statistická data v rozmezí let 2010–2021, týkající se evidovaných trestných činů v rámci Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy.

Tabulka 5.1--Porovnání nápadu tr. činů s nápadem mimořádných událostí. Zdroj: Policie ČR

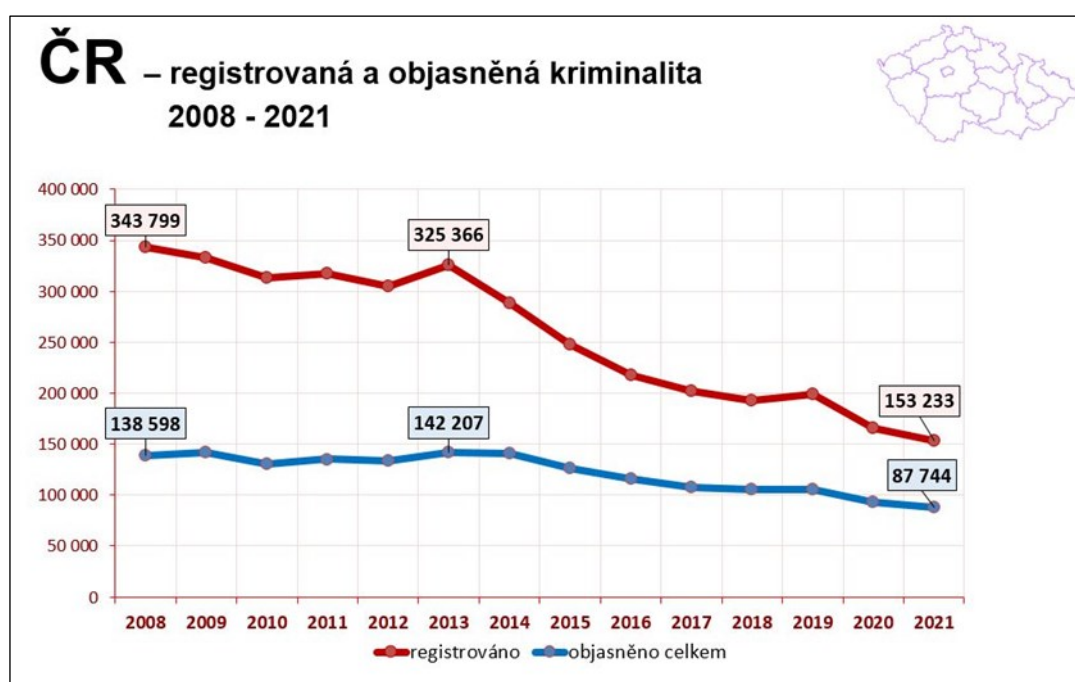
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
celkem trestných činů	63509	63207	61383	70476	60204	52508	45891	41859	38597	40155	30872	29798
celková objasněnost v %	13	14,8	16,1	16,3	18,1	18,8	19,1	18,5	20,4	18,1	19,3	21,1
sledovaná data	1015	1201	1098	1082	1054	1079	949	841	897	870	696	663
zadokumentováno z celkového nápadu trestné činnosti v %	1,6	1,9	1,79	1,54	1,75	2,05	2,07	2,01	2,32	2,17	2,25	2,22
objasněnost sledovaných dat %	20,4	18,3	15,6	18,1	21,3	19	18	16,1	21	21	18,7	20,7
objasněnost z celkového nápadu %	0,37	0,41	0,33	0,35	0,46	0,49	0,55	0,43	0,60	0,51	0,56	0,53

V tabulce 5.1 jsou zahrnuta data celkového nápadu obecné kriminality trestných činů spáchaných na území Prahy v porovnání se sledovanými daty, což jsou data trestných činů vztahující se k mimořádným událostem.

Celkový nápad trestné činnosti má klesající tendenci. Výrazný pokles je zaznamenán v roce 2020. V roce 2020 byla provedena novelizace trestního

zákoníku zákonem č. 333/2020 Sb. kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Zákon zvýšil hranici způsobené škody uvedenou v § 138 trestního zákoníku o 100 %. Další skutečnost, která významně ovlivnila nápad trestné činnosti, a to především u tzv. pouliční trestné činnosti, je pandemická situace na území České republiky od roku 2020. Celková objasněnost v Praze od roku 2010 má pozvolný rostoucí charakter.

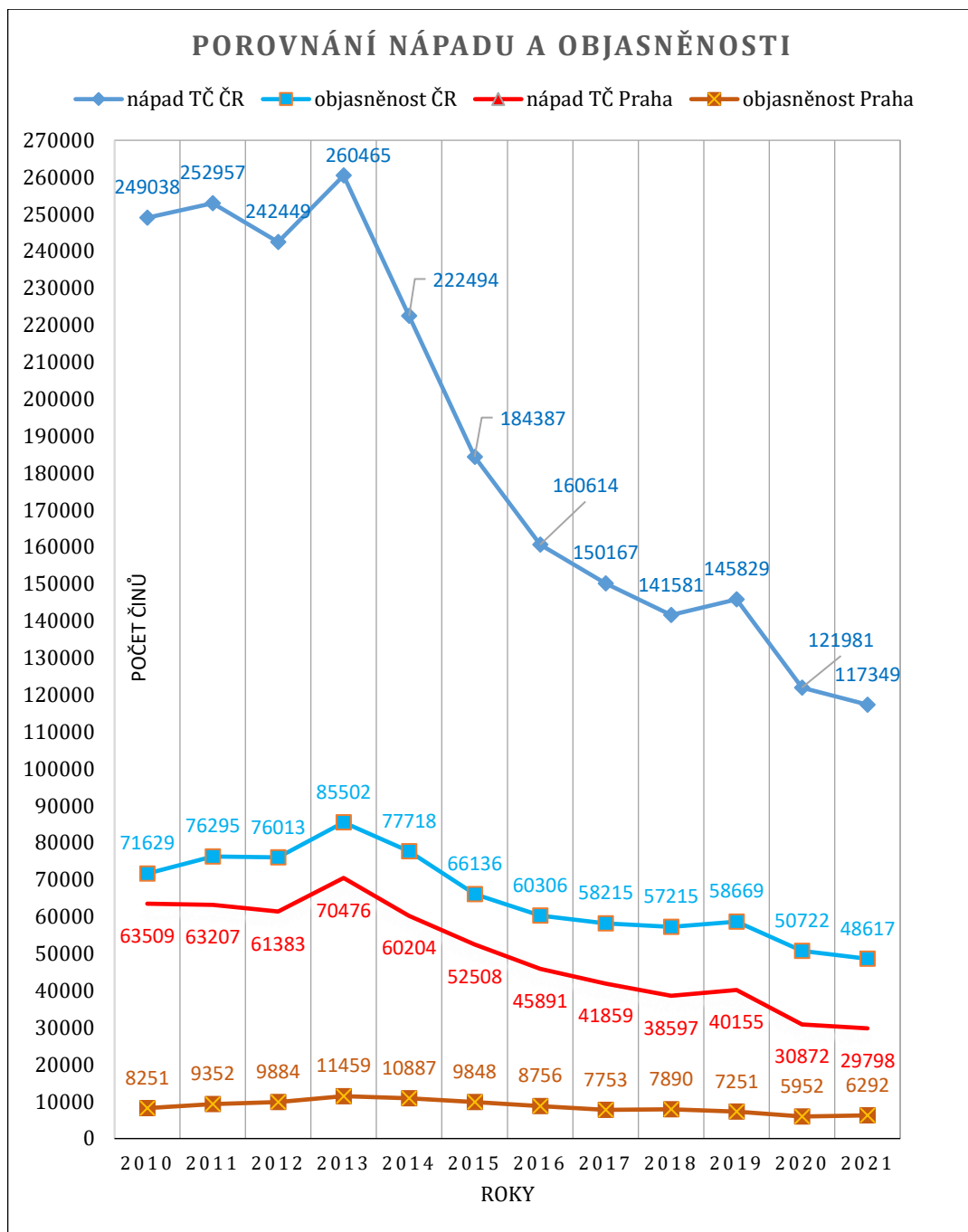
Z celkového nápadu obecné kriminality zaujímá sledovaná trestná činnost 2 % nápadu, ale s objasněností se pohybuje kolem 19 %, což odpovídá celkovému průměru objasněnosti v Praze.

Graf 5.1 Vývoj trestné činnosti. Zdroj: Policie ČR [51]

V roce 2021 bylo registrováno v České republice 153 233 trestných činů. Oproti roku 2020 došlo k poklesu o 12 292 skutků. Celkově bylo objasněno 57,3 %. Je tedy patrné, že dochází k poklesu nápadu trestné činnosti, ale dochází k nárůstu škody. V roce 2019 byla zaregistrována škoda způsobená trestnou činností 12,8 mld. Kč, v roce 2020 - 16,7 mld. Kč a v roce 2021 - 21,3 mld. Kč. [51]

V grafu je zobrazena veškerá trestná činnost – obecná, hospodářská, vojenská a ostatní.

Graf 5.2 - Srovnání nápadu a objasněnosti. Zdroj: Policie ČR

V grafu č. 5.2 je přehledně znázorněn nápad trestné činnosti obecné kriminality v České republice a v Praze. Nápad obecné trestné činnosti má klesající tendenci, ale oproti spáchaným trestným činům v České republice je pokles v Praze pozvolnější. Tento jev lze vysvětlit zalidněním, anonymitou a fluktuací lidí na území Prahy. [52]

Tabulka 5.2 - Nápad a objasněnost. Zdroj: Policie ČR [53]

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
registrováno skutků	1015	1201	1098	1082	1054	1079	949	841	897	870	696	663
z toho objasněno skutků	207	220	171	196	225	205	171	135	188	154	130	137
z toho spácháno muži	194	206	161	182	209	183	159	122	177	142	112	121
ženami	15	14	16	16	22	29	12	15	13	16	19	17
cizinci	9	3	6	10	18	4	10	7	10	12	9	20
nezletilými	23	24	33	10	24	21	14	11	8	5	6	7
mladistvými	13	30	10	3	8	11	3	5	5	7	6	0
opakovaně trestanými osobami	82	65	63	71	97	102	71	46	57	49	35	35
objasněno %	20,4	18,3	15,6	18,1	21,3	19,0	18,0	16,1	21,0	21,0	18,7	20,7
objasněno dodatečně	29	42	32	48	51	51	83	46	44	50	43	51
stíháno osob celkem	218	188	165	212	232	191	141	197	231	186	168	197
z toho stíháno: mužů	199	176	146	187	213	168	163	177	210	163	143	163
žen	19	12	19	21	19	22	13	18	17	19	21	26
cizinců	10	6	8	10	21	4	12	8	17	18	9	22
nezletilých	11	20	16	7	14	9	14	21	25	8	15	17
mladistvých	59	48	45	72	70	77	9	7	10	5	7	1
opakovaně trestaných osob	35	38	27	19	41	24	65	58	56	53	41	48

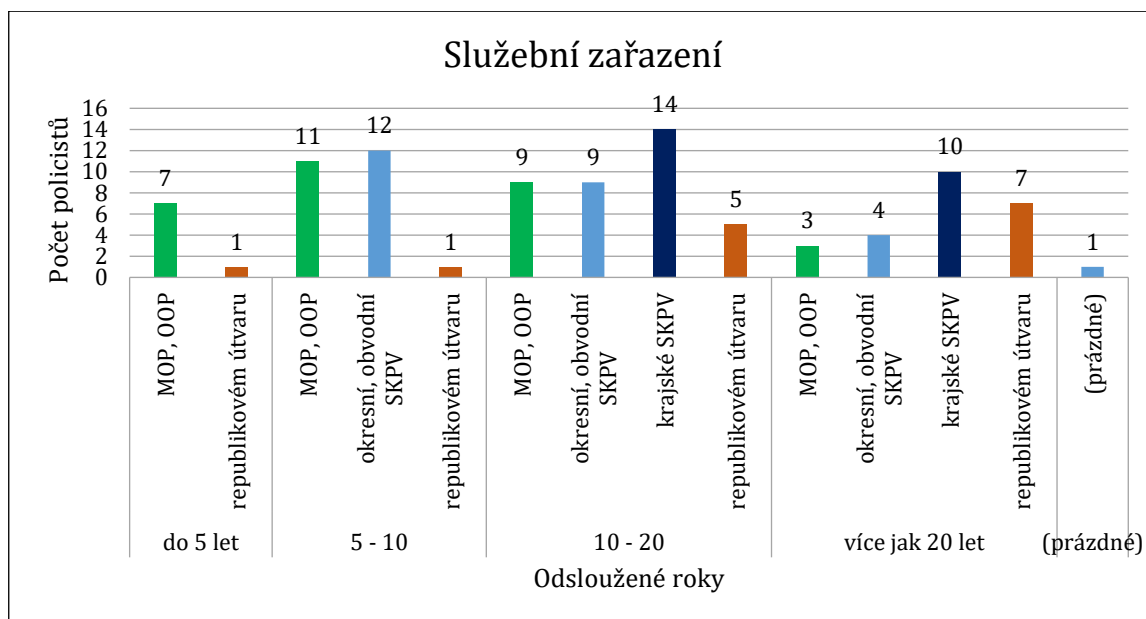
Tabulka č. 5.2 zobrazuje nápad sledované trestné činnosti, tedy takové trestné činnosti, o které se dá uvažovat v souvislosti s mimořádnou událostí. Počet evidovaných trestných činů má klesající tendenci. Zlomem je rok 2016, kdy klesl počet trestných činů pod 1000. Meziročně od roku 2015 klesl počet registrovaných trestných činů poměrně o 9 %. Průměrná objasněnost za sledované období se rovná 19 %. Objasněnost dané problematiky je vyvážená. Hodnota objasněnosti je vypočítaná z nápadu a objasněnosti z každého roku.

Jednoznačně je dokumentováno, že pachatelé uvedených kriminalisticky sledovaných událostí jsou muži. Další významnou hodnotou jsou data, která dokumentují, kolik mladistvých a nezletilých spáchalo sledované trestné činy. U mladistvých je trestná činnost na výrazném sestupu. Počet nezletilých osob páchající obecně nebezpečnou trestnou činností je ve sledovaném období

vyrovnaný. Významnou statistickou hodnotou je recidiva pachatelů. Sledovanou trestnou činností se dopouští průměrně 42 již trestaných osob. Z celkové počtu stíhaných osob je 22 % recidivistů.

Recidiva ve smyslu trestního práva je dána tak, že osoba spáchá protiprávní čin poté, co byla pravomocně odsouzena za předchozí trestný čin. [54]

5.1.2 Výsledky dotazníkového šetření

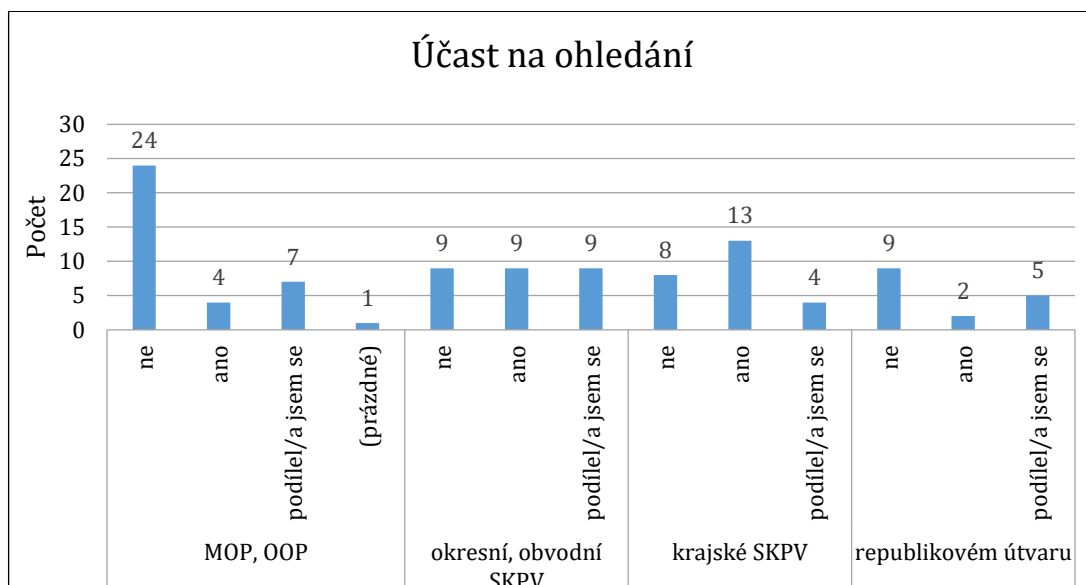

Graf 5.3 - Celkový počet policistů, zařazení, doba služebního poměru, ot. č. 1, 2. Zdroj: vlastní

V první části dotazníku (ot. č. 1, 2) byla zjišťována základní empirická data o služebním zařazení policistů a počtu let praxe. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 105 policistů. Jeden dotazník nebyl vyplněn. 36 policistů je zařazených na základním útvaru, u SKPV slouží celkem 68 policistů, z toho na obvodní úrovni 27 policistů, na krajské úrovni 25 policistů a 16 policistů na republikové úrovni. 10 policistů je ve služebním poměru pod pět let, 30 policistů má odslouženo do deseti let, do dvaceti let slouží 40 policistů a víc jak dvacet let má odslouženo 25 policistů.

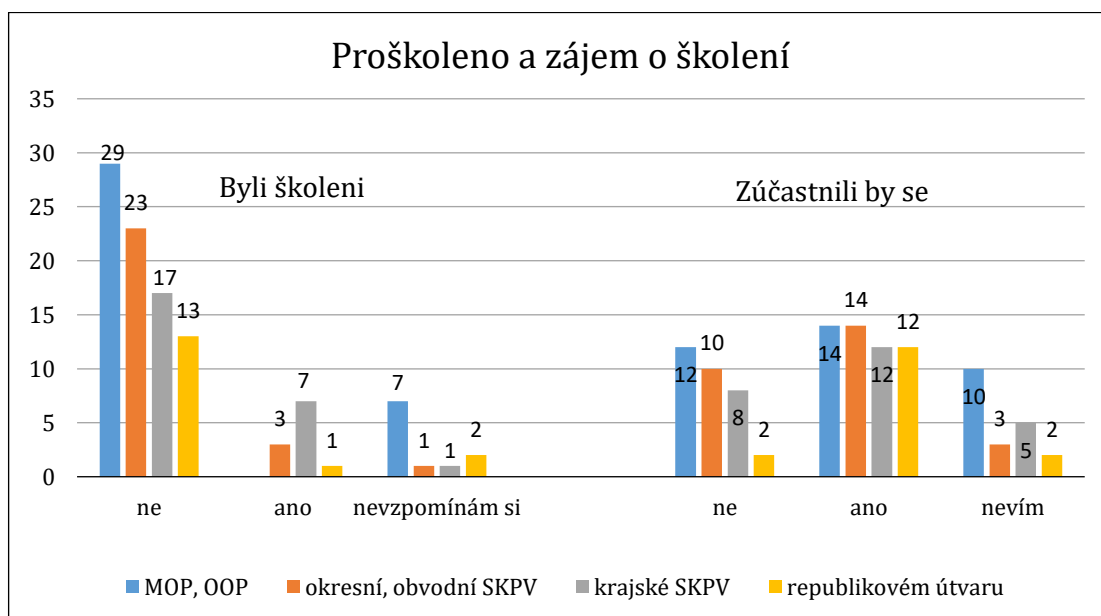
Další otázka (ot. č. 3) byla směřována ke zjištění, kolik policistů již provádělo ohledání místa mimořádné události nebo se podílelo na ohledání. Z celkového počtu dotazovaných se na ohledání podílelo 25 policistů a 28 policistů provádělo ohledání. 50 policistů nepřišlo s ohledáním do styku. Z uvedeného vyplývá, že 48 % policistů nikdy ohledání místa mimořádné události neprovádělo, 33 % policistů

z SKPV provádělo a podílelo se na ohledání. K příležitosti právní kvalifikace, na základě provedeného prvotního prověřování na místě události, s odkazem na trestní řád a závazný pokyn policejního prezidenta, vyplývá, že je uvedená trestná činnost prověřována SKPV. [55] (graf č. 5.4)

Graf 5.4 - Účast na ohledání, ot. č. 3. Zdroj: vlastní

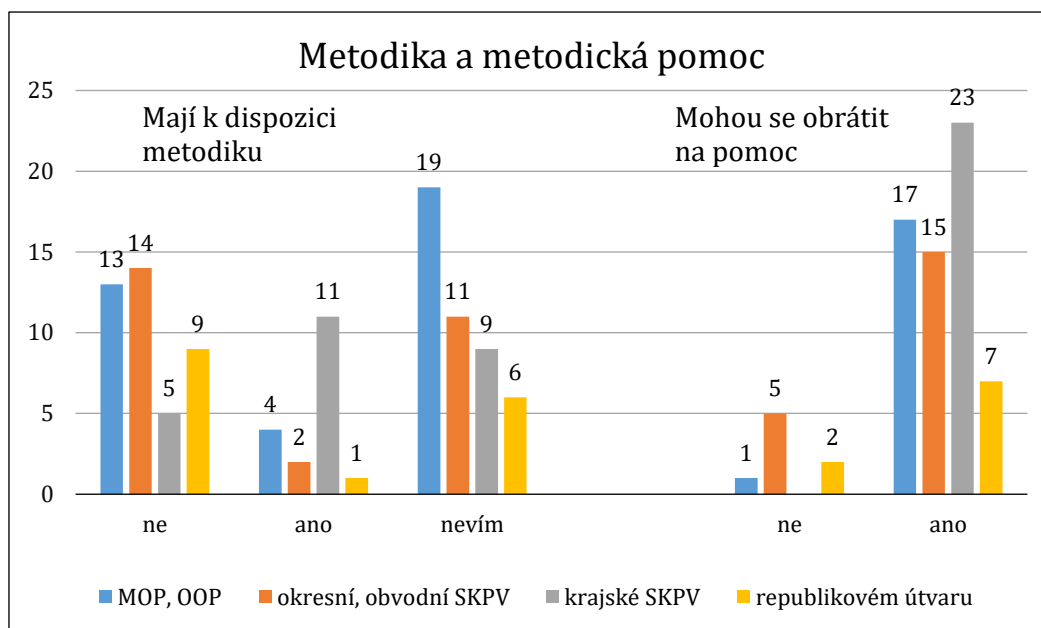
Pro zjištění, zda mají policisté informace, metodiky nebo možnosti školení, byl položen soubor otázek, kterými bylo zjišťováno, zda byli policisté školeni, účastnili by se školení, zda je zpracována metodika a zda se mohou obrátit na metodickou pomoc. (ot. č. 4, 5, 6, 7)

Graf 5.5 - Školení, ot.č. 4,5 Zdroj: vlastní

78 % všech dotázaných policistů (graf č. 5.5) nebylo proškoleno na ohledání místa mimořádné události, ale 50 % všech policistů by se školení zúčastnilo. Z 82 policistů, kteří odpověděli, že nebyli školeni, by se školení zúčastnilo pouze 37.

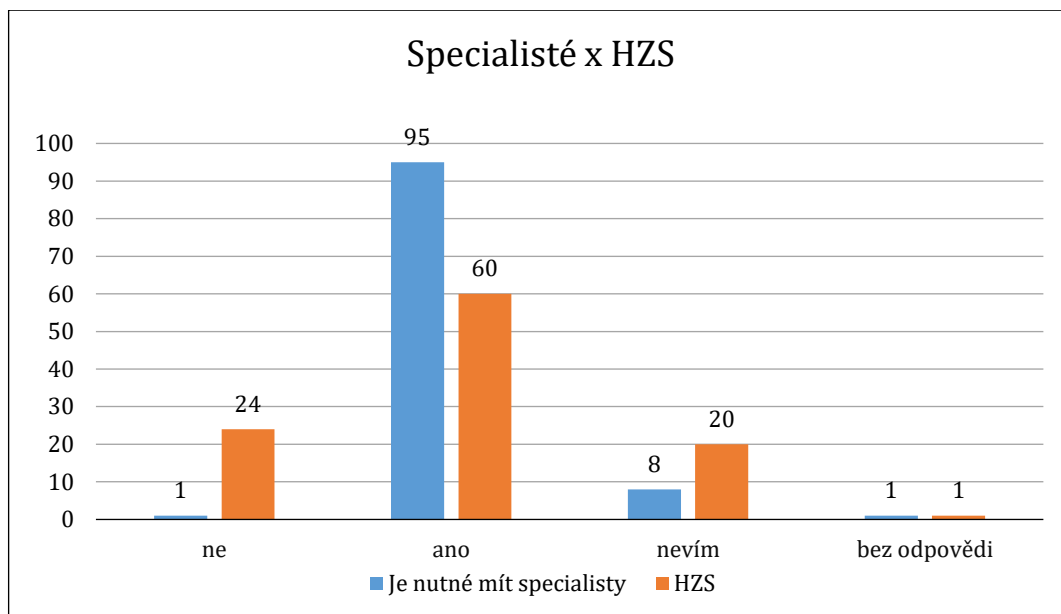

Graf 5.6 – Metodika, ot. č. 6, 7. Zdroj: vlastní

Dalšími otázkami (graf č. 5.6) bylo zjišťováno, zda mají policisté možnost se obrátit na metodickou pomoc a zda existuje metodika, pomůcka či jiný dokument, kde mohou získat informace k postupu při ohledání mimořádné události. 92 % všech dotázaných policistů má možnost se obrátit na metodickou pomoc. Na druhou stranu ale 83 % policistů nemá nebo neví, zda existují metodické pomůcky.

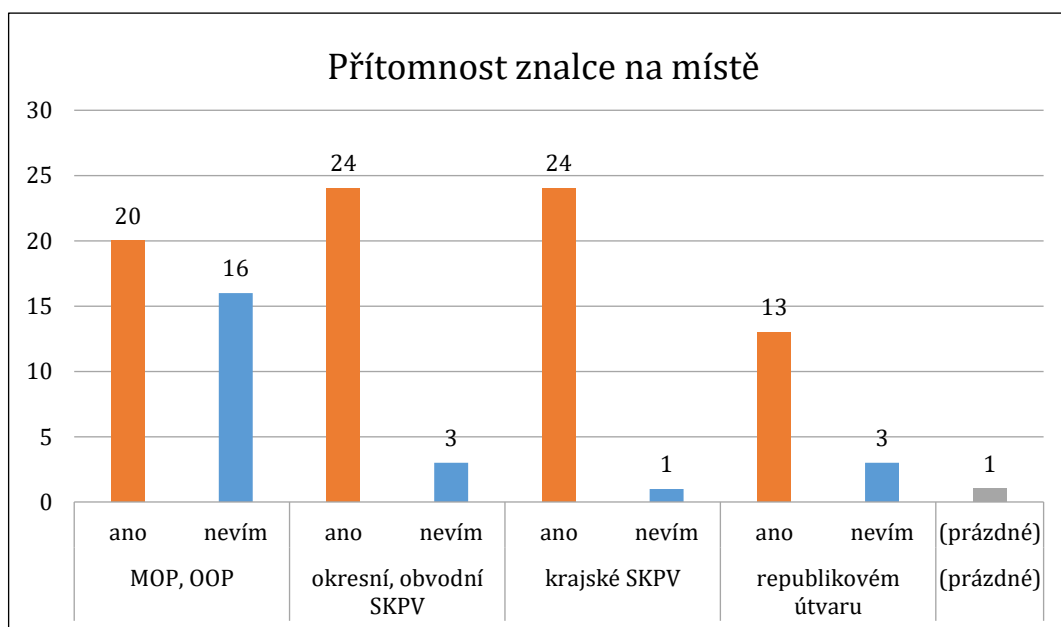
Nad rámec účelu dotazníkového šetření bylo zjišťováno, zda má mít policie policisty specialisty k dané problematice a zda by vyšetřování požárů měl provádět Hasičský záchranný sbor ČR (dále HZS ČR). Získaná data nejsou zásadně využitelná, jen dokreslují postoj respondentů. Změna působnosti v oblasti vyšetřování mimořádných událostí je změnou, která by musela projít uceleným legislativním procesem a změnou mnoha právních norem. (otázka č. 8, 12)

95 policistů odpovědělo, že na vyšetřování mimořádných událostí je nutné mít u policie specialisty, ale více jak 50 % policistů odpovědělo, že by vyšetřování požárů měl provádět HZS ČR. (graf č. 5.7)

Graf 5.7-Specialisté u PČR versus HZS, ot. č. 8, 12. Zdroj: vlastní

Následující část dotazníku zjišťovala, jaké mají policisté teoretické znalosti v souvislosti s ohledáním místa mimořádné události. Sestavené otázky souvisí s kriminalistickou taktikou ohledání. Otázkou č. 9 bylo zjišťováno, jak policisté znají trestní řád. V § 113 tr. řádu je uvedeno, že k ohledání lze přibrat znalce. *Správnou odpovědí byla odpověď „ano“.* (graf č. 5.8)

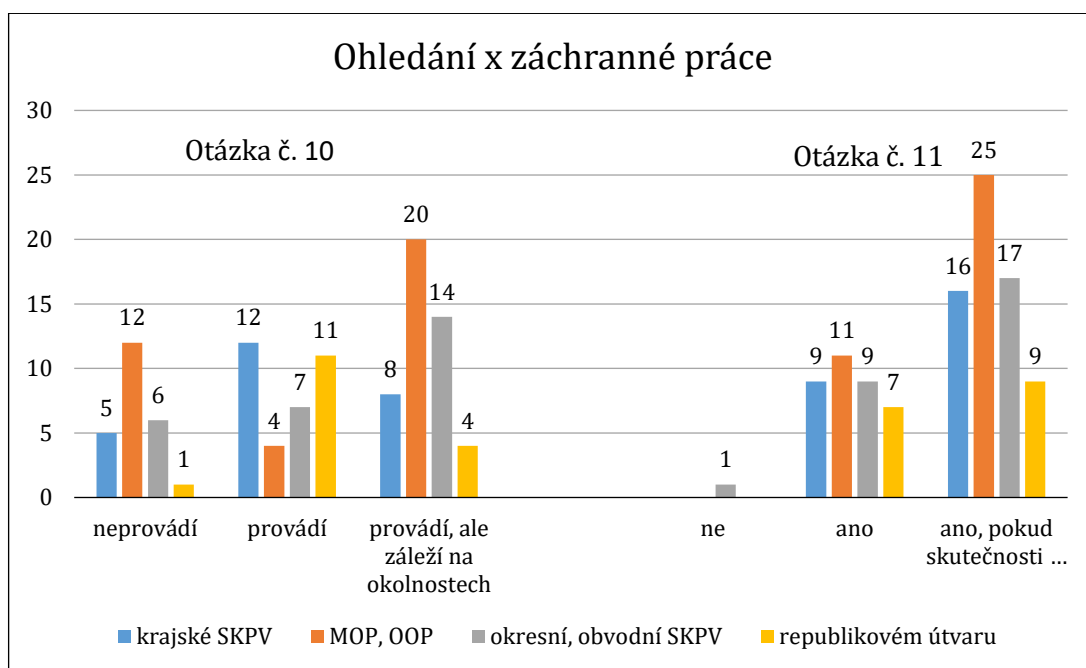

Graf 5.8 - Znalec na místě, ot. č. 9. Zdroj: vlastní

22 % procent dotazovaných policistů neznalo správnou odpověď. Žádný policista sice neodpověděl, že nemůže přibrat znalce na místo ohledání, ale přesto je

procento odpovědí „nevím“ vysoké. Policisté ze základních útvarů měli nejvíce špatných odpovědí.

Otázky č. 10 a č. 11 mohou vypadat významově stejné. Otázka č. 10 zjišťovala, zda se ohledání provádí při vzniku mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Otázka č. 11 zjišťovala, zda policie provádí vždy ohledání místa mimořádné události. U otázky č. 10 je správná odpověď – *provádí, ale záleží na okolnostech*. Při vzniku mimořádné události a probíhání mimořádné události se provádí záchranné a likvidační práce, které souvisí s ochranou života a zdraví osob. Pokud je na místě dostatek sil a prostředků, ohledání se provádí, tedy záleží na okolnostech – síly, prostředky, druh události, bezpečnost. U otázky č. 11 je správnou odpovědí – *provádí*, jelikož je otázka směřována k místu mimořádné události, jako k místu činu. Jak bylo v teoretické části uvedeno, ohledání je kriminalistická metoda, kterou se na základě bezprostředního pozorování zjišťuje, zkoumá, hodnotí a zajišťuje stav na místě události. (graf č. 5.9)

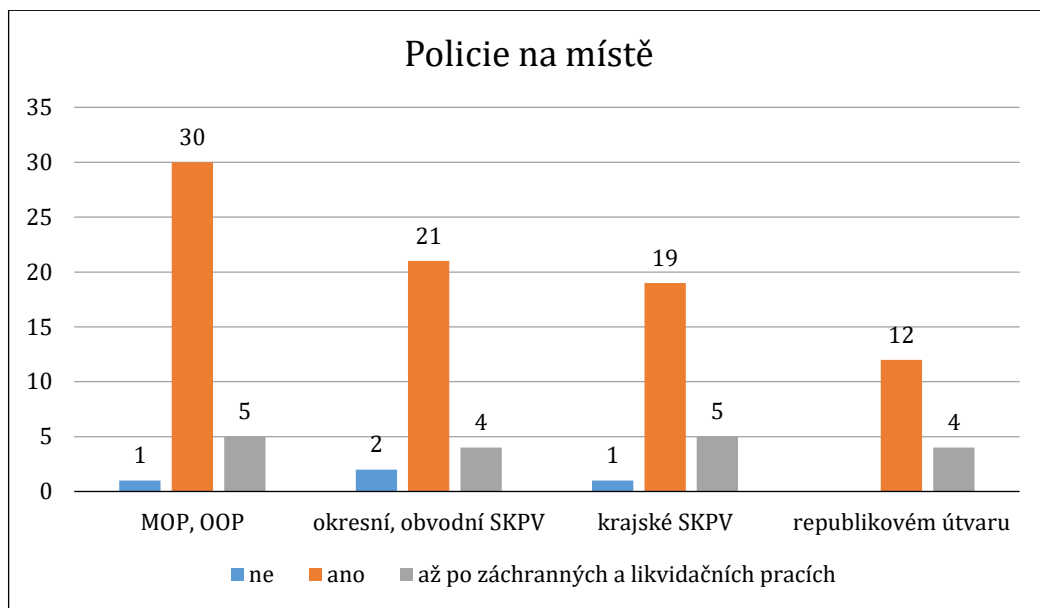

Graf 5.9 - Ohledání mimořádné události, ot. č. 10, 11. Zdroj: vlastní

Na otázku č. 10 odpovědělo správně 44 % policistů. Pokud bychom hodnotili i odpověď, že se ohledání při vzniku mimořádné události provádí, jako částečně správnou, odpovědělo správně 76 % policistů. Na otázku č. 11 odpovědělo správně jen 34 % policistů. Ohledání je základní, neodkladný a neopakovatelný úkon. 64 % nesprávných odpovědí lze pravděpodobně vysvětlit:

- ✓ nepochopením otázky,
- ✓ neznalostí pojmu mimořádná událost, záchranné a likvidační práce,
- ✓ současný stav, kdy celkové ohledání je prováděno po záchranných a likvidačních pracích, kdy o tom rozhodne velitel zásahu.

V další části dotazníku bylo zjišťováno, zda by se policie měla na místo mimořádné události z důvodu vyšetřování dostavit v nejkratší době. *Správná odpověď u otázky č. 13 je ano.* (graf č. 5.10)

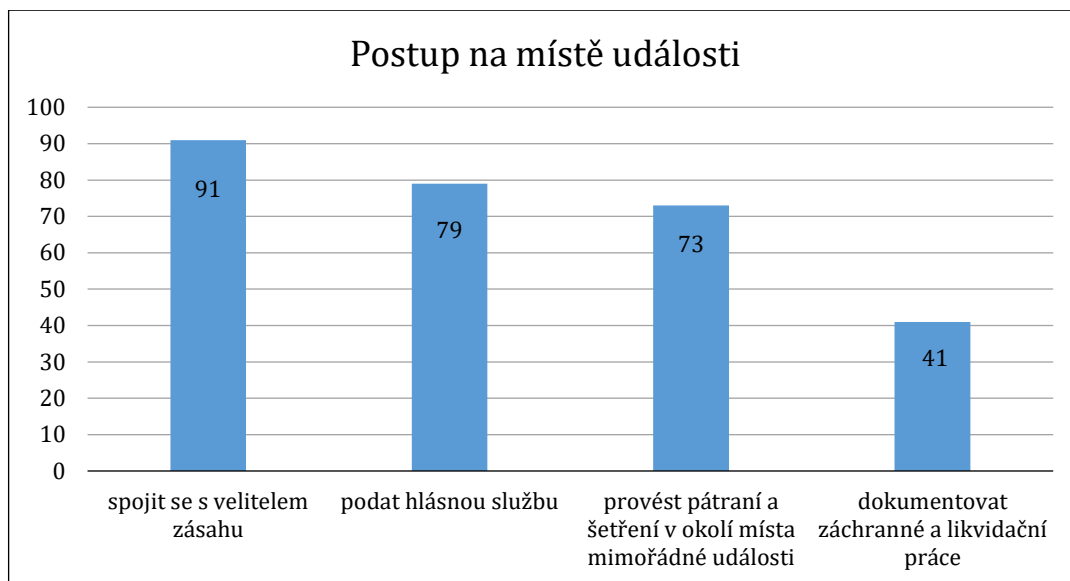

Graf 5.10 - Přítomnost policistů na místě, ot. č. 13. Zdroj: vlastní

Povinnost policisty dostavit se na místo události vychází ze základních právních norem a interních nařízení – zákon č. 273/2008 o Policii ČR, trestní řád, Pokyn policejního prezidenta o kriminalistickotechnické činnosti č. 100/2018, Pokyn policejního prezidenta o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení č. 103/2013, Pokyn policejního prezidenta o odborné způsobilosti k vykonávání znalecké a kriminalistickotechnické činnosti. [56]

Pouze 17 % policistů se domnívá, že z důvodů vyšetřování se policie na místo dostaví až po záchranných a likvidačních pracích. 78 % policistů uvedlo, že je nutné se na místo mimořádné události za účelem vyšetřování dostavit co nejdříve.

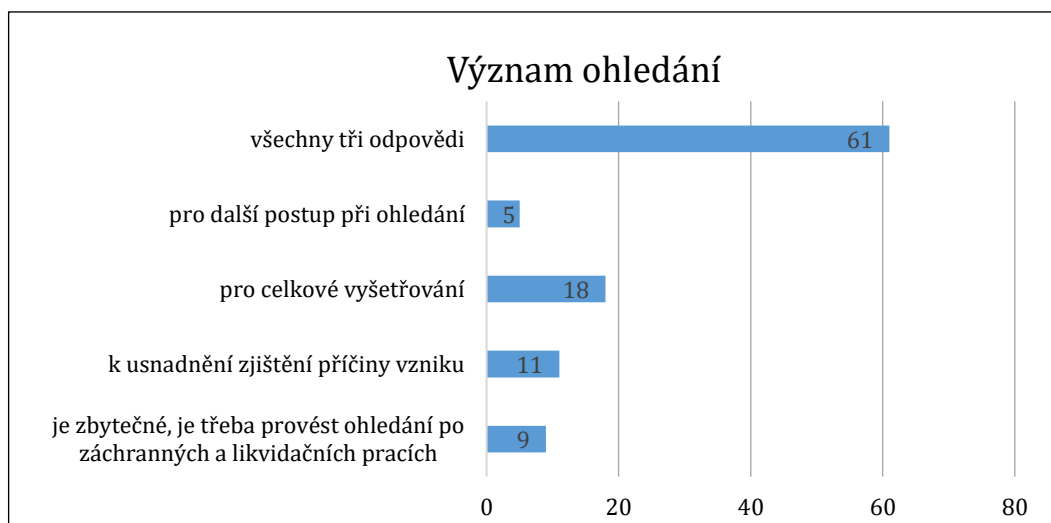
Po dostavení se na místo mimořádné události má policista předem dané úkoly. Otázkou č. 14 bylo zjišťováno, o jaké úkoly se jedná. Všechny nabízené možnosti jsou správné. Všechny správné odpovědi označilo 31 policistů. (graf č.5.11)

Graf 5.11 - Postup na místě, ot. č. 14. Zdroj: vlastní

Nejčastěji policisté označovali odpověď spojit se s velitelem - 87 % policistů, podat hláskou službu - 75 % policistů, provést pátrání - 70 % policistů. Pouze 39 % policistů odpovědělo, že po příjezdu na místo činu se provádí dokumentace záchranných a likvidačních prací.

Otázkou č. 15 byl zjišťován význam ohledání při provádění záchranných a likvidačních prací. (graf. č. 5.12)

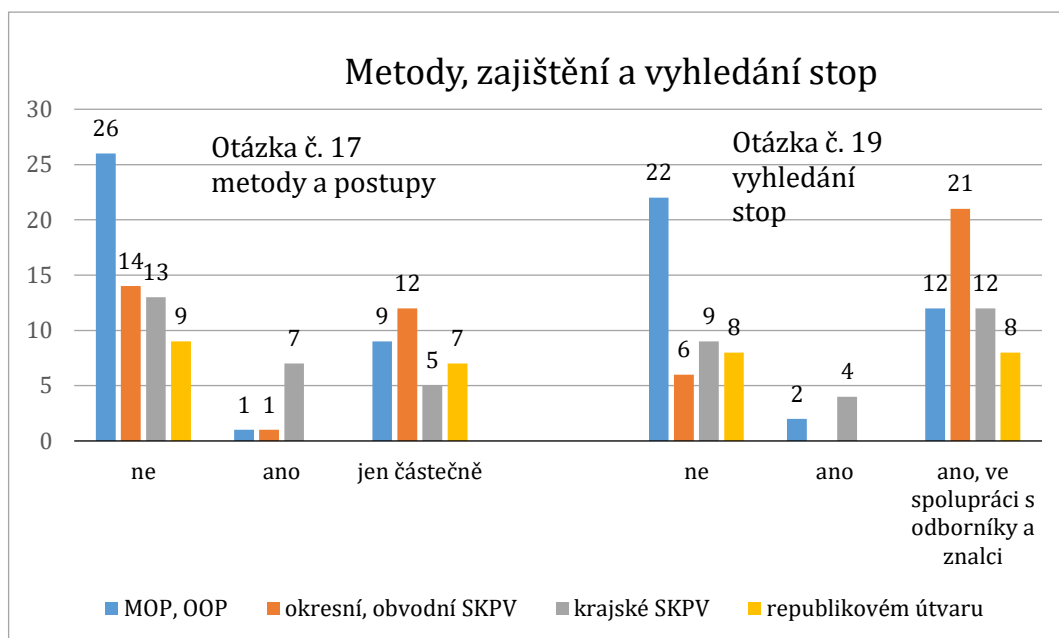

Graf 5.12 - Význam ohledání, ot. č. 15. Zdroj: vlastní

Za správnou odpověď je považováno zjištění příčiny, pro celkové vyšetřování a pro další postup ohledání. Všechny tři odpovědi označilo 58 % policistů. Jen 8 %

policistů uvedlo, že ohledání je zbytečné. Tyto výsledky korespondují s výsledky odpovědí na otázku č. 10 a 11 (graf č. 5.9).

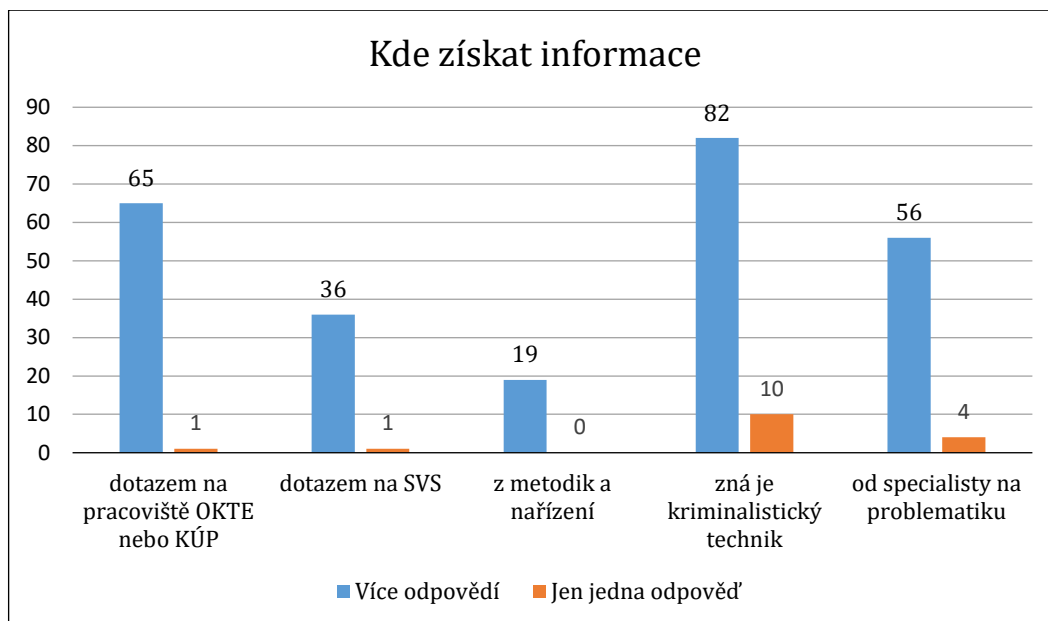
Další okruh otázek byl zaměřen ke stopám. Otázkami č. 17, 19 bylo zjišťováno, zda policisté vědí, jak stopy místě vyhledat a zajistit. Policie disponuje pracovišti a specialisty na ohledání místa, zajištění a vyhodnocení stop, vyšetřování mimořádných událostí. Otázkou č. 18 byla získána data, která dokumentují, kde by policisté získali informace k zajištění stop. Dále bylo otázkami č. 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 a 27 zjišťováno, jak se stopami nakládat a zda se provádí ohledání stop na místě události. Otázka č. 16 hodnotí subjektivní názor respondentů k vybavenosti policie.

Graf 5.13 – Metody a zajištění stop, ot. č. 17, 19. Zdroj: vlastní

59 % policistů uvedlo na otázku č. 17, že nemá informace a znalosti k zajištění stop na místě mimořádné události. 8 % policistů, kteří slouží na SKPV odpovědělo, že má informace, jak stopy zajistit. 1/3 všech policistů má neúplné informace k zajištění stop. (graf č.5.13)

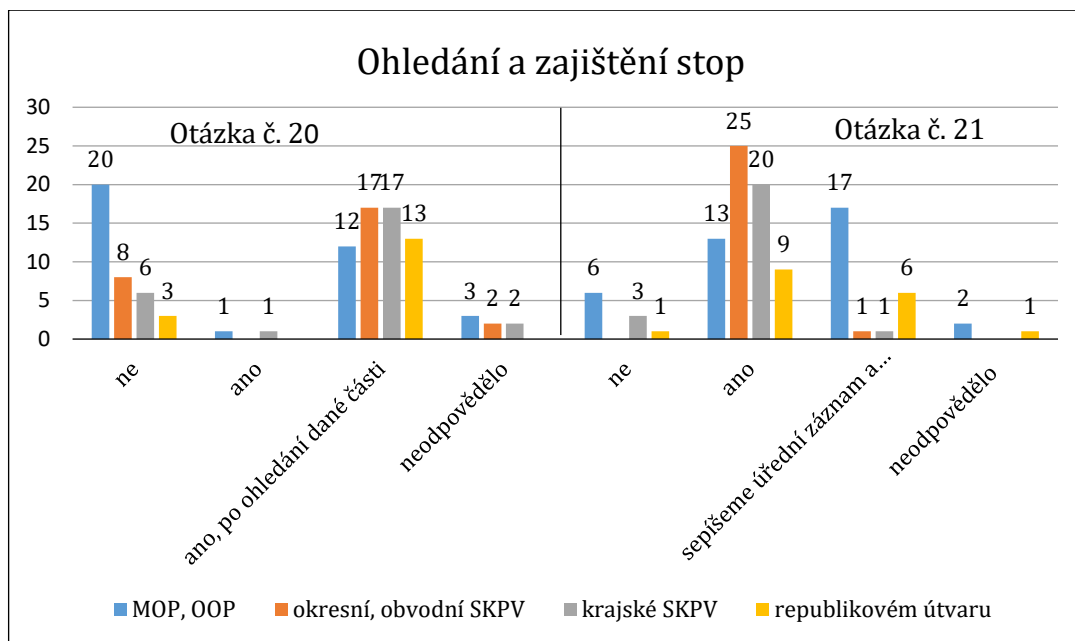
Jen 6 % policistů odpovědělo na otázku č. 18, že je schopno na místě mimořádné události vyhledat stopy. Pozitivním výsledkem je zjištění, že 50 % policistů je schopno tyto stopy vyhledat ve spolupráci s odborníky. Tato zjištění přímo souvisí s daty shromážděnými z odpovědí na otázku č. 18.

Graf 5.14 - Kde získat informace, ot. č. 18. Zdroj: vlastní

Otázkou č. 18 bylo zjišťováno, kde mohou policisté získat informace, jak stopy na místě činu zajistit. Policisté měli na výběr z pěti variant, které mohli kombinovat nebo vybrat jen jednu z nabízených odpovědí (graf č. 5.14). Nejčastěji policisté odpověděli, že by informace získali od kriminalistického technika – 78 %. Následovaly odpovědi dotazem na pracoviště oddělení kriminalistické techniky a expertiz (dále OKTE) nebo Kriminalistickém ústavu Praha (dále KÚP) – 62 %, od specialisty na problematiku – 53 %, dotazem na stálou výjezdovou skupinu (dále SVS) – 34 %. Nejméně policistů odpovědělo, že by informace zjišťovali z metodik – 18 %. (graf č. 5.14)

Otázkou č. 20 bylo zjišťováno, jak budou policisté postupovat při ohledání zborcených konstrukcí a otázkou č. 21, jak by policisté postupovali, pokud by se stopou manipulováno složkami IZS. Při záchranných pracích složky IZS v první řadě směřují svoji činnost na záchranu osob, nelze brát zřetel na uchování stop a věcí. V souvislosti se záchranou osob a odvracení dalšího působení mimořádné události je na místě se stopami a věcmi manipulováno. Jde o manipulaci cílenou, která ale nesouvisí s mimořádnou událostí, nebo jednáním, které by mělo stopy znehodnotit z důvodu zmaření vyšetřování.

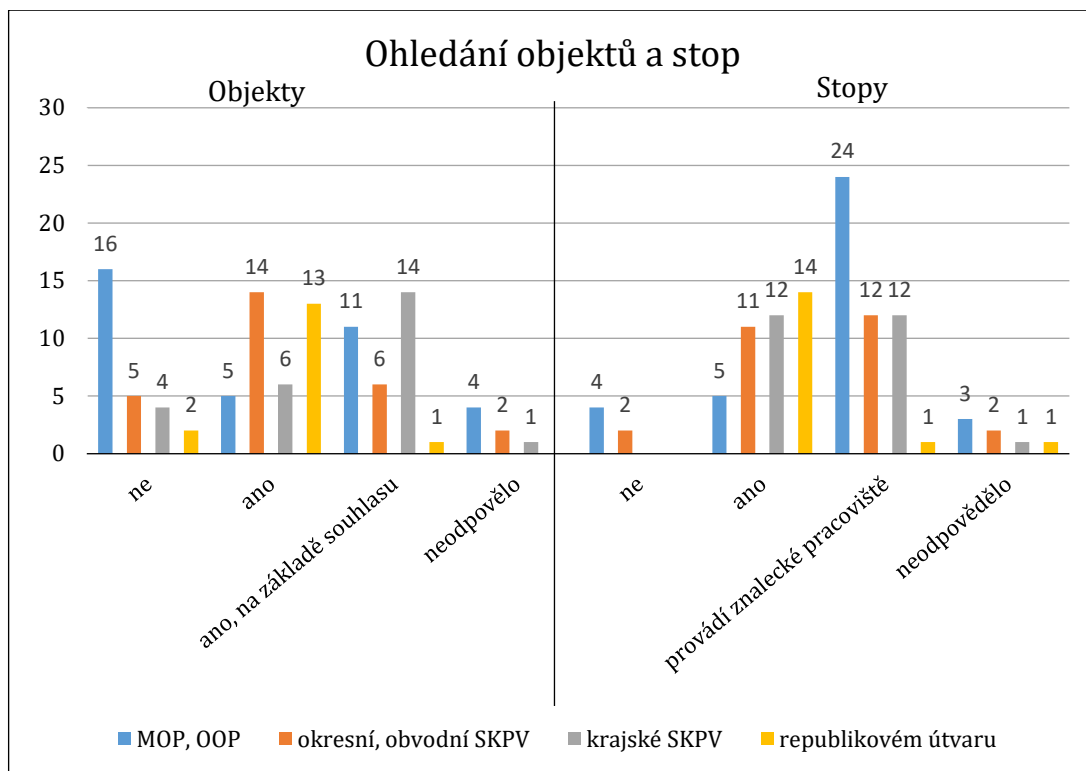
Graf 5.15 - Ohledání konstrukcí a stop, ot. č. 20, 21. Zdroj: vlastní

Při zborcení konstrukce, výrobní linky, stavby se ohledání provádí postupně, kdy část objektu, která překáží v dalším ohledání, odstraníme po ohledání dané části. Správně na otázku č. 20 odpovědělo 56 % policistů a 35 % policistů špatně, když uvedli, že konstrukci nelze odstranit. 7 % policistů neodpovědělo.

Pokud je se stopami a, věcmi na místě mimořádné události manipulováno složkami IZS, stopy i věci ohledáme a zajistíme. 64 % policistů odpovědělo správně – stopu ohledáme. Znaleckým zkoumáním, výslechy nebo pořízenou dokumentací, lze zadokumentovat a vyloučit tzv. negativní okolnosti, které byly způsobeny zásahem složkami IZS. 24 % policistů odpovědělo, že stopu necháme na místě a sepíšeme o manipulaci záznam. Sepsání záznamu je správný postup, pokud by stopa byla zajištěna. Záznamem dokumentuje stav, kde se stopa nacházela, kdo a jak se stopou a věcí manipuloval. 10 % policistů by stopu neohledávalo a nezajišťovalo. Celkově špatně odpovědělo 34 % policistů. (graf č. 5.15)

Další soubor otázek (č. 22 a č. 23) se týká opět ohledání místa a ohledání stop. Jak je dokumentováno v teoretické části, tak stopy se na místě nejen zajišťují, ale i ohledávají. Stejně tak se ohledávají zasažené objekty.

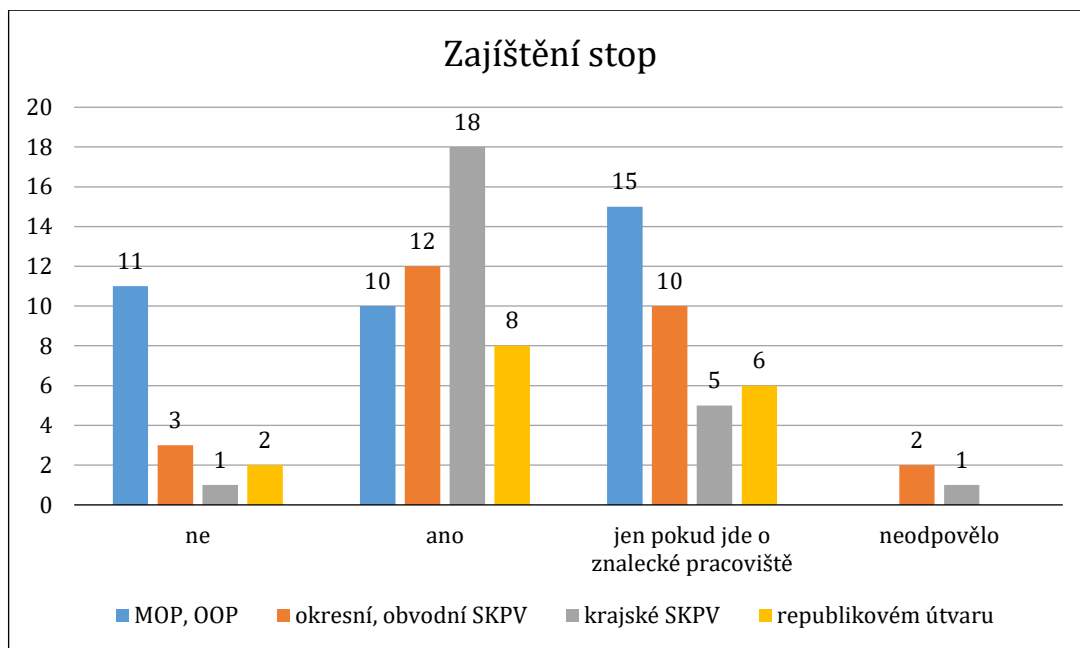

Graf 5.16 - Ohledání objektů a stop, ot. č. 22 a 23. Zdroj: vlastní

Ohledání objektů-otázka č. 22 na místě mimořádné události, které nebyly zasaženy mimořádnou událostí, *se provádí*. Stejně tak *se provádí ohledání stop* na místě mimořádné události – otázka č. 23. Na otázku č. 22 odpovědělo správně 36 % policistů. 30 % policistů odpovědělo, že ohledání provedeme se souhlasem vlastníka nebo soudu. Na otázku č. 23 odpovědělo správně 40 %. 47 % policistů odpovědělo, že ohledání stop provádí znalecké pracoviště. Otázka byla položena k ohledání stopy na místě činu, kdy se stopa ohledává, tedy popíše. Otázka nebyla směřována ke zkoumání stop, které provádí znalecké pracoviště. (graf č. 5.16)

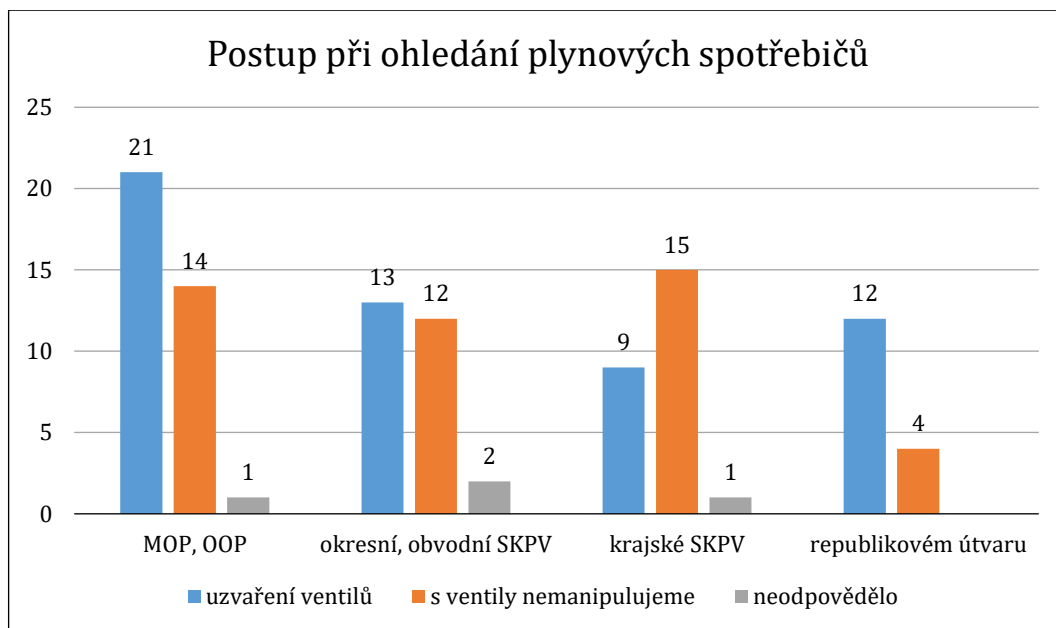
Další otázkou bylo zjišťováno, zda policisté vědí, že k zajištění stop mohou využít složky IZS.

Graf 5.17- IZS k zajištění stop, ot. č. 24. Zdroj: vlastní

46 % policistů uvedlo, že k zajištění stop lze využít složky IZS. Jde především o HZS ČR, který jako jediný disponuje technikou, která umožní zajistit objemné stopy, ale zajistit i přístup ke stopám. 34 % policistů se domnívá, že stopy mohou zajistit jen složky IZS, které jsou znaleckými pracovišti. V rámci HZS ČR je znaleckým pracovištěm například Technický ústav požární ochrany (dále TUPO). Vzhledem k tomu, že HZS ČR je základní složkou IZS, je TUPO základní složkou IZS. Stejně tak lze uvažovat o Pyrotechnické službě Policie ČR, kdy Policie ČR je základní složkou IZS. (graf č. 5.17)

Okruh otázek č. 25, 26 a 27 byl zaměřen na samotné ohledání, tedy na taktiku ohledání. Správná odpověď vychází ze základů kriminalistiky a platných právních norem.

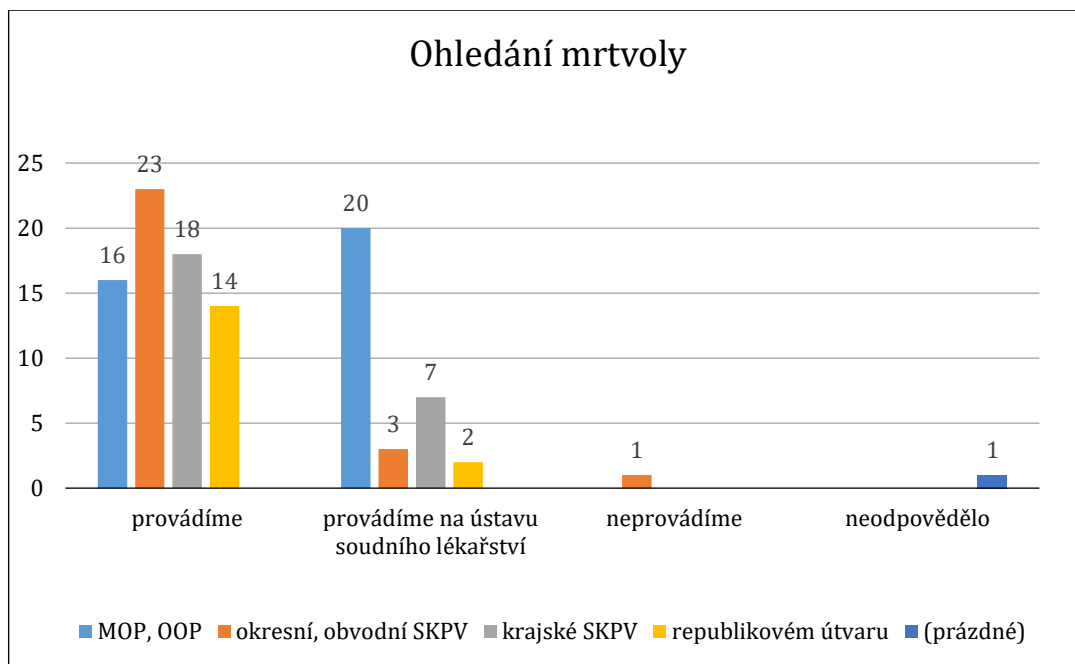

Graf 5.18 - Zajištění stop, plynová zařízení, ot.č. 25. Zdroj: vlastní

Otázkou č. 25 bylo zjišťováno, jak by policisté postupovali v případě výbuchu plynu. Odpovědi bylo možné kombinovat. 52 % policistů na otázku odpovědělo špatně, tedy, že by uzavřeli ventily. Z toho 30 % policistů odpovědělo jen, že by uzavřeli ventily, ale dalších 22 % odpovědělo, že by ventily zajistilo proti manipulaci nebo by zajistilo celé spotřebiče, ale vždy součástí správných odpovědí byla i odpověď nesprávná, což se jednoznačně vylučuje. Pokud dojde k manipulaci s ventily a podobně po úniku a následném výbuchu, nelze následně znaleckým zkoumáním prokázat nebo vyloučit, že ovládací prvky mohou být příčinou vzniku mimořádné události. 43 % policistů odpovědělo správně, ventily by zajistilo proti manipulaci, nemanipulovalo by s nimi nebo by vše zajistilo jako celek. (graf č. 5.18)

Součástí ohledání místa činu je i ohledání těla zemřelé osoby. Položenou otázkou č. 26 bylo zjišťováno, zda se ohledání mrtvoly provádí na místě.

Ohledáním těla na místě činu lze již na začátku predikovat, zda se jedná o násilnou smrt, smrt v souvislosti s mimořádnou událostí nebo k úmrtí došlo bez cizího zavinění. Ohledání těla na místě provádí policejní orgán ve spolupráci s koronerem, který určuje příčinu úmrtí. Dále se ohledání na místě provádí soudním znalcem (zdravotnictví – soudní lékařství), kdy jeho činnost vyplývá z § 113 tr. řádu, potažmo ve smyslu ustanovení § 105 tr. řádu a § 115 tr. řádu. (graf č. 5.19)

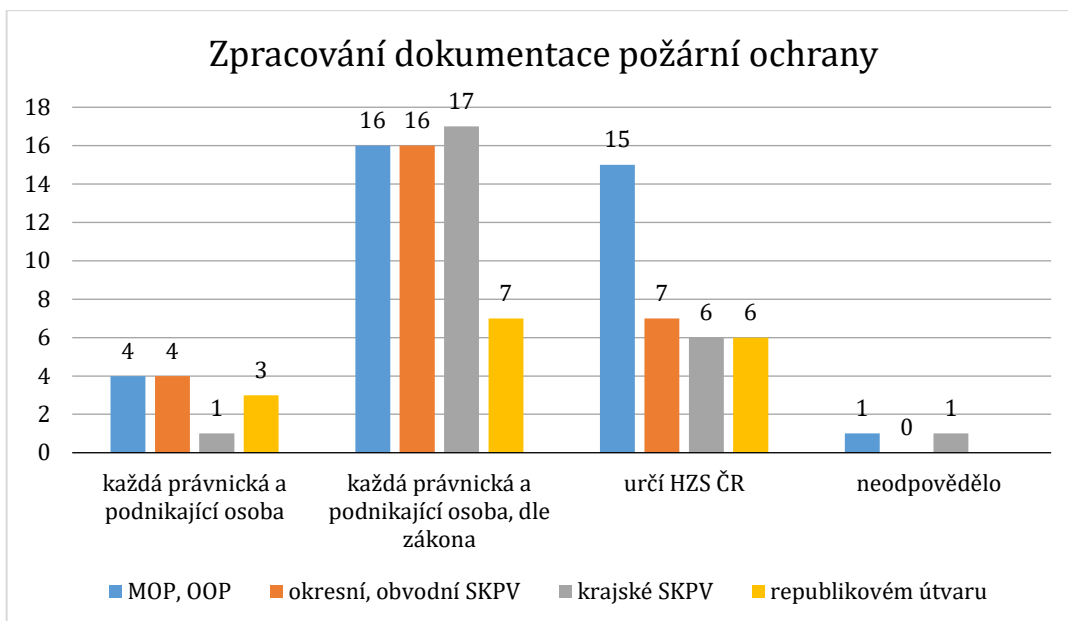

Graf 5.19 - Ohledání těla, ot. č. 26. Zdroj: vlastní

68 % policistů odpovědělo správně. 30 % policistů odpovědělo, že se ohledání provádí na ústavu soudního lékařství. Na ústavu soudního lékařství se provádí prohlídka a pitva těla. Pitvy lze rozdělit na anatomickou, patologicko-anatomickou, zdravotní a soudní. [57]

Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti uvedené v § 4 odst. 2 a 3 zákona o požární ochraně jsou povinny zpracovávat předepsanou dokumentaci požární ochrany, plnit podmínky požární bezpečnosti v ní stanovené a udržovat ji v souladu se skutečným stavem. [58]

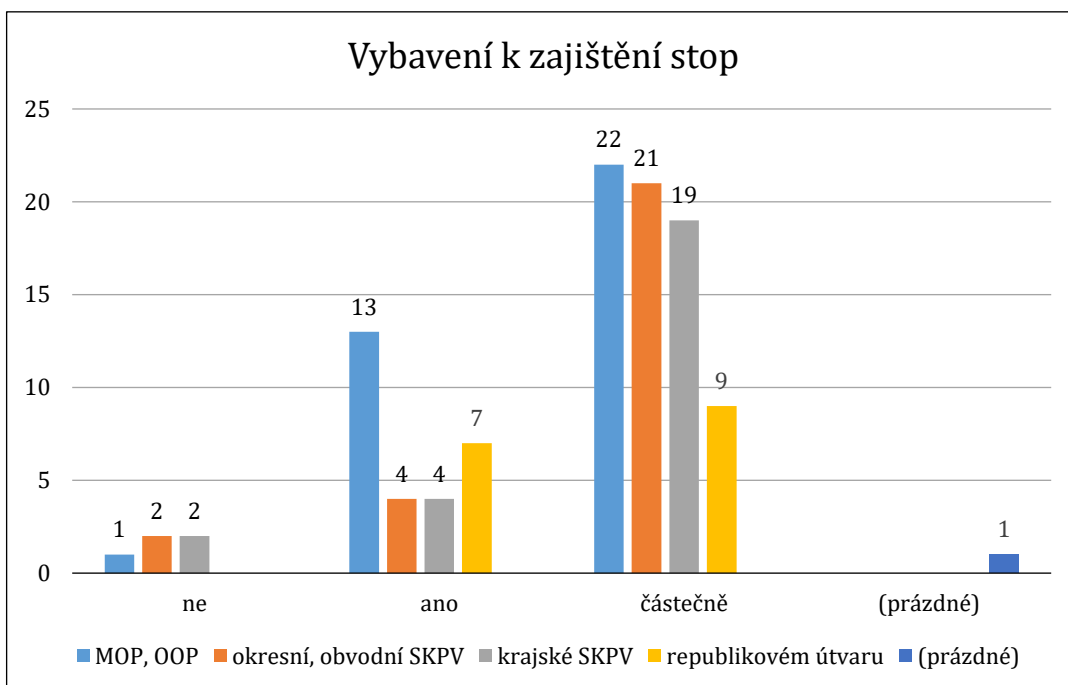
Na místě, kde je prováděno ohledání, se v případě mimořádných událostí nacházejí i písemnosti, které lze zajistit jako věcnou stopu, která je následně využita v průběhu prověřování a vyšetřování. V případě dokumentace požární ochrany lze zjistit, kdo byl odpovědnou osobou v oblasti požární ochrany. Otázkou č. 27 bylo zjišťováno, zda policisté vědí, kdo má za povinnost zpracovat dokumentaci požární ochrany.

Graf 5.20 - Dokumentace požární ochrany, ot. č. 27. Zdroj: vlastní

53 % policistů odpovědělo správně, ale 32 % uvedlo, že o zpracování dokumentace požární ochrany rozhoduje HZS ČR. (graf č. 5.20)

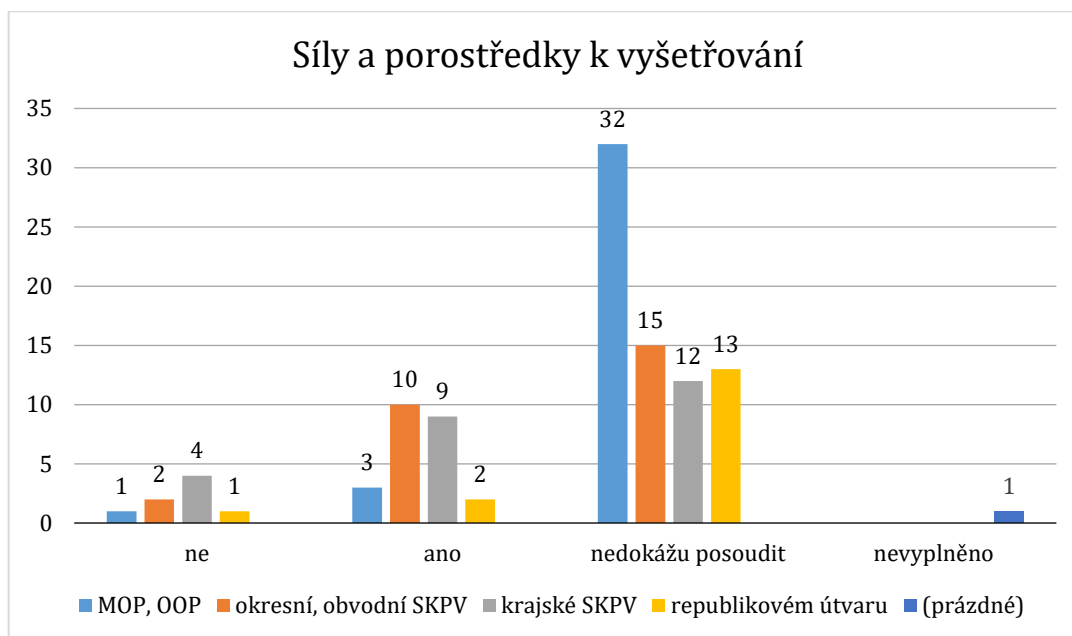
Jednou z otázek bylo zjistit, jak policisté vnímají oblast technického vybavení a schopnost policie zajistit stopy na místě mimořádné události. (graf č. 5.21)

Graf 5.21 - Vybavení k zajištění stopa, ot. č. 16. Zdroj: vlastní

94 % policistů odpovědělo, že policie je nebo je částečně vybavena k zajištění veškerých stop na místě mimořádné události. 68 % policistů se domnívá, že policie

není plně vybavena k zajištění veškerých stop na místě události. Toto tvrzení lze považovat za správné, jelikož policie nedisponuje prostředky k zajištění stop značně objemných, ale především prostředky na faktické zajištění – vyzvednutí, převoz, vyřízení apod.

Graf 5.22 - Síly a prostředky, ot. č. 28. Zdroj: vlastní

Policisté byli dotazováni, zda má Policie ČR síly a prostředky k vyšetřování mimořádných událostí. 69 % policistů nedokáže posoudit, zda má policie dostatek sil a prostředků k vyšetřování mimořádných událostí. V návaznosti na síly a prostředky bylo zjišťováno, jak policisté hodnotí činnost Policie ČR na úseku vyšetřování mimořádných událostí.

Tabulka 5.3 - Výsledné hodnocení, ot. č. 29. Zdroj: vlastní

hodnocení činnosti	
	modus
MOP, OOP	3
okresní, obvodní SKPV	3
krajské SKPV	4
republikovém útvaru	3

Výsledné hodnoty jednotlivých útvarů byly propočítávány za využití statistických ukazatelů průměr, modus a medián. Výsledné hodnoty byly vždy stejné. Policisté ve škále 1–5 bodů, kdy 5 bodů je nejlepší hodnocení, vyhodnotili činnost na úseku vyšetřování mimořádných událostí třemi body.

Poslední možností ve výzkumu bylo možnost sdělit vlastní poznatky. Této možnosti využilo 23 policistů (příloha č. 2) Jak přínosné lze uvést odpověď policisty krajského ředitelství: „Chtělo by to centralizovanou koordinaci specializovaných sil a prostředků na jednotlivých krajích a prezidiu a vzájemné workshopy alespoň 4 x do roka. Dále bych uvítal rozšíření metodiky typových plánů k nasazení a šetření podle rozsahu mimořádných událostí a požárů, i v návaznosti na právní kvalifikaci věci dle § 16, 17 TR“ a policistky: „Posunem při vyšetřování mimořádných událostí je zřízení funkce Velitele POLICIE (PMJ), který komunikuje se všemi složkami IZS a specialisté nebo např. SVS se může věnovat zajišťováním stop a provádění šetření“.

5.2 Kvalitativní analýza

5.2.1 Případová analýzy výbuch granátu r. 2009, K1

Dne 9. 7. 2009 ve 21. 50 hodin bylo oznámeno na L 158 a souběžně na L 155 a L 112, že v Praze 8, ul. Sokolovská 41, v restauraci U Českého lva došlo k výbuchu. Na místo se v prvním sledu dostavily 2 hlídky pořádkové police, hlídka dopravní policie, hlídka cizinecké police, 2 hlídky městské policie, 2 vozidla zdravotnické záchranné sužby (RZS a RLP), dvě jednotky požární ochrany (dále JPO) HZS hl. m. Praha. Po podání hlášené služby operačnímu středisku policie se na místo dostavila SVS Krajského ředitelství policie Praha, SVS OŘ Praha III, Vedení Krajského ředitelství policie Praha, Vedení OŘ Praha III, problematika a dosah SKPV Krajského ředitelství policie Praha a OŘ Praha III, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV (dnes Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV) a Pyrotechnická služba PČR. [59]

První hlídky policie se na místo dostavily do dvou minut od oznámení, kdy místo události zajistily a poskytly první pomoc na místě těžce zraněnému muži. Ostatní hosté a personál (celkem 27 osob) opustili restauraci okamžitě po výbuchu. JPO HZS ČR na místě nezasahovaly, jelikož drobný požár po výbuchu uhasil personál. Uzavřeli přívod plynu a setrvali na místě k zajištění místa. ZZS poskytla první pomoc čtyřem lehce zraněným osobám, které převezla k dalšímu ošetření a vyšetření.

Hlídka pořádkové policie provedla zběžnou prohlídku místa činu, na základě které rozhodla přivolat na místo pyrotechnika k provedení pyrotechnické prohlídky, aby bylo místo činu bezpečné pro provedení samotného ohledání.

Před příjezdem pyrotechnika na místo kriminalisté provedli předběžné vytěžení osob na místě mimořádné události. Z prvotních informací bylo zjištěno, že před samotným omračujícím výbuchem byl slyšet menší výbuch nebo třesknutí. Nebyly zjištěny žádné kriminalisticky významné informace k hostům, personálu a právnické osobě provozující restauraci. Jako místo exploze bylo označeno místo, kde seděl těžce zraněný host. Jednalo se o stálého zákazníka, kterého obsluha považovala za pilota. Tento muž se na místě nacházel a po zásahu ZZS na místě zůstala uniforma pilotů civilních letadel. Zraněný muž byl v nemocnici střežen policisty, jelikož zde bylo důvodné podezření, že byl proti němu veden útok.

Po zajištění místa a provedení pyrotechnické prohlídky bylo přistoupeno k OMČ. OMČ provedla SVS krajského ředitelství, pyrotechnik a kriminalista problematiky (příloha č. 3). Na místě bylo ohledáno a zajištěno 45 stop – biologických, daktyloskopických, věcných, chemických a pyrotechnických, které byly zkoumány. Byly zadány znalecké posudky z oboru kriminalistika, odvětví biologie, genetika, balistika, fyzikální chemie, pyrotechnika, technická diagnostika, metalografie a defektoskopie. Jednou z věcných stop byl občanský průkaz nalezený v torzu leteckého kufru na jméno Marcel M., nar. 1946. Lustrací k osobě nebyly zjištěny žádné záznamy o trestné minulosti.

Při prvním kontaktu s poškozeným Marcelem M. byla na těle zjištěna tetování, která svým provedením, strukturou a typem odpovídala tetování prováděná kriminálně závadovými osobami a pocházející z vězeňského prostředí, což vedlo k dalšímu prověřování. Výslech jmenovaného proběhl vzhledem ke zdravotnímu stavu dne 11. 7. 2009 v nemocnici.

Marcel M. ke své osobě uvedl, že nemá stálé bydliště, nepracuje ani nepobírá žádné dávky. Nemá rodiče, manželku, družku ani děti. Popřel trestnou minulost a léčbu na psychiatrii. V průběhu výslechu podrobně popsal, že je člen organizace, která bojuje proti republice a prezidentovi. Popsal, jak upravil granát, ale odmítl sdělit, kde ho získal, stejně tak odmítl sdělit svoje spolupracovníky. K útoku v restauraci uvedl, že jej provedl proto, aby ochránil lidi, jelikož byl prozrazen.

Pokud by granát neodpálil a nezakryl tělem, došlo by k větší katastrofě. Následně hovořil o své trestné minulosti a boji za svobodu za minulého režimu.

Dne 13. 7. 2009 bylo zahájeno trestní stíhání Marcela M. pro trestný čin obecného ohrožení dle § 179 odst. 1 trestního zákona a trestný čin nedovolené ozbrojování dle § 185 odst. 2 písm. a) trestního zákona, kterého se dopustil tím, že dne 9. 7. 2009 kolem 21. 50 hodin v Praze 8, ul. Sokolovská 41, před vstupem do restaurace U Českého lva, odjistil a svépomocně zajistil za použití plastu a gumy obranný ruční granát, který vložil do černého koženého kufru, vstoupil do restaurace, kde se usadil v části „A“, kufr položil na zem ke stěně, objednal si jídlo a následně v úmyslu vydat hosty restaurace v nebezpečí smrti a těžké újmy na zdraví aktivoval granát odstraněních svých jistících prvků, kdy došlo k iniciaci granátu a výbuchu, při kterém došlo ke zranění sedmi osob, ke škodě na majetku restaurace a škodě za ošetření zdravotním pojišťovnám. V průběhu vyšetřování byl obviněný upozorněn na změnu právní kvalifikace – obecné ohrožení dle § 179 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákona ve stádiu pokusu.

Zajištěné stopy na místě činu byly vyhodnoceny. Ze zbytku části granátu bylo určeno, že se jedná o obranný granát RG – F1 vyráběný na území českého státu. Granát a pojistka byla série 30/1968 vyráběná v letech 1994–2008, distribuována pro Armádu ČR. V roce 2009 Armáda ČR již žádné granáty uvedené série nedržela.

Marcel M. jako subjekt trestného činu byl shledán jako přičetný, schopen účasti v trestním řízení, rozpoznávací a ovládací schopnosti zachovalé, bez jakékoliv závislosti. U obviněného nebyla zjištěna žádná duševní porucha mimo polymorfni (přechodné) poruchy osobnosti. Osobnost obviněného byla výrazně psychopatická, trvalého charakteru. K motivem činu byl exhibicionistický výstup, kterým na sebe chtěl upozornit. Dále bylo zjištěno, že není schopen se poučit z předchozích trestů, je naprosto nesebekritický. Resocializace obžalovaného minimální, další vývoj obviněného nepříznivý, agresivita v dalším jednání vysoká a pobyt na svobodě pro společnost nebezpečný.

Marcel M. byl v roce 2010 odsouzen pro pokus trestného činu obecného ohrožení dle § 8 odst. 1 tr. zákona k § 179 odst. 1, 3 písm. a) tr. zákona účinného do 31. 12. 2009 a trestný čin nedovoleného ozbrojování dle § 185 odst. 2 písm. a) tr.

zákona účinného do 31. 12. 2009 k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 15 let ve věznici se zvýšenou ostrahu.

Anamnéza spolupráce složek IZS

Na místě zasahovaly základní složky IZS a ostatní složky IZS. Každá ze složek plnila své předem stanovené úkoly. Velení bylo v dikci police, v první fázi vedoucí pracovníky krajského ředitelství a následně předáno vedoucímu SVS krajského ředitelství. Spoluprací na místě činu nedošlo k poškození místa činu a stop.

Anamnéza ohledání místa činu

OMČ bylo provedeno vyšetřovatelem SVS, vyšetřovatelem dané problematiky a pyrotechnikem. Podrobným ohledáním byly ohledány a zajištěny fragmenty granátů, písemnosti a další stopy v celkovém počtu 45 kusů.

Anamnéza zajištěných stop a jejich vyhodnocení

Všechny zajištěné stopy byly zajištěny kriminalistickým technikem SVS tak, že nedošlo k jejich degradaci nebo ke kontaminaci. Na zajištění stop pro potřeby znaleckého zkoumání z odvětví pyrotechnika se aktivně podílel přítomný pyrotechnik, který uvedené stopy na místě i převzal. Na vyhodnocení stop se podíleli experti KÚP a policejního prezidia. Celkem byly zpracovány čtyři znalecké posudky. Znaleckými posudky z fyzikální chemie, pyrotechniky, technické diagnostiky, metalografie a defektoskopie bylo potvrzeno, že na místě činu došlo k výbuchu ručního granátu F1. Fragmenty granátu a chemické stopy byly zajištěny na těle Marcela M.

Anamnéza vyhodnocených stop a dokazování

Vyhodnocené stopy z místa činu a těla Marcela M., provedeného OMČ, zjištěná série granátu, provedené šetření k osobě obviněného a výslechy svědků vedly k usvědčení a odsouzení Marcela M. Zajištěné stopy z místa činu s konfrontací s výslechy obviněného a následně obžalovaného a znaleckými posudky, dospěl soud k závěru, že jednání, které je v obžalobě kladeno Marcelu M. za vinu je prokázané. Marcel M. se protispolečenského jednání dopustil v plném rozsahu.

Kriminální anamnéza pachatele

Marcel M. byl poprvé souzen v roce 1963, následovaly další podmíněné a nepodmíněné tresty za majetkové, násilné a obecně nebezpečné trestné činy. V roce 1981 byl odsouzen k trestu smrti pro trestný čin vražd dle § 219 odst. 1 tr. zákona a pro přípravu vraždy dle § 7 odst. 1 tr. zákona k § 219 odst. 1 tr. zákona (uvedených činů se dopustil ve výkonu trestu). Na základě milosti prezidenta republiky byl v roce 1982 trest smrti zmírněn na 25 let nepodmíněně. Na základě amnestie v roce 1990 byl uložený trest snížen o čtyři roky, který odsouzený vykonal dne 14.12. 2002. Ve výkonu trestu odnětí svobody byl od roku 1971 do 2002.

5.2.2 Případová analýz požár neobývaného objektu r. 2010, K2

Dne 27. 10. 2010 v 00.35 hodin přijalo operační středisko HZS hl. m. Prahy oznámení o požáru budovy na adrese Praha 8, ul. Na Florenci. Lokalizace požáru probíhala od 00.41 hodin do 2.11 hodin a likvidace do 6.00 hodin dne 27. 10. 2010. Dále se na místo dostavila hlídka pořádkové policie, dosah vedení krajského ředitelství, strážníci městské policie a zdravotnická záchranná služba. Složkám IZS se v těsné součinnosti z hořícího objektu podařilo zachránit dvě osoby, které ZZS převezla k ošetření a hospitalizaci. Výsledkem svědkům byla získána informace, že se v objektu nachází další osoby v nezjištěném počtu. Toto zjištění bylo potvrzeno příslušníky HZS, kteří prováděli záchranné a likvidační práce. Prvotním šetřením bylo zjištěno, že objekt (administrativní budova) je v majetku Českých drah a.s. je určena k demolici. Objekt byl hojně využíván lidmi bez domova. [60]

Po lokalizaci požáru uhašení plamenného hoření, bylo přistoupeno k OMČ. OMČ prováděla SVS krajského ředitelství policie ve spolupráci s vyšetřovatelem problematiky, s pracovníky KUP, příslušníky z oddělení zjišťování příčin požáru HZS hl. m. Prahy, policisty u Oddělení speciální kynologie Policie ČR a policejní lékař (příloha č. 4). Na požářišti bylo zjištěno devět žarem zdevastovaných lidských těl, která byla převezena k provedení prohlídky a pitvy na Ústav soudního lékařství a toxikologie.

OMČ nebyla zjištěna přítomnost akcelerantů, bylo potvrzeno odpojení objektu od všech energií. Ohledáním nebyly nalezeny žádné tepelné spotřebiče a pevné, tekuté či plynné palivo. Ohledáním širšího okolí nalezeny svícny z PET lahví (příloha č. 5). Celkem bylo na místě činu zajištěno 45 stop – biologické, chemické a věcné.

Souběžně s ohledáním byly od městské policie získány fotografie interiéru objektu a seznam jmen, které na místě byly kontrolovány. Dále byla provedena lustrace v evidenci Policie ČR k danému místu. Bylo ustanoveno celkem 20 osob, které se v minulosti na místě vyskytovaly. V průběhu dvou dnů bylo 10 osob nalezeno a vyslechnuto k dalším osobám.

V rámci soudních pitev byl zajištěn pouze genetický materiál, jelikož těla byla plamenným hořením nezpůsobila k dalším metodám identifikace. Všech devět zemřelých bylo identifikováno na základě provedené genetické expertizy. Pět osob vzhledem ke své trestní minulosti mělo svůj genetický profil založen v Národní databázi DNA. Zbývající osoby byly identifikovány komparací zajištěných srovnávacích vzorků DNA rodinných příslušníků.

OMČ, svědeckými výpověďmi zasahujících hasičů, náhodných svědků a dvou zachráněných osob, bylo určeno svědecké ohnisko požáru, které se nacházelo z pohledu od autobusového nádraží Florenc v pravé části budovy. Z této části byly viděny šlehající plameny z oken. Zjištěné skutečnosti byly porovnány s projektovou dokumentací objektu. Tomuto ohnisku odpovídá i požární ohnisko. Na základě provedeného dalšího šetření bylo ustanoveno kriminalistické ohnisko.

Vyšetřováním byly prověřovány verze vzniku požáru, a to úmyslné zapálení, technická závada, nedbalost a neopatrnost fyzické osoby. Na místě nebyla nalezena vícečetná ohniska, akceleranty hoření, která by svědčila pro úmyslné založení požáru. Šetřením nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly sporům mezi jednotlivými obyvateli a majitelem objektu. Znaleckým zkoumáním nebylo úmyslné založení požáru potvrzeno.

Dále byl proveden experiment na potvrzení nebo vyvrácení výpovědi několika svědků, že v objektu docházelo ze strany obyvatel k amatérské výrobě svíček. Vyšetřovací experiment prokázal možnost vyrobení svíčky ze zbytku vosku. Použití toaletního papíru jako knotu je plně funkční. Svíčka takto vyrobená je plně funkční a chová se jako standardní svíčka. V případě, že je jako obal použita PET lahev, dochází ke spečení lahve a odkapávání lahve do vosku. Tím se snižuje ochranná vlastnost obalu a v případě, že se v okolí nachází hořlavá látka, dochází k jejímu vzplanutí. Bod vzplanutí vosku se podle druhu a kvality pohybuje v rozmezí 170°C

až 240°C. Při rozlití vosku a přenesení ohně na vhodný hořlavý předmět dochází opět ke vztlínání a hoření, tak jako u běžné svíčky.

Dne 28. 12. 2010 podle § 159a odst. 2 trestního řádu ve spojení s § 11 odst. 1, písm. e) trestního řádu policejní orgán odložil podezření ze spáchání přečinu obecné ohrožení z nedbalosti, podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. c) odst. 3, písm. a) tr. zákoníku, kterého se měl dopustit Pavel M. tím, že v době od 00.10 hodin do 00.35 hodin dne 27. 10. 2010 v objektu Českých drah a.s., ul. Na Florenci mezi nádražím Florenc a Masarykovým nádražím, zapříčinil požár tohoto neobývaného objektu manipulací s otevřeným ohněm, a vzhledem ke konstrukci objektu a množství hořlavého materiálu vneseného neoprávněnými uživateli, se požár rozšířil na celou budovu, požár následně způsobil úplné vyhoření celého objektu, a smrt podezřelého na otravu zplodinami hoření, a dále svým jednáním způsobil smrt osmi osob využívající neoprávněně objekt k bydlení, a to Matěje K, který zemřel na otravu zplodinami hoření, Václava Ď., jehož smrt nastala otravu zplodinami hoření, Jakuba H., který zemřel na otravu zplodinami hoření při popálení III. - IV. stupně, Terezy K., která zemřela v důsledku otravy oxidem uhelnatým při popáleninách III. - IV. stupně, Štěpánky V., která zemřela na otravu oxidem uhelnatým při popáleninách III. - IV. stupně, Martina P., který zemřel na udušení při uhoření, Jaroslava P., smrt nastala udušením při uhoření, Yvety J., která zemřela na udušení při uhoření a přímo ohrozil na životě a zdraví Jana W. a Terezu G., kteří byli včasným zásahem Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy z objektu zachráněni.

Anamnéza spolupráce složek IZS

Na místě zasahovaly základní složky IZS a ostatní složky IZS. Každá ze složek plnila své předem stanovené úkoly. Velení bylo v dikci HZS a po ukončení záchranných a likvidačních prací bylo předáno Policii ČR. HZS ČR pro ohledání poskytl výškovou techniku. Velení na místě převzal vedoucí SVS krajského ředitelství.

Anamnéza ohledání místa činu

OMČ bylo provedeno vyšetřovatelem SVS, vyšetřovatelem dané problematiky, příslušníkem oddělení zjišťování příčin požáru HZS (dále OZPP HZS), psovodem na vyhledávání akcelerantů a pracovníky KÚP. Podrobným ohledáním byly ohledány

a zajištěny stopy biologické, chemické, fyzikálně chemické a věcné v celkovém počtu 45 kusů.

Anamnéza zajištěných stop a jejich vyhodnocení

Všechny zajištěné stopy byly zajištěny kriminalistickým technikem SVS tak, že nedošlo k jejich degradaci nebo ke kontaminaci. Na zajištění stop pro potřeby znaleckého zkoumání z odvětví fyzikální chemie se aktivně podílel přítomný psovod specialista, který uvedené stopy na místě i převzal. Na vyhodnocení stop se podílely experti KÚP z oboru elektrotechnika a fyzikální chemie. Celkem byly zpracovány čtyři znalecké posudky. Znalecký posudek z fyzikální chemie vyvrátil přítomnost akcelerantů, posudek elektrotechnický potvrdil odpojení objektu od elektrické sítě. Znaleckými posudky z odvětví genetiky byla potvrzena totožnost všech uhořelých. Znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a toxikologie, stanovil příčinu úmrtí všech osob. Žádná osoba nezemřela před požárem.

Anamnéza vyhodnocených stop a dokazování

Z vyšetřování vyplynulo, že ke vzniku požáru došlo v kanceláři č. 56, ve které zemřel Pavel M., nar. 1970. V místnosti nebyly nalezeny akceleranty hoření. Nebyl nalezen žádný zdroj sálavého tepla ani zdroj otevřeného ohně - např. propan-butan, polní vařiče, lihové vařiče, kamna apod.

Vznik požáru v kanceláři č. 56 je dokumentován získanými videozáznamy od svědků, kdy je patrné, že z okna této kanceláře šlehají nejintenzivněji plameny. Další plameny jsou vidět z první okna kanceláře č. 55. Po příjezdu hasičů šlehají plameny ze tří oken, kdy kancelář č. 55 má dvě okna. Po příjezdu hasičů na místo se plameny objevují z okna kanceláře č. 57. Z výslechu svědků bylo potvrzeno, že kancelář č. 55 nebyla obývána. Dále pro vznik požáru v kanceláři č. 56 svědčí i poloha těl tří osob nalezených v sektoru č. 1, kde se tyto osoby žily. Tělo Yvety J. bylo nalezeno na chodbě před kanceláří č. 56, kdy obsah karboxyhemoglobinu v krvi dosahoval pouze 26 % hladiny, což nasvědčuje tomu, že se v době rozšíření požáru pohybovala po sektoru č. 1 a snažila se uniknout. Příčinou smrti bylo udušení při uhoření, v příčinné souvislosti s tepelným traumatem. Jaroslav P. byl nalezen u okna kanceláře č. 49, která se nachází proti kanceláři č. 55. Obsah karboxyhemoglobinu v krvi dosahoval pouze 18 % hladiny. Tato skutečnost opět nasvědčuje tomu, že se Jaroslav P. snažil uniknout. Příčinou smrti bylo udušení při uhoření v příčinné

souvislosti s tepelným traumatem. Nízká hladina karboxylhemoglobinu v krvi samotnou smrt obou zmiňovaných nezpůsobila. Pavel M. byl nalezen v ohnisku požáru a zemřel na otravu zplodinami hoření, kdy v krvi byla stanovena 55 % hladina karboxylhemoglobinu. Je jednoznačně prokázáno, že Pavel M. vdechoval zplodiny hoření delší dobu. V důsledku otravy oxidem uhelnatým došlo k otoku mozku a k bezvědomí. Toto zjištění dokazuje, že ke vzniku požáru došlo v kanceláři č. 56. Těla Matěje K., Václava Ď. a Jakuba H. se nacházela v sektoru č. 2 v místnostech u příčky mezi sektorem č. 1. Tereza K. a Štěpánka V. se nacházely na chodbě sektoru č. 2 u příčky sektoru č. 3. Z pozic těl je patrné, že obě dívky se snažily v době požáru opustit objekt. Martin P. byl nalezen v sektoru č. 4 u příčky se sektorem č. 3. (příloha č. 6)

Kriminální anamnéza pachatele

Pavel M. se v minulosti dopustil drobné majetkové trestné činnosti. Dlouhodobě žil na ulici, ve větší míře konzumoval alkoholické nápoje a byl toxikoman. Při pitvě zjištěna přítomnost budivých aminů, kannabinolů a přítomnost metamfetaminu (pervitin) a metylendioxy metamfetaminu (extáze).

5.2.3 Případová analýza požár bytu r. 2012, K3

Dne 22. 2. 2012 v 01.50 hodin došlo v Praze 8, ul. Bendlova 159 ve druhém patře bytového domu k požáru bytu, ve kterém se nacházela Martina B., Radek B., David B. a Martin V. Požár byl ohlášen na L 150. Na místo se dostavily JPO HZS hl. m. Prahy i s výškovou technikou, několik vozidel ZZS hl. m. Prahy s kyslíkovým vozidlem pro ošetření osob, které se nadýchaly zplodinami hoření, a hlídky pořádkové policie a městské policie. HZS hl. m. Prahy evakuoval z domu 25 osob, které předal ZZS hl. m. Prahy. ZZS převezla k dalšímu vyšetření a ošetření 3 osoby. Hlídky policie na místě všechny osoby ztotožnily.

Prvotním šetřením na místě činu byla získána informace, že požár byl úmyslně založen Romanem P., nar. 1981. Za využití operativně pátracích prostředků byl Roman P. zadržen dne 22. 2. 2012 ve 20. 48 hodin ve Frýdku-Místku.

Po zdolání požáru bylo přistoupeno k OMČ, které provedla SVS krajského ředitelství ve spolupráci s příslušníkem OZPP HZS a psovodem specialistou. Na místě bylo ohledáno a zajištěno celkem 6 stop – věcné a fyzikálně chemické

stopy. V prostoru vstupních dveří do bytu byla zjištěna přítomnost akceleračních hoření. (příloha č. 7) Kriminalistické ohnisko se nacházelo v prostoru vstupních dveří bytu.

Na základě provedeného ohledání, výslechu svědků, poškozených a podezřelého bylo dne 23. 2. 2021 zahájeno trestní stíhání Romana P. pro zločin obecného ohrožení dle § 272 odst. 1 tr. zákoníku. V průběhu vyšetřování na základě všech znaleckých posudků byl obviněný upozorněn na změnu právní kvalifikace – obecné ohrožení dle § 272 odst. 1, odst. 3 písm. a) tr. zákoníku dílem dokonaný a dílem ve stadiu pokusu dle § 21 odst. 1 tr. zákoníku.

Z provedeného vyšetřování vyplynulo, že Roman P. na uvedené adrese žil společně s družkou Martinou B. a jejími čtyřmi dětmi. Po ztrátě zaměstnání mezi nimi docházelo ke konfliktům, které vyústily v rozchod a vystěhování obviněného. Obviněný přebýval ve svém osobním vozidle před domem poškozené a opakovaně se pokusil do bytu vrátit, čímž docházelo k dalším konfliktům. Dne 22. 2. 2012 zakoupil na benzinovém čerpadle automobilový benzín, kterým chtěl poškozenou postrašit tím, že její vstupní dveře polije.

Obviněný vypověděl, že k zapálení benzínu došlo náhodou, jelikož při polévání dveří bytu poškozené kouřil. Na místě činu byla provedena s obviněným prověrka výpovědi, kde obviněný ukázal, jak poléval vstupní dveře a jak benzín zatékal pod dveře. Dále uvedl, že za dveřmi byl koberec, do kterého se benzín vsakoval a tím by byl hodně dlouho cítit.

Znaleckým posudkem z oboru kriminalistika, odvětví chemie a fyzikální chemie bylo prokázáno, že ve stopách (vysekaný beton) prostoru vstupních dveří se nachází automobilový benzín.

Roman P. jako subjekt trestného činu byl shledán příčetným, schopen účasti v trestním řízení, ovládací a rozpoznávací schopnosti zachovalé. Motivace obžalovaného vycházela ze vztahových konfliktů, jejichž součástí byla i finanční a majetková stránka věci.

Roman P. byl dne 24. 4. 2013 odsouzen pro zvláště závažný zločin obecného ohrožení podle § 272 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 8,5 roku ve věznici s ostrahou. Uvedeného činu se dopustil tím, že dne

22. 2. 2012 kolem 01:50 hodin po předchozím požití většího množství alkoholických nápojů vnikl do panelového bytového domu v Praze 9, Miškovice, kde ve 2. patře, u bytu, s vědomím, že v bytě spí poškozená a její synové a s úmyslem postrašit poškozenou, vylil pod mezeru v dolní části dveří od bytu cca 2 litry automobilového benzínu, přičemž manipuloval s hořící cigaretou, ačkoliv věděl, že se jedná o extrémně hořlavou kapalinu. Kvůli jeho neopatrnosti došlo ke vznícení benzínu, požáru a kompletnímu vyhoření bytu poškozené, která se v bytě nacházela se svými syny a byla zachráněna hasiči. Obžalovaný, ačkoli viděl, že došlo k požáru a hrozilo zamoření schodiště (únikové cesty), nijak nezareagoval, neučinil žádné opatření k zamezení či alespoň ke snížení nebezpečí pro celkem 43 obyvatel a odjel z místa, aniž by předtím jakkoli varoval spící obyvatele domu a nepřivolal hasiče. V důsledku zakouření schodiště zplodinami hoření došlo k zamoření schodiště a bytů ve 3. až 6. nadzemním podlaží domu, přičemž zasahující hasiči museli vyvést 20 osob, které pro toto zakouření nemohly byt opustit samy, a celkem 25 evakuovaných osob bylo na místě ošetřeno Zdravotnickou záchrannou službou hlavního města Prahy, přičemž 3 z nich byly převezeny do nemocnice. Svým jednáním způsobil majiteli domu ve výši nejméně 5.600.000,- Kč, na majetku uživatelů bytů další škodu ve výši nejméně 541.034,- Kč, přičemž poškozená v důsledku požáru bytu utrpěla silnou neurotickou aktivitu, protražované a přetrvávající depresivní stavy. [61]

Anamnéza spolupráce složek IZS

Na místě zasahovaly základní složky IZS a ostatní složky IZS. Každá ze složek plnila své předem stanovené úkoly. HZS provedl evakuaci osob, které předal ZZS. Velení bylo v dikci HZS a po ukončení záchranných a likvidačních prací bylo předáno Policii ČR. HZS ČR pro ohledání poskytl výškovou techniku. Velení na místě převzal vedoucí SVS krajského ředitelství.

Anamnéza ohledání místa činu

OMČ bylo provedeno vyšetřovatelem SVS, příslušníkem OZPP psovodem na vyhledávání akceleračních stop. Podrobným ohledáním byly ohledány a zajištěny stopy chemické, fyzikálně chemické a věcné.

Anamnéza zajištěných stop a jejich vyhodnocení

Všechny zajištěné stopy byly zajištěny kriminalistickým technikem SVS tak, že nedošlo k jejich degradaci nebo ke kontaminaci. Na zajištění stop pro potřeby znaleckého zkoumání z odvětví fyzikální chemie se aktivně podílel přítomný psovod specialista. Znaleckým posudkem z odvětví fyzikální chemie potvrzena přítomnost akcelerantů. Odborným vyjádřením HZS ČR bylo zjištěno, že požár se šířil od vstupních dveří do bytu, kdy se uvolňovaly zplodiny hoření, které způsobují těžkou újmu na zdraví a smrt.

Anamnéza vyhodnocených stop a dokazování

Vyhodnocené stopy z místa činu, provedené šetření k osobě obviněného a výslechy svědků vedlo usvědčení a odsouzení Romana P. Použitím automobilového benzínu jako způsobitelného prostředku byla naplněna skutková podstata trestného činu obecného ohrožení a soud dospěl k závěru, že jednání, které bylo popsáno v obžalobě a kladeno Romanu P. za vinu, bylo prokázáno. Soud na základě znaleckého posudku z oboru požární ochrany v souvislosti se znaleckým posudkem z oboru psychiatrie právní kvalifikaci zmírnil, jelikož se nepodařilo prokázat úmyslné založení požáru jako útok proti poškozené, neboť smyslem jeho jednání, spočívajícím ve vylití benzínu pod vchodové dveře bytu poškozené, bylo ji postrašit a donutit ji tím, aby mu vydala jeho věci.

Kriminální anamnéza pachatele

Roman P. se v minulosti dopustil drobné majetkové trestné činnosti. Po rozchodu žil na ulici. V průběhu vyšetřování vyšlo najevo, že po ztrátě zaměstnání, aby si udržel vztah, páchal majetkovou trestnou činnost.

5.2.4 Případová analýza požáru letadla r. 2012, K4

Dne 9. 6. 2012 ve 21. 22 hodin byl na L 150 oznámen požár v Praze 6 – Ruzyně, v hangáru F, na letišti Václava Havla. Na místo se dostavili JPO HZS Letiště Praha, HZS hl. m. Prahy a ZZS hl. m. Prahy. Požárem bylo zcela zničeno dopravní letadlo ATR – 42 a poškozena letadla zplodinami hoření na dalších stojánkách. Na místo se dostavila pořádková a cizinecká policie. ZZS hl. m. Prahy z místa odvezla jednu zraněnou osobu. Prvotním provedeným šetřením na místě mimořádné události nebyly zjištěny žádné poznatky k samotnému požáru letadla. Na místo se dostavila SKPV za danou problematiku, dosah vedení krajského ředitelství.

Po likvidaci požáru došlo k ohledání místa, což prováděla SVS OŘ Praha I, SVS krajského ředitelství Praha, příslušník OZPP HZS Praha, specialisty z KÚP. OMČ byly zajištěny písemnosti, věcné stopy, elektrotechnické a chemické stopy. Celkem bylo zajištěno 9 stop. Všechny osoby, které se nacházely před požárem na místě, na výzvu vydali své oblečení. Policisté SKPV zajistili všechny záznamy bezpečnostních kamer.

Byl proveden výslech zaměstnanců, kteří prováděli mytí letadla ATR. Všichni podrobně popsali své úseky a činnost na letadle. Výsledky bylo zjištěno, že k provádění mytí byl používán technický benzín a methylethylketon, který byl nanášen rozstříkáním z tlakové nádoby. Všichni zaměstnanci uvedli, že byli pravidelně školeni z požární ochrany, bezpečnosti práce a technologie prací, všechny dokumenty měli volně přístupné. Tyto bylo vyšetřováním potvrzeno.

V průběhu prověřování byla zajištěna kompletní dokumentace požární ochrany, školení bezpečnosti práce a technologie údržby letadla ATR 42.

Po vyhodnocení kamerových záznamů byl jako iniciátor požáru určen mobilní elektrický vysavač, který byl přistaven k letadlu. Z technologické dokumentace bylo zjištěno, že k čištění letadla se může použít technický benzín místo speciálního šamponu, ale pouze v množství 0,5 l benzínu s 10minutovými intervaly v celkovém množství 15 l za 12 hodin. Dále bylo zjištěno, že tlakový pěnovač, který slouží k nanášení směsi vody a čisticího prostředku, byl použit k nanášení technického benzínu, a že elektrický vysavač nesmí být použit k vysávání hořlavých látek.

V průběhu prověřování byl na místě proveden vyšetřovací pokus ve spolupráci s KÚP spočívající ve výpočtu rychlosti odpařování technického benzínu a plochy rozlití. Bylo prokázáno, že bylo použito minimálně 53 l technického benzínu. Ze znaleckého posudku z oboru chemie a fyzikální chemie, kterým byly zkoumány zajištěné stopy, byla potvrzena přítomnost technického benzínu a MEKu v tlakovém pěnovači.

Bylo zahájeno trestní stíhání Romana F., nar. 1962, Václava P., nar. 1963, Václava V., nar. 1979, Pavla V., nar. 1979 a Pavla P., nar. 1966 pro zločin obecného ohrožení z nedbalosti dle § 273 odst. 1, 2 písm. b) odst. 3 písm. b) trestního zákoníku.

Roman F. a Václav V. byli odsouzeni k odnětí svobody na 1 rok s odkladem na 2 roky, Václav P. byl odsouzen k odnětí svobody na 2 roky s odkladem na 3 roky a Pavel V. byl odsouzen k odnětí svobody na 3 roky s odkladem na 4 roky pro zločin obecného ohrožení z nedbalosti dle § 273 odst. 1, 2 písm. b) odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, kterého se dopustili tím, že dne 9. 6. 2012 v době mezi 18.00 – 21.00 hodinou v hangáru F, areál společnosti Czech Airline Technic a.s. na Letišti Václava Havla, každý v důsledku nedodržení požárního řádu a technologického postupu při čištění letadla ATR 42, způsobili vznik požáru a výbuch letadla a poškození dalších letadel a konstrukce hangáru, čímž způsobili celkovou škodu 225 milionu korun. Pavel V. přistavil ke dveřím letadla elektrický stroj na čištění podlah, aby se s ním odsály kapaliny, přičemž věděl, že podřízení k čištění použili technický benzín a stroj není určený pro práci ve výbušném a hořlavém prostředí. Roman F. při odstraňování Dinitrolu nepoužil určený prostředek, ale použil technický benzín, který měl použít jen k dočištění, tento nalil do pěnovače a rozstříkal na žebrování letadla. Václav P. a Václav V. při odstraňování Dinitrolu nepoužili určený prostředek, ale použili technický benzín, který měli použít jen k dočištění, tento nalili do pěnovače společně s MEKem a nastříkali na venkovní části letadla, čímž vytvořili kaluž o rozměru 30 m² obsahující minimálně 10 l hořlavé směsi, kterou se následně pokoušeli odstát elektrickým vysavačem. V důsledku toho došlo ke vznícení nahromaděných par, výronu hořící směsi, při kterém došlo ke vznícení hořlavé směsi pod letadlem a výbuchu uvnitř letadla, čímž porušili důležitou povinnost danou zákonem dle § 38 odst. 1 písm. b) zák. č. 262/2006 zákoníku práce, dle § 106 odst. 4 písm. c), d) zák. č. 262/2006 zákoníku práce, všichni porušili důležitou povinnost uloženou v ustanovení § 17 odst. 1 písm. a) c) i) zák. č. 133/1985 Sb o požární ochraně, Pavel P. byl obžaloby zproštěn. [62]

Anamnéza spolupráce složek IZS

Na místě zasahovaly základní složky IZS. Každá ze složek plnila své předem stanovené úkoly. Velení bylo v dikci HZS letiště Praha a po ukončení záchranných a likvidačních prací bylo předáno Policii ČR.

Anamnéza ohledání místa činu

OMČ bylo provedeno vyšetřovatelem SVS, příslušníkem OZPP, psovodem na vyhledávání akcelerantů a specialisty KÚP. Podrobným ohledáním byly ohledány a zajištěny stopy chemické, fyzikálně chemické a věcné – písemnosti. Celkem bylo zajištěno 15 stop.

Anamnéza zajištěných stop a jejich vyhodnocení

Všechny zajištěné stopy byly zajištěny kriminalistickým technikem SVS tak, že nedošlo k jejich degradaci nebo ke kontaminaci. Na zajištění stop pro potřeby znaleckého zkoumání z odvětví fyzikální chemie se aktivně podílel přítomný psovod specialista a experti KUP, které si stopy na místě převzali. Znaleckým posudkem z fyzikální chemie byla potvrzena přítomnost akcelerantů. Odborným vyjádřením HZS ČR bylo zjištěno, že se požár šířil od vysavače po podlaze haly, kdy zapálil páry uvnitř letadla. Příčina požáru byla stanovena jako nedbalost při používání hořlavé kapaliny.

Anamnéza vyhodnocených stop a dokazování

Vypracované znalecké posudky hodnotil jako důkaz soud. Bylo prokázáno, že pěnovač byl použit v rozporu s určením k rozstříku hořlavé kapaliny. Znaleckým zkoumáním bylo prokázáno použití nadlimitního množství technického benzínu, které bylo podloženo výdajovou evidencí. Ze zjištěných písemností – technologie, požární dokumentace, bezpečnostní listy, návody na použití – v konfrontaci s výpověďmi a znaleckými posudky bylo prokázáno nedodržování uvedených interních předpisů. Zajištěný videozáznam poskytl ucelený přehled o pracích na místě a samotném vznícení hořlavých par a jejich výbuch v letadle. Důkazy hodnotil soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti a dospěl k závěru, že 4 zaměstnanci údržby porušili své povinnosti a tím spáchali trestný čin.

Kriminální anamnéza pachatelů

Obvinění nikdy nebyli trestáni.

5.2.5 Případová analýza výbuch plynu 2013, K5

Dne 29. 4. 2013 v době od 09.55 do 10.05 hodin byl na L 150, L 112 a L 158 oznámen výbuch v ul. Divadelní, Praha 1. Na místo se dostavily hlídka pořádkové

a dopravní policie, městské policie, JPO HZS ČR a zdravotnická záchranná služba. Z místa a okolních budov bylo evakuováno 230 osob, celkem bylo zraněno 43 osob. Většina byla ošetřena na místě pro drobná poranění. Dvě osoby utrpěly vážná poranění a byly převezeny k ošetření a hospitalizaci. Policie uzavřela místo mimořádně události v okruhu 200 m a ulice, které směřovali do ul. Divadelní. Vzhledem k rozsahu poškozených budov, evakuovaných osob a podezření, že se v troskách domu nachází další osoby, zřídil velitel zásahu štáb velitele, které se mimo jiné účastnil pověřený policista pořádkové policie, dopravní policie, SKPV, zaměstnanec magistrátu, městské policie a tiskové každé složky IZS. Při ohledání trosek byly nasazeni kynologové specialisti policie a městské policie.

Dne 29. 4. 2013 byly zahájeny úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 tr. řádu pro podezření z přečinu obecného ohrožení z nedbalosti dle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zákoníku.

V průběhu záchranných a likvidačních prací bylo již prováděno ohledání s následným odtahem všech vozidel na místě mimořádné události a ohledání poškozených budov, vnějších plášťů a ohledání budov, které se nenacházely ve vymezeném perimetru záchranných a likvidačních prací. V rámci záchranných a likvidačních prací byly nasezeny i ostatní složky IZS na základě plánované pomoci na vyžádání – společnost Metrostav, Báňská záchranná služba a stavební firma se sacím bagrem. Šetřením na místě činu ze strany HZS a ze strany plynárenské společnosti byla v dutinách a sklepeních zjištěna nadlimitní přítomnost zemního plynu. Došlo k uzavření všech ramen plynovodu v dané oblasti.

Vzhledem k tomu, že nebyla známa příčina výbuchu byla, provedena i pyrotechnická prohlídka. SKPV na místě prováděla šetření ke všem právnickým a fyzickým osobám, které měly k místu události vztah a ke všem osobám, které byly na místě ošetřeny, aby se vyloučilo, že výbuch byl zapříčiněn jednáním konkrétní osoby. I přesto, že policisté SKPV zadokumentovali, že k místu mimořádné události není pohřešována žádná osoba, velitel rozhodl odstranit celý zával.

30. 4. 2013 byly všechny objekty zajištěny a bylo přistoupeno k ohledání všech poškozených objektů, bytových jednotek a prostorů právnických osob. Byly provedeny tlakové zkoušky všech uzávěrů plynu s negativním výsledkem. Ohledání bylo rozděleno na několik sektorů a prováděno kriminalisty obvodní a krajské SKPV

tak, aby byly veškeré škody řádně zadokumentovány a objekty postupně předávány oprávněným osobám.

Vzhledem k tomu, že kriminalisté získali informace, že došlo několik hodin před explozí k výpadku elektrické energie pro tramvajový provoz, byla stanovena jedna z vyšetřovacích verzí poškození plynového potrubí pod vozovkou z důvodu elektrického zkratu. Ze získané projektové dokumentace plynárenské společnosti a dopravního podniku bylo vytipováno několik míst křížení elektrického a plynového vedení. Po zabezpečení objektů bylo dne 21. 8. 2013 přistoupeno k ohledání místa křížení plynového potrubí a trakčního elektrického vedení. Ohledáním bylo zjištěno, že plynové potrubí se nacházelo v pískovém loži kryto betonem a živičným povrchem. Spodní část plynového potrubí se nacházela v hloubce 130 cm a pod plynovým potrubím procházely dva kabely trakčního vedení. Mezi kabely byla položena prkna. V obnažené šířce 100 cm kabely vcházely do betonových chrániček. Části betonu na místě nebyly nalezeny. Levý kabel z pohledu do ul. Krocínova byl pod plynovým potrubím propálený. Po vyříznutí plynového potrubí se v místě křížení s kabely nacházel otvor o průměru cca 11 mm a v místě nepropáleného kabelu byla vymačkaná izolace plynového potrubí. Ohledáním místa činu bylo potvrzeno, že k úniku plynu došlo v důsledku propálení plynového potrubí v křižovatce ul. Divadelní a Krocínova, Praha 1.(příloha č. 9)

Z provedeného vyšetřování vyplynulo že Jiří Ch. spáchal přečin obecné ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2, písm. b) odst. 3, písm. b) tr. zákoníku, tím, že v letech od r. 1976 do r. 1979 v Praze 1, Staré Město byla prováděna, na základě územního rozhodnutí o umístění stavby, Odborem územního plánování a architektury NVP, Praha 1 pod č. j. NVP 1561/76 ze dne 6. května 1976 a stavebního povolení Odboru výstavby ONV v Praze 1 pod č. Vys-3994/77-Je-pi-1-plyn ze dne 23. května 1977, výstavba STL plynovodu Js 500 v ulicích Divadelní, Krocínova, Karolíny Světlé, Bartolomějská a Na Perštýně podnikem Středočeské plynárny národní podnik, Národní 38, Praha 1, kdy při stavbě v době od 5. 5. 1977 do

3. 1. 1978 stavbyvedoucí Jiří Ch. nedodržel stavební postup při pokládce plynovodu Js 500 dle schválené projektové dokumentace a v rozporu v té době platných norem Předepsaná minimální normovaná vzdálenost vedení technického vybavení byla

20 cm, a dále při křížení podzemních vedení bylo plynové potrubí Js 500 uloženo pod povrchem vozovky pouze s krytím 72 cm, kdy dle platné normy mělo být umístěno pod vozovkou nejméně 100 cm. Dále elektrické kabely měly být v místě křížení s plynovodem opatřeny ochranným betonovým korýtkem 2 m na každou stranu od osy křížení a zalité asfaltem. Došlo k uložení plynového potrubí na elektrické napájecí kabely AYKFY 500 přesto, že tyto kabely mají být kryty betonovou chráničkou, nebo zásypem nezabezpečil jako stavbyvedoucí, který byl obeznámen se stavební dokumentací a s odstupovými vzdálenostmi dle platných norem. V důsledku nedodržené odstupové vzdálenosti a betonového krytí došlo působením stálého tlaku k porušení izolace elektrického kabelu a plynového potrubí, které mělo za následek vznik elektrického oblouku a propálení otvoru v plynovém potrubí o velikosti 148,48 mm². Následně došlo dne 28. 4. 2013 od 4.06 hodin k výronu zemního plynu do podzemí a podél produktovodů se nahromadil zemní plyn v objektu Divadelní 5, Praha 1, kde se vzduchem vytvořil výbušnou směs a v důsledku elektrického výboje došlo dne 29.4. 2013 v 09.48 hodin k zážehu plynu v místnosti skladu pod stropem a výbuchu zemního plynu, který způsobil poškození objektu a zařízení v Divadelní 5, Praha 1, poškození budov v okolí místa výbuchu, zařízení a vybavení těchto budov, poškození zaparkovaných vozidel a zranění osob, kdy vznikla celková škoda 275.865.725,- Kč Ve věci bylo rozhodnuto dle § 159a odst. 2 trestního řádu ve spojení s ustanovením § 11 odstavec 1 písmeno e) trestního řádu, kdy policejní orgán věc odložil, jelikož nejde zahájit trestní stíhání osoby, která zemřela. [63]

Anamnéza spolupráce složek IZS

Na místě zasahovaly základní složky IZS a ostatní složky. Každá ze složek plnila své předem stanovené úkoly. Velení bylo v dikci HZS a štábu velitele. SKPV předala informace o počtu možných osob v objektu a následně, že není žádná osoba pohřešována. Ostatní složky se podílely na zajištění objektů proti pádu a odstranění závalu s HZS. Následně plynárenská společnost provedla výkopové práce k ohledání místa možného úniku a vyjmutí potrubí. Informace na místě mimořádné události byly předávány krátkou cestou. Kriminalisté nebyli omezeni žádnou složkou na místě a prováděli úkony souběžně se záchrannými a likvidačními pracemi.

Anamnéza ohledání místa činu

Na místě mimořádné události bylo ohledání prováděno nejprve mimo vymezený perimetr, kde se prováděly záchranné a likvidační práce a po zajištění poškozených objektů ostatními složkami IZS i v epicentru výbuchu. Ohledání se účastnili znalci z KUP, ZPP HZS a znalci oboru stavebnictví.

Anamnéza zajištěných stop a jejich vyhodnocení

Bylo zajištěno 6 kriminalisticky významných stop, které byly podrobeny znaleckému zkoumání z oboru kriminalistická defektoskopie, elektrotechnika, metalografie a biologie. Dále byly zpracovány znalecké posudky ze stavebnictví a plynárenství.

Anamnéza vyhodnocených stop a dokazování

Ohledáním místa činu, zajištěných stop a dalších znaleckých posudků bylo prokázáno, že při stavbě plynofikace Prahy 1 došlo k porušení předpisů provádění stavby, kdy stavba nebyla provedena podle stavební dokumentace a platných norem. V důsledku nedodržení projektové dokumentace bylo plynové potrubí položeno na elektrické vedení. Působením tlaku došlo k vymačkání vzájemné izolace a vzniku elektrického oblouku a propálení otvoru v plynovém potrubí, úniku plynu a následné explozi plynu v obytné budově.

Kriminální anamnéza pachatelů

Podezřelý nebyl nikdy trestán.

5.2.6 Případová analýza výbuch na velvyslanectví v r. 2014, K6

Dne 1. 1. 2014 v 11. 41 hodin bylo na linku 158 oznámeno, že v Praze 6, ul. Internacionální 14 došlo k výbuchu. Na místo se dostavila hlídka policie, která od oznamovatele, syna zemřelého. Zjistila, že došlo ke smrtelnému zranění Al. J. J. nar. 1957 po výbuchu v jeho pokoji. Na místě se nacházela ZZS hl. m. Prahy, která z místa odvezla vážně zraněného muže, a druhé vozidlo odvezlo manželku zraněného. [64]

Vzhledem k tomu, že se jednalo o objekt Velvyslanectví státu Palestina, a prvotnímu šetření byla událost vyhodnocena, jako výbuch nástražného výbušného systému, se na místo se dostavily všechny základní složky IZS. Dvě jednotky HZS hl. m. Prahy, ZZS hl. m. Prahy a složky Policie ČR. Z Ministerstva zahraničních věcí bylo sděleno, že objekt je ve vlastnictví Palestinského státu, ale nejedná se

o zastupitelský úřad, jelikož nedošlo k změně místa zastupitelského úřadu. Území zastupitelských úřadů jsou součástí území přijímajícího státu a jsou tedy "exteritoriální" jen v tom smyslu, že orgány přijímajícího státu tam mohou vstoupit jen s výslovným souhlasem. [65]

Na místo byla vyslána pořádková policie – policisté stálé pořádkové jednotky, místního oddělení, pohotovostní motorizované jednotky a ochranné služby, kteří zajistili místo události a celý perimetr kolem budovy, kde došlo k výbuchu. Jednotky HZS byly na místě soustředěny k zajištění bezpečnosti do provedení pyrotechnické prohlídky. Po zajištění místa události se na místo dostavila Pyrotechnická služba PČR, SVS OŘ Praha I, SVS KŘ Praha, dosah vedení KŘ Praha a OŘ Praha I, dosah SKPV KŘ Praha, Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV (dnes Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV), specialisté psovodi PČR, psychologická intervence PČR a tiskové oddělení PČR. V neposlední řadě se dostavil ředitel KŘ policie Praha a jeho dva náměstci.

Po zajištění objektu a jeho okolí bylo přistoupeno k pyrotechnické prohlídce psovodem specialistou a následně pyrotechnikem, kdy bylo konstatováno, že v objektu došlo k výbuchu trezoru dosud nespecifikovanou trhavinou. Po prohlídce bylo přistoupeno k ohledání místa činu, které probíhalo pod dohledem pyrotechnika, aby bylo minimalizováno ohrožení kriminalistů, kteří prováděli ohledání. Vzhledem k tomu, že se na místě exploze nacházelo větší množství střelných zbraní, že se jednalo o objekt Palestinského velvyslanectví, jednalo se o objekt, kterému nebyl udělen statut sídla zastupitelského úřadu, nešlo vyloučit, že se na místě nenachází nástražný výbušný systém nebo zařízení či pyrotechnická nástraha.

Při detailním ohledání trezoru byl nalezen další funkční nástražný výbušný systém. (příloha č. 9) Došlo k přerušení ohledání, zajištění předmětu, vynesení z budovy a jeho delaborace. HZS a ZZS byly na místě v záloze. Po ohledání byl objekt předán oprávněné osobě.

Dne 1. 1. 2014 byly zahájeny úkony trestního řízení pro podezření z přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1 tr. zákoníku a nedovolené ozbrojování dle § 279 odst. 3, písm.a, b) tr. zákoníku.

Ve věci byla nařízena prohlídka a pitva Al. J. J. nar. 1957. Poškozený zemřel na traumatologický hemoragický šok, který vznikl explozí. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví vyplývá, v době exploze musel poškozený držet výbušninu v rukách. Při výbuchu došlo k amputaci obou rukou, poranění hlavy, trupu, žil a tepen v hrudní části. Zajištěny stopy byly zkoumány z oboru chemie, fyzikální chemie, mechanoskopie, defektoskopie a technická diagnostika, balistika, daktyloskopie, genetika a pyrotechnika.

Ze znaleckého posudku z odvětví fyzikální chemie a chemie vyplynulo, že se na trezoru nacházejí organické a anorganické povýbuchové zplodiny – rezidua hexogenu a pentritu, minerální oleje a změkčovadla, jako složky součástí plastické trhaviny. Zkoumáním trezoru bylo zjištěno, že se jedná o trezor německé výroby, uzamykací mechanismus byl po výbuchu nefunkční a v době výbuchu byl trezor otevřený.

Znalci z odvětví defektoskopie, metalografie a technická diagnostika a fyzikální chemie zkoumali veškeré stopy nalezené v okolí místa výbuchu a nalezené další nástražné výbušné zařízení. Nalezené kovové fragmenty na místě činu a vyjmuté z těla zemřelého byly vyrobeny z mosazi a jakostní ocele. Ocelové fragmenty a bicí mechanismus výbušného zařízení uloženého do černého zápisníku neodpovídal tuzemským ocelím. Iniciační mechanismus z nevybuchlého zařízení byl napaden korozí, kdy vzhledem ke korozi lze odhadovat stáří na několik desítek let. Na všech fragmentech byla povýbuchová rezidua. Iniciační zařízení bylo opatřeno pružinou, která po vypuštění z pouzdra vymrštila úderník proti rozbušce, která iniciovala explozi výbušniny.

Dále byly znalecky zkoumány papírové útržky a zápisník s výbušninou. Nalezený zápisník nebyl domácí. Desky zápisníku byly opatřeny plastovou folií, kdy fragmenty nalezené na místě činu po výbuchu byly shodné. Do černého zápisníku byl ostrým předmětem vyříznut obdélníkovitý otvor přes všechny listy.

Ze stěrů zajištěných na trezoru byly izolovány genetické profily, které odpovídaly genetickému profilu Al. J. J. Na výbušném nebyly žádný genetický profil.

Znalecky byla zkoumána chemická látka nalezená uvnitř zápisníku, která byla vmáčknuta do obdélníkovitého výřezu. Jednalo se o brizantní trhavinu složenou z pentritu a hexogenu, doplněná na parafínové uhlovodíky, vláknité částice, kaučuk,

změkčovadla a barviva. Provedeným zkoumáním bylo zjištěno, že chemické složení a struktura zajištěné výbušniny nepochází z tuzemské výroby, tedy není a nebyla nikdy na území České republiky vyráběna. Dle struktury trhaviny se jedná o trhavinu starou řádově desítek let. Po výbuchová rezidua nalezená na místě činu jsou shodná s nalezenou trhavinou v deníku.

Nalezený černý zápisník, fragmenty z místa činu a těla byl jako celek podrobeny zkoumáním z odvětví pyrotechnika, munice a výbušniny. Fragmenty z těla a zjištěná povýbuchová rezidua byly součástí výbušného zařízení. Zajištěný zápisník složený z výbušniny, úderníku a rozbušky byl nástražným výbušným systémem. Trhavina vložená do zápisníku byla plně funkční. Kombinovaná rozbuška byla zcela funkční. Úderníkový mechanismus osazený v mechanismu a pružina byly funkční. K iniciaci, tedy vypuštění úderníku, došlo po otevření zápisníku, kdy do závlačky úderníku byl navlečen motouz, který byl připevněn k deskám deníku. Po otočení úderníku došlo v důsledku přepnuté pružiny k vymrštění úderníku směrem k rozbušce, její iniciaci a následné iniciaci výbušniny. Na základě provedených zkoušek bylo potvrzeno, že zařízení bylo plně funkční. V případě výbuchu by došlo k ohrožení lidí v okruhu několika desítek metrů.

Na základě provedeného chemického zkoumání trhaviny bylo potvrzeno, že se jedná o směsnou trhavinu na bázi pentritu a hexogenu, která je výbušninou dle zákona č. 61/1988 Sb. o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, a nabývání výbušnin je upraveno daným zákonem, kdy bez povolení nelze výbušniny nabývat a držet.

Byl proveden znalecký experiment, kterým bylo prokázáno, že k výbuchu trhaviny nedošlo v trezoru, ale ve vzdálenosti kolem 20 cm od trezoru. Experimentem bylo potvrzeno, že množství vybuchlé trhaviny přibližně odpovídá množství trhaviny nalezené na místě činu v zápisníku.

Ve věci bylo rozhodnuto dle § 159a odst. 1 tr. řádu, jelikož si poškozený zranění neslučitelné se životem způsobil sám, kdy manipuloval s předmětem, který sloužil jako nástražný výbušný systém, neboť ve věci nešlo o podezření z přečinu a není na místě věc vyřídit jinak. Souběžně s vyšetřovanou událostí bylo prověřováno další protiprávní jednání, které bylo na místě dokumentováno.

Anamnéza spolupráce složek IZS

Na místě zasahovaly základní složky IZS. Každá ze složek plnila své předem stanovené úkoly – HZS zajistila místo s policisty, ZZS poskytla neodkladnou lékařskou péči zraněnému a jeho rodině. Velení bylo v dikci PČR. Kriminalisté nebyli omezeni žádnou složkou na místě, jelikož nebyly prováděny žádné záchranné a likvidační práce. Policisté dopravní a pořádkové policie plnili úkoly na vnějším perimetru. Policisté SKPV a specializované složky PČR se podíleli na ohledání místa a získávání kriminalisticky významných informací k celé události.

Anamnéza ohledání místa činu

Na místě mimořádné události bylo ohledání prováděno v domě, kde došlo k výbuchu. Ohledání prováděla SVS KŘ Policie ČR, Pyrotechnická služba PČR, kriminalista SKPV za danou problematiku. Všechny zjištěné skutečnosti na místě činu nasvědčovaly tomu, že k explozi došlo v bezprostřední blízkosti velvyslance a trezoru. Důsledným ohledáním bylo na místě nalezeno další plně funkční výbušné zařízení.

Anamnéza zajištěných stop a jejich vyhodnocení

Ohledáním bylo zajištěno 32 stop věcných, biologických, daktyloskopických, balistických, chemických, fyzikálně chemických, fraseologických a písemnosti. Celkem bylo zpracováno osm znaleckých posudků z oboru kriminalistika – defektoskopie, metalografie, technická diagnostika, chemie, fyzikální chemie, mechanoskopie, balistika, daktyloskopie, biologie a genetika, pyrotechnika, munice a výbušniny, zdravotnictví – soudní lékařství, toxikologie. Všechny stopy byly vyhodnoceny a bylo prokázáno, že vybuchlé zařízení bylo shodné s nalezeným nástražným výbušným systémem. Dále bylo prokázáno, že se na místě nenacházely žádné jiné stopy, které by prokázaly přítomnost druhé osoby.

Anamnéza vyhodnocených stop a dokazování

Ohledáním místa činu, zajištěných stop a znaleckých posudků bylo prokázáno, že k došlo k explozi nástražného výbušného systému, se kterým manipuloval poškozený. Zařízení nesloužilo jako zabezpečení trezoru a nebylo na poškozeného nastraženo. Explodovala plastická trhavina zahraniční provenience. Bylo potvrzeno, že se jednalo o napodobeninu trhaviny SEMTEX H1 vyráběný v 70. letech minulého století v Pardubicích.

Kriminální anamnéza pachatele

Podezřelý nebyl nikdy trestán.

6 DISKUZE

Ohledání je zásadní a klíčový úkon v trestním řízení. Renomovaní autoři, kteří se v rámci kriminalistiky zabývají ohledáním a jejichž odborné publikace byly využity ke zpracování diplomové práce, se shodují na tom, že ohledání je v rámci trestního řízení nezastupitelnou součástí trestního řízení, jde o neodkladný a neopakovatelný úkon trestního řízení. Jako orgán činný v trestním řízení, který více jak dvacet let vyšetřuje násilnou trestnou činnost se zaměřením na požáry, výbuchy a průmyslové havárie, nemohu jinak než souhlasit.

Místo mimořádné události je významnou studnicí informací a pokud dojde k cílenému a úplnému ohledání, lze zjistit příčinu vzniku události a získané informace vedou k ustanovení možného pachatele protiprávního jednání. Jak je v odborné literatuře uváděno, má ohledání kriminalisticky taktický význam, při kterém jsou zjišťovány a zajišťovány důkazy. Ohledáním zajišťujeme, zjišťujeme, zkoumáme, dokumentujeme místo a stopy, které jsou významné pro odhalování, objasňování a vyšetřování. Již samotným ohledáním lze získat podstatné, kriminalisticky významné informace k osobě pachatele nebo příčině vzniku mimořádné události, ale i událost správně kvalifikovat, stanovit další postup vyšetřování a pátrat po pachateli. Správným ohledáním především dokumentací prováděného ohledání lze získat i představu o vzniku události, jednání a konání na místě, vzniku stop, negativních okolnostech působících na místě, chování jednotlivých subjektů (pachatele, svědka, poškozeného) a podmínkách, které předcházely vzniku události, nebo provázely celou mimořádnou událost. Je velice důležité na místě nic nepodcenit a dodržet veškeré postupy a zásady ohledání. Pokud není znám stav a situace na místě, je jen velice obtížné stanovit další postup prověřování – následné vyšetřování, prověřit výpovědi a provést rekonstrukci nebo vyšetřovací pokus. Na místě se nachází stopy, které zde zanechal pachatel, nebo stopy, které dokumentují vznik události. Význam ohledání spočívá i v konfrontaci s pachatelem, jelikož je to osoba, která se na místě pohybovala a dopustila se protiprávního jednání a ví, jak protiprávní jednání spáchala. Díky těmto stopám v kontextu celého vyšetřování lze úspěšně postavit pachatele před soud, nebo bez dalších pochybností konstatovat, že mimořádná událost nesouvisí s jednáním nebo opomenutím konkrétní osoby.

Pokud dojde k mimořádné události a je zde důvodné podezření ze spáchání trestného činu, dle české práva takovou událost většinou kvalifikujeme jako trestné činy obecně nebezpečné, především jako obecné ohrožení spáchané z nedbalosti nebo úmyslně. Obecné nebezpečí je stav, při němž nastává větší či menší pravděpodobnost vzniku vážné poruchy, která pro svou povahu, rozsah a intenzitu znamená nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví více osob nebo nebezpečí škody velkého rozsahu na cizím majetku. Objektem obecného ohrožení je zájem na ochraně života nebo zdraví lidí anebo zájem na ochraně cizího majetku. Objektivní stránkou uvedeného trestného činu je jednání, opomenutí, které způsobí, zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění. Obecné ohrožení může spáchat fyzická osoba nebo právnická osoba úmyslným nebo nedbalostním jednáním. Náš právní řád uvádí základní skutkovou podstatu trestného činu a kvalifikovanou podstatu, která určuje vyšší stupeň závažnosti činu pro společnost, je v ní uveden další znak a lze podle ní uložit i vyšší trestní sazbu. U obecného ohrožení je jedním ze znaků obecně nebezpečný následek – vydání lidí (většího počtu – dle ustálené judikatury minimálně sedm osob) v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví a vydání cizího majetku v nebezpečí škody velkého rozsahu. Není nutné, aby byly ohroženy všechny znaky, ale postačí jen jeden z nich. Obecné ohrožení je jednání osoby, která zapříčiní požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustí jiného podobně nebezpečného jednání. Jak bylo v teoretické části uvedeno, může dojít ke spáchání dalšího trestného činu v souběhu s trestným činem obecného ohrožení. [38] [66]

Pokud se podíváme na trestněprávní úpravu sousedních států, tak nejbližší naší úpravě je trestní zákoník Slovenské republiky. Slovenský zákon ale již v základní skutkové podstatě obecného ohrožení uvádí další ohrožení radioaktivitou nebo obdobnými látkami, což v našem zákoně lze dovodit jen z definice podobně nebezpečných látek. Další významná odlišnost, kterou lze považovat za správnou, je kvalifikovaná skutková podstata, která uvádí spáchání trestného činu za krizové situace. Český zákon zmiňuje pouze dva krizové stavy – stav ohrožení státu nebo za válečného stavu. Český trestní zákoník zná pojem přitěžující okolnosti, tedy pokud je čin spáchan za krizové situace, živelné pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život, veřejný pořádek nebo majetek, anebo na území, na němž je

prováděna nebo byla provedena evakuace. Je zde ale další ustanovení vztahující se k ukládání trestů, kdy soud hodnotí závažnost trestného činu podle chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán. Pokud by v českém zákoníku byly krizové stavy zahrnuty do kvalifikované skutkové podstaty, předešlo by se nejednotnosti v rozhodování.

Německý i rakouský trestní zákon shodně ve zvláštní části podrobně uvádí jednotlivé trestné činy zařazené do skupiny obecně nebezpečných trestných činů. Oproti českému zákoníku, který obecně nebezpečné jednání shrnuje do dvou trestných činů a následně jsou v jednotlivých odstavcích uváděny kvalifikované skutkové podstaty, jsou v německém a rakouském právu již v základních skutkových podstatách uvedena jednotlivá ohrožení a způsoby jednání. Uvedené dělení je přehledné a skutkové podstaty se přesně vztahují ke konkrétnímu protiprávnímu jednání. Jako příklad, z německého zákona, žhářství – úmyslné zapálí a způsobení škody na majetku, která je konkretizována (vozidle, lesu, budově) a způsobení nebezpečí požáru kouřením, použitím otevřeného ohně nebo světla, odhozením hořících nebo doutnajících předmětů nebo jiným způsobem ohrozí stavbu, zařízení. Další příklad lze uvést způsobení exploze jadernou energií nebo trestný čin ohrožení stavby, který spáchá osoba porušením všeobecně uznávaných pravidel techniky při plánování, řízení nebo provádění stavebního díla. Rakouský zákon uvádí obdobné trestné činy již základní skutkové podstatě. Za zmínku stojí ustanovení, které je i zakotveno v našem zákoníku, týkající se trestání osoby, která maří odvracení obecného ohrožení. Jak z názvu vyplývá, jedná se o ustanovení, kterým jsou chráněny nejen složky IZS, ale především jejich činnost při záchranných a likvidačních pracích.

Evidovaná trestná činnost, která se týká mimořádných událostí, kvalifikovaných jako obecně nebezpečná trestná činnost, má pozvolnou klesající tendenci se stabilním procentem objasněnosti, což odpovídá i poklesu dokumentovaných trestných činů. (kapitola 5.1.1) Ze všech spáchaných trestných činů zaujímá obecně nebezpečná trestná činnost a trestné činy vztahující se k požárům, výbuchům, haváriím a poškození životního prostředí průměrně 1,97 % trestných činů. Významnou složkou v oblasti objasněnosti jsou hodnoty uvedené v sekci

„objasněno dodatečně“ (tabulka č. 5.2). Jedná se o objasněnost skutků spáchaných v jiném kalendářním roce, než v kterém byl trestný čin kriminalisticky zaevidován, tedy byly zahájeny úkony trestního řízení. Ve všech předešlých tabulkách a grafech je objasněnost uvedena za daný kalendářní rok. Průměrně je každoročně dodatečně objasněno 48 trestných činů což je $\frac{1}{4}$ ze všech objasněných trestných činů. Uvedená hodnota jednoznačně deklaruje, že orgány činné v trestním řízení se snaží všemi zákonnými prostředky skutek objasnit. Dalším hlediskem ovlivňujícím dodatečné objasnění je specializované odborně a časově náročné znalecké dokazování, opatření důkazů a písemností, které byly vytvořeny několik let před mimořádnou událostí, spolupráce státních orgánů, právnických a fyzických osob.

Pokles evidovaných trestných činů lze vysvětlit nejen již zmíněnou novelou trestního zákoníku, ale i urbanistickou změnou na území Prahy, snížením průmyslové výroby, vývojem v oblasti požární bezpečnosti staveb, bezpečnosti práce, vzdělanosti a odpovědnosti zaměstnanců.

S ohledem na využití získaných dat do praxe byla provedena multikriteriální analýza. Výsledky analýzy dokumentují nutnost přípravy policistů k činnostem související s ohledáním místa mimořádné události. Jako kritérium č. 1 (dále Kr) byla zvolena úspěšnost respondentů v testové části dotazníku (ot. č. 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27). Uvedené otázky byly i významné pro vyhodnocení hypotéz č. 1 – č. 3. U těchto otázek byly použity váhy v rozmezí 0–5 bodů. Body u jednotlivých otázek jsou rozličné a vždy bylo posuzováno, jak položená otázka a odpověď je významná v závislosti na ohledání místa činu. Přiřazené body vycházejí i z dlouholeté praxe na úseku vyšetřování. Nízké bodové hodnocení znamená, že pokud uvedený úkon není na místě proveden, nemá toto negativní vliv na další průběh vyšetřování. Kr č. 2 bylo služební zařazení (graf. č. 5.3) Kr č. 3 bylo počet let ve služebním poměru. (graf č. 5.3) Kr č. 4 bylo, zda byl policista školen (graf č. 5.5). Kr č. 5 zda by měl policista zájem o školení (graf. č. 5.5) K jednotlivým sledovaným hodnotám byly přiřazeny body v rozmezí 1–5. Nejvyšší bodové ohodnocení obdržely správné odpovědi nebo ty odpovědi, které jsou významné pro ohledání, tedy i pro vyhodnocení hypotéz. Všechna data byla vložena do přehledné tabulky. (příloha č. 11 a č. 12)

Na základě multikriteriálních dat jsou za významné a pozitivní hodnoty ve škále 2–4 přílohy č. 12., sloupec výsledky. Ze 105 policistů mělo 45 policistů, tedy 43 % všech policistů nadprůměrné výsledky a vzhledem k době služby a místu služebního zařazení, není nutné tyto policisty nad rámec běžného vzdělávání, dále školit a vzdělávat. Ze 45 policistů jen 4 policisté služebně zařazení na základních útvarech odpovídali správně. I přesto, že se výzkumného projektu účastnilo celkem 35 policistů z místních oddělení, jsou jejich výsledky více jak podprůměrné. Je sice pravdou, že hypotéza č. 1 předpokládala, že policisté na základních útvarech nemají znalostí k ohledání místa mimořádné události, ale osobně jsem s takovým propadem nepočítal. Policisté SKPV obvodních nebo okresních ředitelství ve smyslu Pokynu policejního prezidenta č. 103 ze dne 28. května 2013, o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení, prověřují ty činy, u kterých v prvním stupni koná řízení okresní soud, nebo jim byly oznámeny a pokud u nich zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje 3 roky. Policisté krajské SKPV vyšetřují ty trestné činy, u kterých v prvním stupni koná řízení krajský soud a republikové útvary vyšetřují vybrané trestné činy nebo trestné činy s konkrétními subjekty a objekty napadení. Trestná činnost obecně nebezpečná, mimo základní skutkové podstaty obecného ohrožení z nedbalosti, trestní sazbou převyšuje tři roky. Z uvedeného vyplývá, že většina této trestné činnosti je zpracovávána SKPV. Základní útvary se ale vždy na místo dostavují jako první a jsou povinni provést mimo jiné pátrání po pachateli, zajištění místa činu a ochranu stop.

Hypotéza č. 1 byla potvrzena. Policisté na základních útvarech mají špatné teoretické dovednosti k ohledání místa mimořádné události.

57 % všech dotazovaných policistů dle multikriteriálních dat s hodnocením 2–4 neví, jak se chovat místě mimořádné události v souvislosti s vyšetřováním, vyhledání a zajištění stop. Pokud se využijí data úspěšnosti v dotazníku v rozmezí 70–100 % úspěšnosti, jedná se o 70 % policistů. I přesto, že se jedná o podprůměrné výsledky, na základě případových analýz, ale i z vlastní praxe lze uvést, že pokud dojde na území Prahy k významné mimořádné události, vždy se na místo dostavují mimo stálých výjezdových skupin i vyšetřovatelé a kriminalisté problematiky, která se obecně nebezpečnou trestnou činností zabývá. Ve spolupráci

se SVS vždy dojde k cílenému a komplexnímu ohledání místa dle zásad kriminalistiky za dodržení všech zákonných postupů.

Hypotéza č. 2 byla potvrzena. Více jak 50 % policistů přesně neví, jak se chovat na místě mimořádné události v souvislosti s vyšetřováním, vyhledáním a zajištěním stop, bez ohledu na služební zařazení, a je nutné jim poskytnout informace.

Za úspěšně vyplnění dotazník je považován výsledek v rozmezí od 70 % do 100 %. Ze 105 respondentů správně odpovědělo 35 policistů (33 %). Z toho bylo proškolen 7 policistů, ale 20 policistů ohledání provádělo nebo se na ohledání mimořádné události podílelo. Pokud uvedené výsledky porovnáme s tabulkou č. 5. 4 a č. 5. 5, celkově se školení účastnilo 11 policistů a ohledání provádělo nebo se podílelo 53 policistů. Z uvedeného je patrné, že praktické školení a fyzická účast na ohledání je významná nejen pro vyplnění dotazníku, ale je přínosem pro jednotlivé policisty, kteří se v budoucnu budou podílet na ohledání nebo provádět ohledání. Pokud data srovnáme na základě multikriteriálních dat (příloha č. 11, 12), kdy za úspěšnost lze považovat hodnoty ve škále 2–4. 35 uvedených policistů se nachází v této škále maximálních multikriteriálních výsledků.

Ze všech výsledků vyplývá, že policisté, kteří se účastnili školení nebo již prováděli ohledání místa mimořádné události, mají méně špatných odpovědí, než zbývající policisté. **Hypotéza č. 3 se potvrdila.**

Policie ČR, Úřad služby kriminální policie a vyšetřování ve spolupráci s GŘ HZS ČR provádí jednou ročně celorepublikové školení na problematiku požárů, výbuchů, havárií a dalších událostí, které je určeno pro příslušníky SKPV a ZPP HZS. Školení je přednostně určeno pro policisty, kteří se uvedenou problematikou zabývají. Nejedná se o školení, která jsou tzv. úvodí, zaváděcí, ale o odborné semináře znalců, policistů, hasičů. Těžištěm jsou významné kazuistiky z celé republiky. Řadový policista, a to především z pořádkové policie, nemá možnost se takového školení účastnit. Na Krajském ředitelství hl. m. Prahy bylo v rámci celoživotního vzdělávání obnoveno školení na ohledání místa mimořádné události, zaměřené na velitele policie a pořádkovou policii. Školení se provádí 2 x ročně po 8 hodinách (16. 3. 2022 - *Mimořádná událost v policejní praxi (08.30 - 15.30 hod.)* Lektori: kpt. Bc. Petr Jirout, DiS. - vrchní komisař 1.OOK SKPV KŘP hl. m. Prahy a plk. Ing. Jiří Hošek – náměstek pro prevenci a civilní nouzové plánování HZS hl. m. Prahy). Ze zjištěných výsledků je

prokazatelné, že takto specifická školení jsou přínosem při objasňování obecně nebezpečné trestné činnosti.

U otázky č. 22, graf č. 5.17, si pravděpodobně policisté špatně vyložili otázku, ve které se nehovoří o vstupu do objektu a ohledání uvnitř. Lze i předpokládat, že policisté špatně vyhodnotili současný právní stav k pojmu ohledání. Ohledání se provádí pozorováním. V případě, že je nutné v objektu, který nebyl zasažen mimořádnou událostí, ale nachází se na místě mimořádné události a jsou zde stopy, nebo věci důležité pro trestní řízení, které mají být použity jako důkaz, je nutné ohledání provést jako prohlídku ve smyslu trestní řady a je nutný souhlas soudu. Prohlídku jiných prostor a pozemků lze provést bez souhlasu, ale tento musí být vyžádán dodatečně. Pokud jsou k dispozici důkazy zakládající důvodné podezření, že může dojít ke zničení stop nebo jiných důkazů, je policista oprávněn vstoupit do prostoru bez souhlasu vlastníka, tedy i proti jeho vůli, na dobu nezbytně nutnou, tedy do doby, než se podaří hrozící nebezpečí – poškození stop odvrátit. Není, ale oprávněn na místě vyhledávat a zadokumentovávat důkazy. Provedení OMČ proti vůli oprávněné osoby je orgán činný v trestním řízení oprávněn provést pouze tehdy, pokud má k dispozici rozhodnutí soudu. [68] [69]

V diplomové práci jsou rozpracovány případové analýzy vybraných mimořádných událostí, které se staly na území hlavního města a byly pravomocně ukončeny. U všech dokumentovaných případů byly na místě jak základní složky IZS, tak i ostatní složky IZS. Základní složky plnily úkoly dle svého zaměření, ale i dle typových činností složek IZS. Ze spisových materiálů, které byly použity ke zpracování kazuistik, a vlastních poznatků k daným událostem, byla koordinace na místě z pohledu orgánu činného v trestním řízení bezproblémová. Působnost policie v rámci IZS je upravena § 20 z. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, kde je uvedeno, že policie je základní složkou IZS, plní úkoly při mimořádných událostí podle zákona a podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací. Dále zákon o PČR jasně deklaruje, že policie plní úkoly dle trestního řádu. Trestní řád uvádí, že orgán činný v trestním řízení je policejní orgán a policejní orgán je útvar policie. Do doby, než byla zřízena funkce velitele policie, rozkazem ředitele Krajského ředitelství hl. m. Prahy č. 90 ze dne 22. 8. 2014 k zajištění zkušebního provozu řízení a koordinace prvotních činností sila prostředků Krajského ředitelství policie

h. m. Prahy na místech mimořádných událostí, který byl reakcí na zmatky ve velení v souvislosti s výbuchem plynu ul. Divadelní, Praha 1, vycházelo velení na místě z pokynu Krajského ředitelství policie h. m. Prahy č. 20 ze dne 17. 2. 2010 o výjezdových skupinách, kdy pokud se setkají na místě činu hlídka pohotovostní motorizované jednotky a hlídka linky 158 obvodního ředitelství, je velení a koordinace dalšího postupu delegována na velitele hlídky, která přijela na místo jako první do příjezdu hlídky místně příslušného místního oddělení nebo do příjezdu vedoucího výjezdové skupiny. Dále velení na místě mohl převzít místně příslušný služební funkcionář, nebo jemu nadřízený funkcionář. Zkušební provoz byl rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie h. m. Prahy č. 70/2019, k zajištění řízení sil a prostředků Krajského ředitelství policie h. m. Prahy na místech mimořádných událostí, zrušen a byl zahájen trvalý provoz řízení sil a prostředků krajského ředitelství na místech mimořádných událostí pod označením velitel policie. Do doby, než byla zřízena funkce velitele policie, byla veškerá odpovědnost velení na místě v prvních okamžicích na řadovém policistovi pořádkové policie a následně na vedoucím SVS, který měl odpovědnost za celé místo, úkoly a komunikaci na místě, ale i za úkony související s trestním řízením.

Při výbuchu plynu v ul. Divadelní, Praha 1 docházelo na místě tzv. přelévání velení, které ale nemělo vliv na záchranné a likvidační práce, ani na samotné ohledání. [67]

Z případových analýz vyplynulo, že na místě jednotlivých událostí byly zajištěny všechny kriminalisticky významné stopy, které byly vyhodnoceny a přispěly nejen ke zjištění příčiny a ustanovení pachatele, ale i k odsouzení obžalovaného.

Tabulka 6.1 - vyhodnocení kazuistik. Zdroj: vlastní

Kazuistika (K)	Složky IZS	Spolupráce při ohledání	Stopy	Využití stop	Zjištěna příčiny	Zjištěn pachatel
K1	HZS	zajištění místa	věcné, pyrotechnické, chemické	ANO	úmyslné jednání, odpálení granátu	ANO, pravomocně odsouzen pro úmyslný tr. čin
	ZZS – RZS, RLP	2 zraněné osoby				
	PČR – pořádková a dopravní policie, SKPV – problematika, SVS, organizovaný, pyrotechnik, vedení KŘP a OŘ	pořádková a dopravní policie, zajištění místa, totožnost všech osob, SVS, problematika a pyrotechnická služba				
	Ostatní složky – MP	zajištění okolí				
K2	HZS – JPO a ZPP	JPO – výšková technika, odkrývání vrstev, ZPP spolupráce na ohledání	věcné, chemické, biologické	NE k příčině, ANO k ustanovení objektivní příčiny úmrtí	nedbalostní jednání při používání otevřeného ohně, příčina zjištěna na základě v kontextu s výsledky a ohledání	ANO, ale vzhledem k tomu, že zemřel nemohl být postaven před soud
	ZZS – RZS, RLP	2 zraněné osoby				
	PČR – pořádková a dopravní policie, SKPV – problematika, SVS, vedení KŘP a OŘ, KÚP, psův specialista	SVS a problematika, policejní lékař, specialista KÚP				
	Ostatní složky – MP	předány informace k osobám obávající objekt				
K3	HZS – JPO a ZPP	JPO – výšková technika, ZPP spolupráce na ohledání	chemické a věcné	ANO	úmyslné zapálení hořlavé kapaliny	ANO, pravomocně odsouzen pro úmyslný tr. čin
	ZZS – RZS, RLP	3 zraněné osoby				
	PČR – pořádková a dopravní policie, SKPV – problematika, SVS, vedení a OŘ, KÚP, psův specialista	SVS a problematika,				
	Ostatní složky – MP	evakuace				
K4	HZS – JPO a ZPP	ZPP – spolupráce při ohledání	chemické a věcné	ANO	nedbalostní jednání – opomenutí, vznícení hořlavé kapaliny při nedodržení technologických postupů	ANO - 4 obžalovaní pro nedbalostní tr. čin
	ZZS – RZS	1 zraněná osoba				
	PČR – pořádková policie, SKPV – problematika, SVS, dosah vedení, KÚP, psův specialista	SVS, problematika, KÚP, psův specialista				
K5	HZS – JPO a ZPP	ZPP – spolupráce při ohledání, JPO zajištění stavby, odkrývání vrstev	věcné	ANO	nedbalostní jednání při provádění stavby, nedržení technologie a předpisů, elektrickým obloukem propálené plynové potrubí	ANO, ale vzhledem k tomu, že zemřel nemohl být postaven před soud
	ZZS – RLP, RZS	43 zraněné osoby				
	PČR – pořádková a dopravní policie, SKPV – problematika, SVS, organizovaný, pyrotechnik, vedení KŘP a OŘ	SVS, problematika, KÚP, psův specialista, pyrotechnická služba, znalec				
	Ostatní složky – MP, pomoc na vyžádání, psůvodi, Báňská záchranná služba	zajištění místa proti další destrukci				

Hypotéza č. 4 se potvrdila. Při ohledání místa mimořádné události nedošlo k pochybení a všechny kriminalisticky významné stopy byly zajištěny a vyhodnoceny, vedli ke zjištění příčiny a ustanovení pachatele.

Ze všech získaných a vyhodnocených dat lze deklarovat, že policisté SKPV jsou schopni na místě mimořádné události dokumentovat, vyhledávat a zajišťovat kriminalisticky významné stopy, získávat potřebné poznatky k objasnění protiprávního jednání a vzájemně spolupracovat. Je nutné provádět vzdělávání všech složek policie, ale především policistů základních útvarů se zaměřením na prvotní úkony na místě, které souvisí s trestním řízením.

6.1 Cíl práce

V průběhu záchranných a likvidačních prací jsou na složky IZS kladeny významné úkoly a povinnosti, týkající se ochrany života a zdraví osob. Tyto povinnosti jsou vždy pro složky IZS stěžejní. V případě, že je na místě události dostatek sil a prostředků, je nutné provést i úkony související s trestním řízením, pokud okolnosti nasvědčují, že se jedná o podezření ze spáchání trestného činu. Ohledání má svůj začátek, průběh a konec, který se řídí jasnými kriminalistickými metodami. Cíl práce je zaměřen na úkoly a ohledání, které by se mělo provádět už v průběhu záchranných a likvidačních prací, ale neprovádí se a čeká se na ukončení všech prací. Vždy záleží na druhu mimořádné události a postupu dle typových činností. Veliteli by mělo být známo, že ohledání je neodkladným a neopakovatelným úkonem a je nutné některé úkony provést i v průběhu záchranných a likvidačních prací. (příloha č.13)

6.1.1 Metodika

Pokud na místě velí jiná složka IZS, než policie, spojíme se s vedoucím, od kterého získáme informace, ale i následně předáváme informace. Po spojení se s velitelem zjistíme, kolik sil a prostředků je na místě nasezeno a jaký je postup likvidace a lokalizace. V případě, že byla nebo probíhá evakuace osob, kam byly osoby umístěny.

Od zdravotnické složky získáváme informace o ošetřených a převezených k dalšímu ošetření. Zjistíme totožnost osob, jaké zranění utrpěly a do jakého zařízení byly/budou převezeny.

Od osob, které mají vztah k místu události (svědci, zaměstnanci, obyvatelé), zjišťujeme jen takové informace, které jsou významné k ustanovení pachatele, příčiny události nebo k dalším osobám v místě mimořádné události. O provedení výslechu osob bude následně rozhodovat vyšetřovatel. U všech osob zjistíme totožnost a spojení. Získané informace, které jsou významné pro zdočování mimořádné události, předáváme veliteli. Jde především o počet osob v objektu, o přítomnost nebezpečných látek, druh provozu a druh technologie.

Od svědka – oznamovatele zjišťujeme:

- ✓ proč je na místě, jaký má vztah k místu
- ✓ co viděl, slyšel – začátek, průběh události, přítomnost dalších osob
- ✓ u požáru, jak se požár v první fázi projevoval a jak ho vnímal, zda se v místě pohybovaly osoby, technika, vozidla
- ✓ zda si pořídil záznam události (foto, video)
- ✓ u výbuchu, co explozi předcházelo, jak exploze proběhla a co následovalo po explozi

Od dalších svědků:

- ✓ vše stejné, jako u oznamovatele

Od zaměstnanců:

- ✓ typ provozované činnosti, místo skladování nebezpečných látek
- ✓ zabezpečení objektu (kamery, elektrická požární signalizace apod.), zda se data nacházejí v napadeném objektu, nebo se zálohují mimo objekt
- ✓ počet osob v objektu
- ✓ členění objektu, především oddělení částí a uzamčené prostory
- ✓ produktovody a manipulace s uzávěry
- ✓ kde se v době vzniku události nacházeli, jak ji vnímali
- ✓ co předcházelo události, jakou činnost prováděli
- ✓ spojení na vedoucí, majitele, provozovatele (informace k druhu provozu, předmět činnosti, počet zaměstnanců a dalších osob na místě, druh a množství skladovaných nebezpečných látek, zabezpečení a zajištění objektu, kde se nachází provozní, technologická, bezpečnostní, požárně bezpečnostní a další dokumentace)

Od obyvatelů bytových domů, mimo již zmíněné, vše, co události předcházelo (např. hádka, rozbíjení...).

Přítomné osoby není nutné podrobně na místě vytěžovat, ale je nutné získat přímé a konkrétní informace k mimořádné události, které v první řadě pomohou při zdolávání mimořádné události a následně přispějí k samotnému ohledání, které proběhne ve chvíli, kdy je místo zabezpečené. Pokud je osoba na místě zraněna a její stav to dovolí, dotážeme se, jak ke zranění došlo. Pokud jsou na osobě a jeho oděvu stopy po působení tepla nebo výbuchu, vše zadokumentujeme a zajistíme (prohlídka těla, vydání a odnětí věci). V případě, že prvotní zjištění nasvědčují tomu, že se tato osoba nacházela v kriminalisticky významném místě, je se vznikem mimořádné události spojena, vyzveme osobu k podání vysvětlení. Pokud výzvě nevyhoví, využijeme všech zákonných prostředků a osobu omezíme na svobodě a eskortujeme ji k podání vysvětlení.

Dalším prvotním úkolem na místě je zajištění místa činu a ochrana stop. Zajištění místa, tedy zákaz vstupu na místo nepovolaným osobám a omezení, přesněji usměrnění pohybu složek IZS na místě by mělo být provedeno ve spolupráci s velitelem. Tento prostor může být shodný se zónami, které vytyčil velitel zásahu. Nejen v místě mimořádné události, ale i v jeho okolí se mohou nacházet kriminalisticky významné stopy, které vznikly jak působením mimořádné události, ale i činností pachatele (předměty použité ke spáchání, ukrytí věci pocházejících z místa, překonání zabezpečení, odhození oděvních svršků, úkryt pachatele – různé druhy deviací). Na prvním místě zjišťujeme zabezpečení objektu, zda jsou zde známky násilného vniknutí. V případě násilného vniknutí toto konfrontujeme s velitelem zásahu, zda násilný vstup nebyl proveden z důvodu záchranných a likvidačních prací. Pokud ano, tuto skutečnost zadokumentuje a od velitele zjistíme, jakým způsobem byl násilný vstup proveden (pákové kleště, proražení, rozbroušení...). Když to situace na místě události umožňuje, provedeme ohledání a dokumentaci hlavních uzávěrů a připojení produktovodů a zajistíme proti dalšímu poškození a manipulaci. Uvedená zařízení bývají předmětem znaleckého zkoumání, které většinou na místě provede znalec, nebo pro potřeby znaleckého zkoumání sám nebo ve spolupráci s kriminalistickým technikem zajistí.

Možné stopy, které vznikly v důsledku mimořádné události a nacházejí se v okolí místa, kde probíhají záchranné a likvidační práce jsou:

- ✓ části objektu, jeho konstrukce
- ✓ tlakové nádoby
- ✓ obaly od hořlavých kapalin či jiných chemických látek
- ✓ vozidla
- ✓ předměty, které by se na místě neměly nacházet
- ✓ pyrotechnické stopy (střepiny, obaly...)

Tyto stopy ohledáme, topograficky a fotograficky zadokumentujeme. V případě, že by mohly být poškozeny činnostmi složek IZS, stopy viditelně označíme, nebo přemístíme do vymezeného prostoru. Pokud některá ze složek IZS, především příslušníci JPO z objektu vynášejí různé předměty (tlakové nádoby, akumulátory a jiné předměty) určíme po dohodě s velitelem místo, kde předměty shromáždíme a chráníme před poškozením a působením negativních okolností na místě. Vždy postupujeme tak, aby nedošlo ke kontaminaci stop nebo poškození stop. Od příslušníků, kteří věci (stopy) z místa události vynesli, zjistíme, kde se tyto předměty nacházely. Stejně tak získáváme informace týkající se uzavírání přívodů produktovodů, manipulace s jisticími prvky, ventily a uzávěry.

Stopy vzniklé jednáním pachatele:

- ✓ předměty nacházející v blízkosti místa události (kanystr, kleště, vozidlo...)
- ✓ porušení, překonání zabezpečení
- ✓ oděv nebo části oděvu
- ✓ trasologické stopy
- ✓ trichologický a biologický materiál (sexuální deviace)

Jde o stopy, které mohl na místě zanechat pachatel. V tomto případě je třeba provést pátrání po pachateli ve spolupráci s psovodem specialistou. Všechny tyto stopy zajistíme a chráníme proti znehodnocení. Pokud by došlo k jejich zničení činnostmi složek IZS, stopy ohledáme, zadokumentujeme a zajistíme.

Při poškození objektů, které se nachází v okolí místa události a jejich poškození vzniklo v důsledku mimořádné události (požár, výbuch, zborcení stavby...) a je nutné je odstranit z důvodů další činnosti složek IZS (přístup na místo, nebezpečí dalšího poškození nebo vzniku domino efektu...), a pokud tomu okolnosti na místě

nebrání, objekty samostatně ohledáme a dokumentujeme jejich poškození a místo, kde se nacházejí topograficky dokumentujeme k místu mimořádné události.

Nelze vyloučit, že při zdolávání mimořádné události dojde k vynesení, nebo nalezení osoby, která i přes to, že ji byla poskytnuta odborná přednemocniční první pomoc, zemře. Smrt může konstatovat jen lékař. Tělo zemřelé osoby ohledáme a umístíme na místo, kde bude chráněno před vlivy mimořádné události nebo povětrnostními vlivy. Vždy dbáme na to, aby byla zachována posmrtná důstojnost (médiá).

Výbuch – explozi dělíme na fyzikální a chemický. Fyzikální výbuch vzniká zvýšením tlaku uvnitř zařízení do takové míry, že dojde k destrukci tohoto zařízení (kotle, tlakové zásobníky, produktovody). Chemický výbuch je explozivní hoření hořlavé látky s kyslíkem, nebo jiným oxidovadlem. Tento proces je provázen mohutným vznikem zplodin hoření nebo tepelného rozkladu a nárustem tlaku. Chemickým výbuchem může být explozivní rozklad látky. [68]

Při výbuchu, pokud není od prvopočátku jisté, že se jedná o výbuch fyzikální, nebo výbuch plynu, tekutin nebo jiných chemický sloučenin, je nutné provést pyrotechnickou prohlídku okolí místa mimořádné události a samotného místa. V rámci uzavření místa, vymezeného perimetru, provedeme obhlídku okolí místa a pyrotechnickou prohlídku, zda se v okolí epicentra exploze nenacházejí nebezpečné předměty. Tyto předměty anebo části zařízení, munice apod. pouze dokumentujeme a označíme (praporečky). Zajištění pyrotechnických stop a manipulace s nimi přísluší pyrotechnikovi. Pokud pyrotechnik rozhodne, že předmět je bezpečný a je nutného ho zajistit, aby nebyl poškozený činností složek IZS, tento ohledáme, zadokumentujeme a zajistíme.

Velitel složky, která na místě provádí činnost k záchraně osob, nebo činnost spočívající v likvidaci mimořádné události, může nařídít odstranění stavby nebo její části. K této činnosti je využívána technika Záchraného útvaru HZS ČR. Před touto činností je nutné provést dokumentaci uvedeného objektu a jeho částí. Popíšeme místo, kde se část objektu – konstrukce nacházela. S velitelem dohodneme místo, kam se části budou ukládat tak, aby mohly být následně ohledány. Je nutné zajistit, aby se odstraňované části nevrstvily, a to především ty části – výrobní části apod., která pocházejí z kriminalisticky významných míst (kriminalistické ohnisko požáru, epicentrum exploze, místo prováděné výrobní činnosti). S majitelem objektu nebo

s obcí se určí místo, kde se budou odstraněné části skladovat pro potřeby vyšetřování (depozit). Tento vymezený prostor zajistíme. Stejně postupujeme v případě, že se provádí odkrývání vrstev z důvodu nalezení skrytých ohnisek požáru nebo nalezení a záchrany osob. Při odstraňování skladovaných zásob dokumentujeme množství a druh.

Vždy při příjezdu na místo mimořádné události zadokumentuje situaci na místě události, stav objektu a průběh mimořádné události. U požáru dokumentujeme, kde hoří, kde vychází zplodiny hoření, barvu ohně a kouře, zvukové projevy.

Ohledání místa mimořádné události v průběhu záchranných a likvidačních prací lze shrnout do několika bodů:

- ✓ koordinovaný postup všech složek
- ✓ získávat a předávat vedoucí složce IZS informace k místu mimořádné události
- ✓ zajištění místa
- ✓ pátrání po pachateli
- ✓ dokumentace místa mimořádné události
- ✓ vytěžení svědků, poškozených a dalších osob
- ✓ ochrana stop
- ✓ ohledání a zajištění stop, které by mohly být poškozeny činností IZS
- ✓ ustanovení, zajištění kamerových záznamů, výstupů bezpečnostních zařízení, které by mohly být činností IZS zničeny
- ✓ zajištění od majitele nebo provozovatele provozní, technickou, bezpečnostní dokumentaci, pokud se nenachází v napadeném objektu

7 ZÁVĚR

Ohledání je kriminalistická metoda, která je ukotvena v trestním řádu. Při ohledání jsou nalézány důležité stopy a zjištěny další informace, které vedou k objasnění všech skutečností, spočívající ve zjištění příčiny. V návaznosti na průběh dalšího vyšetřování i zjištění odpovědnosti za vznik mimořádné události. Pokud je ohledání precizní, lze již na místě dospět k závěru, že se jedná o trestný čin a zjistit kriminalisticky významné skutečnosti vedoucí k osobě pachatel. V případě špatného, nedbalého provedení ohledání může dojít ke zmaření dalšího vyšetřování.

U mimořádných událostí je ohledání důležitým faktorem pro průběh dalšího vyšetřování. Vzhledem ke specifikaci samotného místa nelze u většiny událostí provést ohledání dodatečně nebo opakovaně, jelikož zde již působí negativní okolnosti, především subjekty mající vztah k místu. Zjištění příčiny závisí zejména na přesném, kvalitně a důsledně provedeném ohledání místa a kvalifikovaném zajištění stop. Pro řádné provedení ohledání je třeba na místo přibrat specialisty, kteří vždy zásadním způsobem, v kladném slova smyslu, ovlivní průběh ohledání.

V souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi, které jsou prvořadě zaměřeny na záchranu osob a zamezení dalšímu šíření jevů provázející mimořádnou událost, nelze zapomínat úkoly a úkony trestního řízení, související s objasněním vzniku, příčiny a následku mimořádné události. Tyto úkony by měly být prováděny již v době, kdy se síly a prostředky dostaví na místo události.

S vyšetřováním mimořádných událostí, které jsou trestně právně kvalifikovány jako obecně nebezpečné trestné činy, ale i další události v obecné rovině – požáry, výbuchy, technologické a provozní havárie apod, souvisí i vzdělávání orgánů činných v trestním řízení. To by mělo být prováděno u policistů na základních útvarech se zaměřením na prvotní úkony po dostavení se na místo mimořádné události. Významným přínosem při dokumentaci místa mimořádné události a vyšetřování jsou specialisté SKPV v dané oblasti. Specialisté z řady vyšetřovatelů policie a stálých výjezdových skupin by měli mít možnost se pravidelně účastnit instruktážně metodických zaměstnání pořádaných Policejním prezidiem a Generálním ředitelstvím HZS ČR.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

SKPV - Služba kriminální policie a vyšetřování

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor ČR

MOP – Místní oddělení policie

OOP – Obvodní oddělení policie

OKTE – Oddělení kriminalistické techniky a expertiz

KÚP – Kriminalistický ústav Praha

SVS – Stálá výjezdová skupina

IZS – Integrovaný záchranný systém

OZPP HZS – Oddělení zjišťování příčin požáru

OMČ – Ohledání místa činu

JPO – jednotka požární ochrany

L 158, 155, 150, 112 – linka tísňového volání

Kr – kritérium

9 BIBLIOGRAFIE

- [1] KONRÁD, Zdeněk a Jiří STRAUS. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014b. ISBN 978-80-7380-535-7.
- [2] PORADA, Viktor. *Kriminalistika - technické, forenzní a kybernetické aspekty*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2019. ISBN 978-80-7380-741-2.
- [3] STRAUS, Jiří a František VAVERA. *Slovník kriminalistických pojmů a osobností*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-258-5.
- [4] KONRÁD, Zdeněk, Jiří STRAUS, Viktor PORADA a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika: teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-535-7.
- [5] SVOBODA, Ivo. *Kriminalistika*. Vydání: první. Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2016. Učebnice (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-259-4.
- [6] NĚMEC, Miroslav. *Ohledání a práce na místě činu*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-337-6.
- [7] METEŇKO, Jozef, Iveta BAČÍKOVÁ a Martin SAMEK. *Kriminalistická taktika*. Brno: Václav Klemm, 2013. ISBN 978-80-87713-08-2.
- [8] DIANIŠKA, Gustáv, Tomáš STRÉMY a Miroslava VRÁBLOVÁ. *Kriminológia*. 3. aktualizované a doplnené vydanie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. Slovenské učebnice. ISBN 978-80-7380-620-0.
- [9] KONDRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika - Teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2021. ISBN 978-80-7380-869-3.
- [10] PORADA, Viktor a Jiří STRAUS. *Kriminalistické stopy: teorie, metodologie, praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-396-4.
- [11] VICHLENDÁ, Milan. *Kriminalistika* [online]. 1. Karviná: Střední odborná škola ochrany osob a majetku s.r.o, 2011 [cit. 2021-12-20]. Dostupné z:

<https://www.sosoom-zlin.cz/media/skripta/kriminalistika.pdf>

- [12] KONRÁD, Zdeněk, Viktor PORADA, Jiří STRAUS a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika: kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-547-0.
- [13] STRAUS, Jiří a František VAVERA. *The Science for Population Protection: Ohledání místa mimořádné události* [online]. Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, 2019, [cit. 2021-12-26]. ISSN 1803-635X. Dostupné z: <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/41/356.pdf>
- [14] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 141/1961 Sb. ze dne 29. listopadu 1961 o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *Sbírka zákonů*. Praha, 1962, ročník 1961, částka 66.
- [15] PORADA, Viktor. *Kriminalistika-technické, forenzní a kybernetické aspekty: technické, forenzní a kybernetické aspekty*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. ISBN 978-80-7380-589-0.
- [16] KRYŠTÁK, Marek. Zahájení přípravného řízení provedením neodkladných a neopakovatelných úkonů. *Trestněprávní revue*. Nakladatelství C. H. Beck, s.r.o., 2013, (5). ISSN 1213-5313.
- [17] PORADA, Viktor. *Kriminalistika (teorie, metody, metodologie)*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-490-9.
- [18] NĚMEC, Miroslav. *Kriminalistická taktika pro policisty a studenty Policejní akademie České republiky v Praze*. 1. vydání. Praha: Abook, 2017. ISBN 978-80-906974-0-9.
- [19] SINGH, Harendra Nath. Crime Scene Investigation. *International Journal of Science and Research* [online]. 2021, **10**(11), 8 [cit. 2022-02-04]. ISSN 2319-7064. Dostupné z: doi:10.21275/SR211112005543
- [20] CHMELÍK, Jan. *Místo činu a znalecké dokazování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. ISBN 80-86898-42-3.
- [21] IVOR, Jaroslav. *Trestné právo, kriminalistika, bezpečnostné vedy a forenzní disciplíny v kontexte kontroly kriminality: pocta prof. JUDr. Ing. Viktorovi Poradovi, DrSc., Dr. h. c. mult. k 70. narodeninám*. Plzeň: Vydavatelství a

- nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 9788073804404.
- [22] ŠIMOVČEK, Ivan. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 9788073803438.
- [23] MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika. 2.,* přeprac. a dopl. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2004. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-878-9.
- [24] VIKTORYOVÁ, Jana a Jaroslav BLATNICKÝ. Trestno-právne aspekty dokazovania požiarov, výbuchov, prevádzkových havárií a pracovných úrazov. *Forenzní vědy, právo, kriminalistika* [online]. Praha: Vysoká škola finanční a správní, a.s, 2020, 5(1) [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: doi:<http://dx.doi.org/10.37355/fvprk-2020/1-06>
- [25] BRUNOVÁ, Markéta. *Dokazování trestné činnosti: s využitím kriminalistických stop a identifikace*. První vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Eupress. ISBN 978-80-7408-196-5.
- [26] SVOBODA, Ivo. *Kriminalistika*. Vydání: první. Ostrava: Key Publishing s.r.o., 2016. Učebnice (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-259-4.
- [27] PORADA, Viktor a Peter POLÁK. *Kriminalistika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. Učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-558-6.
- [28] BRUNOVÁ, Markéta. *Dokazování trestné činnosti: s využitím kriminalistických stop a identifikace*. První vydání. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2019. Eupress. ISBN 978-80-7408-196-5.
- [29] POLICIE. Informace pro osoby zasažené mimořádnou událostí. In: *Www.policie.cz* [online]. Praha: Policie ČR, 2021 [cit. 2022-02-04]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/informace-pro-osoby-zasazene-mimoradnou-udalosti.aspx>
- [30] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 239/2000 Sb. ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. Praha, 2000, ročník 2000, částka 73, číslo 239.
- [31] KOLEŇÁK, Ivan. *Civilní nouzové plánování* [online]. 1. Kladno: ČVUT, 2021 [cit. 2022-02-06]. Dostupné z:

https://predmety.fbmi.cvut.cz/sites/default/files/predmet/3679/metodicka_prirucka/F7PMCKRVS_20210201_143944_107c4fb03a05a39ef89c366b7a92fbfb.pdf

- [32] JELÍNEK, Jiří. *Trestní právo procesní*. 4. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2016. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-160-1.
- [33] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Česká republika, 2009, ročník 2009, částka 11, číslo 40.
- [34] STUDENTI PF UK. 5. Pojem trestného činu a jeho znaky. In: *IUS WIKI* [online]. Ius Wiki, 2021 [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <http://www.ius-wiki.eu/doku.php?id=trestni-pravo:pfuk:trest:zkouska:otazka-a-5&rev=1622756287>
- [35] BEČOVSKÝ, Pavel. *Trestní právo hmotné v otázkách a odpovědích*. 1.vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2021. ISBN 978-80-7380-866-2.
- [36] ŠČERBA, Filip. *Trestní zákoník: komentář*. Vydání první. [Praha]: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-807-8.
- [37] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 218/2003 Sb. ze dne 25. 6. 2003 o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. Praha, 2003, ročník 2003, částka 79, číslo 218.
- [38] DRAŠTÍK, Antonín. *Trestní zákoník: komentář*. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-790-4.
- [39] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
- [40] SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO. *Strafgesetzbuch (StGB): Trestní zákoník ve znění zveřejněném dne 13. listopadu 1998 (Věstník federálního zákona I str. 3322), poslední byl změněn článkem čl. 2 G ze dne 22. listopadu 2021 (Federal Law Gazette I str. 4906, 4910)*. In: . Ministerstvo spravedlnosti, 2021, Federal Law Gazette I str. 4906. Dostupné také z: <https://www.gesetze-im-internet.de/stgb/>

- [41] RAKOUSKÁ REPUBLIKA. *Bundesgesetz vom 23. Jänner 1974 Nr. 60/1974 über die mit gerichtlicher Strafe bedrohten Handlungen*. In: . Rakousko: Spolkové ministerstvo pro digitalizaci, 2019. Dostupné také z:
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10002296>
- [42] POLSKÁ REPUBLIKA. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997: Dz. U. 1997 Nr 88 poz. 553 U S T AWA z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny. In: *Sbírka zákonů 2021*. Polsko, 2021, ročník 2021, částka 2345, číslo 553. Dostupné také z:
<https://www.portalbhp.pl/kodeksy-i-ustawy/ustawa-z-6-czerwca-1997-r-kodeks-karny-tekst-jedn.-dz.u.-z-2021-r.-poz.-2345-2708.html>
- [43] SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon. In: *Sbírka zákonů SR*. Bratislava: Národná rada Slovenskej republiky, ročník 2005, částka 582, číslo 300.
- [44] HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.
- [45] BEHERKOVÁ A KOLEKTIV, Natália. *Metodika ke zpracování závěrečné práce pro vybrané nelékařské zdravotnické obory* [online]. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2019 [cit. 2022-02-06]. ISBN 978-80-210-9370-6. Dostupné z:
https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/index.html
- [46] NOVOTNÁ, Hedvika, Ondřej ŠPAČEK a Magdaléna ŠŤOVÍČKOVÁ, ed. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Vydání první. Praha: FHS UK, 2019. ISBN 978-80-7571-025-3.
- [47] KLADIVO, Petr. *Základy statistiky* [online]. 1. Olomouc: Universita Palackého, 2013 [cit. 2022-02-12]. ISBN 978-80-244-3841-9. Dostupné z:
<https://geography.upol.cz/soubory/studium/e-ucebnice/978-80-244-3842-9.pdf>
- [48] DEPARTMENT FOR COMMUNITIES AND LOCAL GOVERNMENT. *Multi-criteria analysis: a manual* [online]. Londýn: Communities and Local Government Publications, 2009 [cit. 2022-01-27]. ISBN 978-1-4098-1023-0. Dostupné z:
http://eprints.lse.ac.uk/12761/1/Multi-criteria_Analysis.pdf
- [49] KŘUPKA, Jíří, Miloslava KAŠPÁRKOVÁ a Renáta MÁCHOVÁ. *Rozhodovací*

- procesy* [online]. 1.vydání. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, 2012 [cit. 2022-03-27]. ISBN 978-80-7395-478-9. Dostupné z: file:///D:/adoc.pub_jii-kupka-miloslava-kaparova-renata-machova.pdf
- [50] ŽIŽKA, Miroslav. Vícekriteriální rozhodování. In: <https://elearning.tul.cz/> [online]. Liberec: Technická universita v Liberci, 2013 [cit. 2022-01-02].
- [51] MORAVČÍK, Ondřej. Vývoj registrované kriminality v roce 2021. In: *Vývoj registrované kriminality v roce 2021 - Policie České republiky* [online]. Praha: Policie ČR, 2022 [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vyvoj-registrovane-kriminality-v-roce-2021.aspx>
- [52] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022–2027* [online]. In: . Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2021 [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2021/10/04__spk-2022-2027_strategicka-cast.pdf
- [53] POLICIE ČR. Statistika: Statistika kriminality. In: *Policie ČR* [online]. Praha: Policie ČR, 2022 [cit. 2022-02-07]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policie-cr-web-informacni-servis-statistiky-statisticke-prehledy.aspx>
- [54] ROZUM, Jan, Lucie HORÁKOVÁ, Jan TOMÁŠEK a Jiří VLACH. Recidiva jako měřítko účinnosti trestní politiky. *Trestněprávní revue* [online]. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, **15**(9) [cit. 2022-02-11]. ISSN 213-5313. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nrptembrgzpxi4s7hfpxgzsga4q&tocid=nrptembrgzpxi4s7hfpxgzsga4q>
- [55] POLICIE ČR. *POKYN č. 103/2013 policejního prezidenta o plnění některých úkolů policejních orgánů Policie České republiky v trestním řízení*. Praha, 2021.
- [56] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. In: *Sbírka zákonů*. Praha: Tiskárna MV, 2008, ročník 2008, částka 91, číslo 273.
- [57] BÍLEK, Matěj. Postup při úmrtí, druhy pitev. In: <https://soudni.lf1.cuni.cz/> [online]. Praha: Ústav soudního lékařství a toxikologie 1. LF UK a VFN, 2022

- [cit. 2022-02-26]. Dostupné z: <https://soudni.lf1.cuni.cz/file/5771/z8kon-o-zdravotnich-sluzbach.pdf>
- [58] ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 133/1985 Sb. České národní rady o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů*. Praha, 1985, ročník 1985, částka 34, číslo 133.
- [59] *Trestní spis: KRPA-1256/TČ-2009-000072*. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2009.
- [60] *Trestní spis: KRPA-1780-151/TČ-2010-000072*. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2010.
- [61] *Trestní spis: KRPA-25398/TČ-2012-000072*. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2012.
- [62] *Trestní spis: KRPA-75051/TČ-2012-000072*. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2012.
- [63] *Trestní spis: KRPA-167166/TČ-2013-000072*. Praha: Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2013.
- [64] *Trestní spis: KRPA-646/TČ-2014-000072*. Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, 2014.
- [65] Vienna Convention on Diplomatic Relations: Vídeňská úmluva o diplomatických stycích. In: *Vienna Convention on Diplomatic Relations* [online]. New York: United Nations, 1961, 2022 [cit. 2022-02-15].
- [66] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
- [67] NOVÁK, Pavel. *Velitel Policie České republiky v hlavním městě Praze*. Kladno, 2017. Diplomová práce. České vysoké učení technické v Praze. Vedoucí práce Mgr. Roman Krch.
- [68] *Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu* [online]. 1. Praha: MV GŘ HZS ČR, 2018 [cit. 2022-04-22]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/bojovy-rad-jednotek-pozarni-ochrany-v-dokumentech-491249.aspx>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 3.1 - Schéma vzniku stopy. Graf: Konrád [9]..... 25

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 5.1--Porovnání nápadu tr. činů s nápadem mimořádných událostí. Zdroj: Policie ČR	39
Tabulka 5.2 - Nápad a objasněnost. Zdroj: Policie ČR [53]	42
Tabulka 5.3 - Výsledné hodnocení, ot. č. 29. Zdroj: vlastní	58
Tabulka 6.1 - Vhodnocení kazuistik. Zdroj: vlastní	91

12 SEZNAM GRAFŮ

Graf 5.1 Vývoj trestné činnosti. Zdroj: Policie ČR [51].....	40
Graf 5.2 - Srovnání nápadu a objasněnosti. Zdroj: Policie ČR.....	41
Graf 5.3 - Celkový počet policistů, zařazení, doba služebního poměru, ot. č. 1, 2. Zdroj: vlastní.....	43
Graf 5.4 - Účast na ohledání, ot. č. 3. Zdroj: vlastní	44
Graf 5.5 - Školení, ot.č. 4,5 Zdroj: vlastní	44
Graf 5.6 – Metodika, ot. č. 6, 7. Zdroj: vlastní.....	45
Graf 5.7-Specialisté u PČR versus HZS, ot. č. 8, 12. Zdroj: vlastní	46
Graf 5.8 - Znalec na místě, ot. č. 9. Zdroj: vlastní.....	46
Graf 5.9 - Ohledání mimořádné události, ot. č. 10, 11. Zdroj: vlastní	47
Graf 5.10 - Přítomnost policistů na místě, ot. č. 13. Zdroj: vlastní.....	48
Graf 5.11 - Postup na místě, ot. č. 14. Zdroj: vlastní.....	49
Graf 5.12 - Význam ohledání, ot. č. 15. Zdroj: vlastní.....	49
Graf 5.13 – Metody a zajištění stop, ot. č. 17, 19. Zdroj: vlastní.....	50
Graf 5.14 - Kde získat informace, ot. č. 18. Zdroj: vlastní	51
Graf 5.15 - Ohledání konstrukcí a stop, ot. č. 20, 21. Zdroj: vlastní	52
Graf 5.16 - Ohledání objektů a stop, ot. č. 22 a 23. Zdroj: vlastní	53
Graf 5.17- IZS k zajištění stop, ot. č. 24. Zdroj: vlastní.....	54
Graf 5.18 - Zajištění stop, plynová zařízení, ot.č. 25. Zdroj: vlastní	55
Graf 5.19 - Ohledání těla, ot. č. 26. Zdroj: vlastní	56
Graf 5.20 - Dokumentace požární ochrany, ot. č. 27. Zdroj: vlastní.....	57
Graf 5.21 - Vybavení k zajištění stopa, ot. č. 16. Zdroj: vlastní.....	57
Graf 5.22 - Síly a prostředky, ot. č. 28. Zdroj: vlastní	58

13 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Volné odpovědi dotazníku

Příloha č. 3 – Fotodokumentace místa činu

Příloha č. 4 – Ohledání požářiště Florenc

Příloha č. 5 – Svíčka z PET lahve

Příloha č. 6 – Plánek vyšetřování

Příloha č. 7 – Akceleranty na místě činu

Příloha č. 8 – Požár letadla

Příloha č. 9 – Příčina výbuchu plynu

Příloha č. 10 – Nástražný výbušný systém

Příloha č. 11 – Vyhodnocení a váhová kritéria odpovědí

Příloha č. 12 – Multikriteriální analýza

Příloha č. 13 – Výuková prezentace

Příloha č. 14 – Souhlas vedoucího funkcionáře

Příloha č. 1

Ohledání místa mimořádné události

Vážení kolegové a kolegyně. Obracím se na vás se žádostí o vyplnění dotazníku, který bude zpracován v rámci diplomové práce. Předmětem práce bude problematika ohledání místa mimořádné události v souvislosti s vyšetřováním požárů, výbuchů, technologických havárií a dalších událostí, které nejsou v policejní praxi, co do početnosti, běžné.

V teoretické části bude proveden stručný rozbor jednotlivých skutkových podstat trestných činů, které mohou pokrýt mimořádnou událost. Dále se teoretická část bude zaměřovat na teorii ohledání místa činu.

Praktická část práce bude vycházet z kazuistické analýzy uzavřených případů. Bude provedena SWOT analýza pro odhalení slabých míst teoretické a praktické připravenosti orgánů činných v trestním řízení na ohledání mimořádné události.

Cílem práce bude zpracovat metodiku ohledání místa, dokumentování, zajištění stop a dokumentování prováděných činností v průběhu záchranných a likvidačních prací.

Děkuji předem všem.

kpt. Bc. Petr Jirout, DiS, vrchní komisař 1. oddělení OK, SKPV, KŘ hl. m. Prahy

1. Sloužím na

MOP, OOP

okresní, obvodní SKPV

krajské SKPV

republikovém útvaru

2. Mám odslouženo

do 5 let

5–10

10–20

více jak 20 let

**3. Prováděl/a jsem ohledání místa mimořádné události, vyšetřuji -
vyšetřoval/a jsem mimořádnou událost /požár, výbuch, havárie.../.**

ano

ne

podílel/a jsem se

4. Byl/a jsem školen/a na ohledání mimořádných událostí /požár, výbuch...../

ano

ne

nevzpomínám si

5. Zúčastnil/a byste se školení, které by se týkalo ohledání místa činu mimořádné události?

ano

ne

nevím

6. Je vám k dispozici metodika, pomůcka, literatura týkající se problematiky ohledání mimořádných události.

ano

ne

nevím

7. Můžete se obrátit pro metodickou pomoc, existuje takový pracovník.

ano

ne

nevím zda se takovou to problematikou někdo zabývá

8. Je nutné mít u policie specialisty na vyšetřování mimořádných událostí?

ano

ne

nevím

9. Lze si na místo k provedení ohledání přibrat znalce?

ano

ne

nevím

10. Při vzniku mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací se ohledání

provádí

neprovádí

provádí, ale záleží na okolnostech

11. Provádí policie vždy ohledání místa mimořádné události?

ano

ne

ano, pokud skutečnosti nasvědčují tomu, že došlo k protiprávnímu jednání

12. Domníváte se, že by vyšetřování požárů měl provádět HZS ČR.

ano

ne

nevím

13. Je třeba, aby se policie, z důvodů vyšetřování mimořádné události

dostavila na místo mimořádné události v nejkratší možné době od oznámení?

ano

ne

až po záchranných a likvidačních pracích

14. Po dostavení se na místo, mimo poskytnutí součinnosti složkám IZS,

činností v souvislosti s ochranou životů a zdraví, je důležité /více odpovědí/

podat hláskou službu

spojit se s velitelem zásahu

dokumentovat záchranné a likvidační práce

provést pátrání a šetření v okolí místa mimořádné události

Jiné

15. Ohledání místa mimořádné události v průběhu provádění záchranných

a likvidačních prací má přínos /více odpovědí/

je zbytečné, je třeba provést ohledání po záchranných a likvidačních pracích

k usnadnění zjištění příčiny vzniku

pro další postup při ohledání

pro celkové vyšetřování

16. Je policie vybavena k zajištění veškerých stop na místě mimořádné události.

ano

ne

částečně

17. Zajištění stop na požářišti, výbuchu, havárii.... je specifické vzhledem k možné kontaminaci, destrukci nebo dalšímu znehodnocení. Jsou vám známy metody a postupy k zajištění těchto stop?

ano

ne

jen částečně

18. Kde získáte informaci, jak stopy bezpečně a správně zajistit, jak se stopami dále nakládat. / možnost více odpovědí/

dotazem na pracoviště OKTE nebo KÚP

dotazem na SVS

z metodik a nařízení

zná je kriminalistický technik

od specialisty na problematiku

19. Jste schopni vyhledat stopy na místě mimořádné události.

ano

ne

ano, ve spolupráci s odborníky a znalci

20. Pokud došlo ke zborcení konstrukce, mohou konstrukci odstranit a pokračovat v dalším ohledání.

ano

ne

ano, po ohledání dané části

21. Zajišťujete se - ohledává se věc/stopa/, se kterou bylo manipulováno složkami IZS před ohledáním?

ano

ne

sepíšeme úřední záznam a necháme na místě

22. Provádíme ohledání na místě mimořádné události i objektů, prostorů, které nebyly zasaženy mimořádnou událostí, ale nacházejí se na místě mimořádné události.

ano

ne

ano, na základě souhlasu vlastníka nebo soudu

23. Provádíme na místě mimořádné události i ohledání stop?

ano

ne

provádí znalecké pracoviště

24. Využijeme k zajištění stop složky IZS, ostatní složky IZS, právnické osoby, pokud na to prostředky a síly policie nestačí?

ano

ne

jen pokud jde o znalecké pracoviště

25. Při výbuchu plynu ohledáme veškeré přívody, ventily, spojovací prvky a spotřebiče

provedeme fotodokumentaci a uzavřeme veškeré ventily

s ventily nemanipulujeme a zajistíme proti manipulaci

zajišťuje kompletní spotřebiče, nebo ventily i s přívody

26. Ohledání těla mrtvolky na místě mimořádné události

provádíme

neprovádíme

provádíme na ústavu soudního lékařství

27. Dokumentaci požární ochrany musí zpracovat

každá právnická a podnikající osoba

každá právnická a podnikající osoba, dle zákona

určí HZS ČR

28. Má policie dostatek sil a prostředků k vyšetřování mimořádných událostí.

ano

ne

nedokážu posoudit

29. Jak hodnotí činnost policie na úseku vyšetřování mimořádných událostí. /1 bod – špatně, 5 bodů – výborně/

30. Vlastní poznatky, názory týkající se ohledání místa mimořádné události a vyšetřování těchto událostí.

Příloha č. 2

Sloužím na	Vlastní poznatky, názory týkající se ohledání místa mimořádné události a vyšetřování těchto událostí.
krajské SKPV	Bez poznatku
krajské SKPV	Chtělo by to centralizovanou koordinaci specializovaných sil a prostředků na jednotlivých krajích a prezidiu, a vzájemné workshopy alespoň 4 x do roka. Dále bych uvítal rozšíření metodiky typových plánů k nasazení a šetření podle rozsahu mimořádných událostí a požárů, i v návaznosti na právní kvalifikaci věci dle § 16, 17 TR.
krajské SKPV	problematiku znám, v některých případech není na vyšetřování, a především na ohledání kladen důraz a věc zpracovávají základní útvary, policisté z problematiky se na místo dostávají jen pokud rozhodne funkcionář, což je chyba
krajské SKPV	tato problematika je mi cizí
krajské SKPV	u KRPA je na 1. oddělení ji 15 let specialista, který většinu velkých požárů v Praze zpracoval, tedy je vždy na místě
krajské SKPV	vzhledem k počtu mimořádných událostí, je policie schopna události dokumentovat a vyšetřovat
MOP, OOP	Byl jsem na takovém ohledání požáru několikrát, vždy jsem spolupracoval s krim. technikem a velitelem zásahu HZS.
MOP, OOP	dané problematice nerozumím a nemám žádné zkušenosti
MOP, OOP	Chci skončit
MOP, OOP	metodika na místě požárů a výbuchů je mizivá, na běžné požáry nejezdí, informace k zajištění stop policisté získávají od HZS
MOP, OOP	na místě mimořádné události bych poskytl pouze součinnost, nemám v náplni práce provádět ohledání
MOP, OOP	Nemám s tímto zkušenosti
MOP, OOP	Problematika je mi zcela cizí.
okresní, obvodní SKPV	Bez poznatků
okresní, obvodní SKPV	Nemám zkušenost
okresní, obvodní SKPV	nevím, zda by se této problematice mělo věnovat více pozornosti
okresní, obvodní SKPV	o uvedené oblasti nemám žádnou povědomost, ale jsou k tomu určeni policisté, bez jejich spolupráce bych si s ohledáním nevěděla rady
okresní, obvodní SKPV	Ot. 29 nedokážu posoudit.
okresní, obvodní SKPV	podílel jsem se ohledání rozsáhlého požáru, kdy celou věc dozorovala problematika požárů a výbuchů
okresní, obvodní SKPV	Posunem při vyšetřování mimořádných událostí je zřízení funkce Velitele POLICIE (PMJ), který komunikuje se všemi složkami IZS a specialisté nebo např. SVS se může věnovat zajišťováním stop a prováděním šetření.
okresní, obvodní SKPV	U půlky otázek jsem nevěděl, co odpovědět (možnost nevím nebyla). Tahle problematika jde zcela mimo mne.
republikovém útvaru	bez poznatků nad rámec otázek

Příloha č. 3

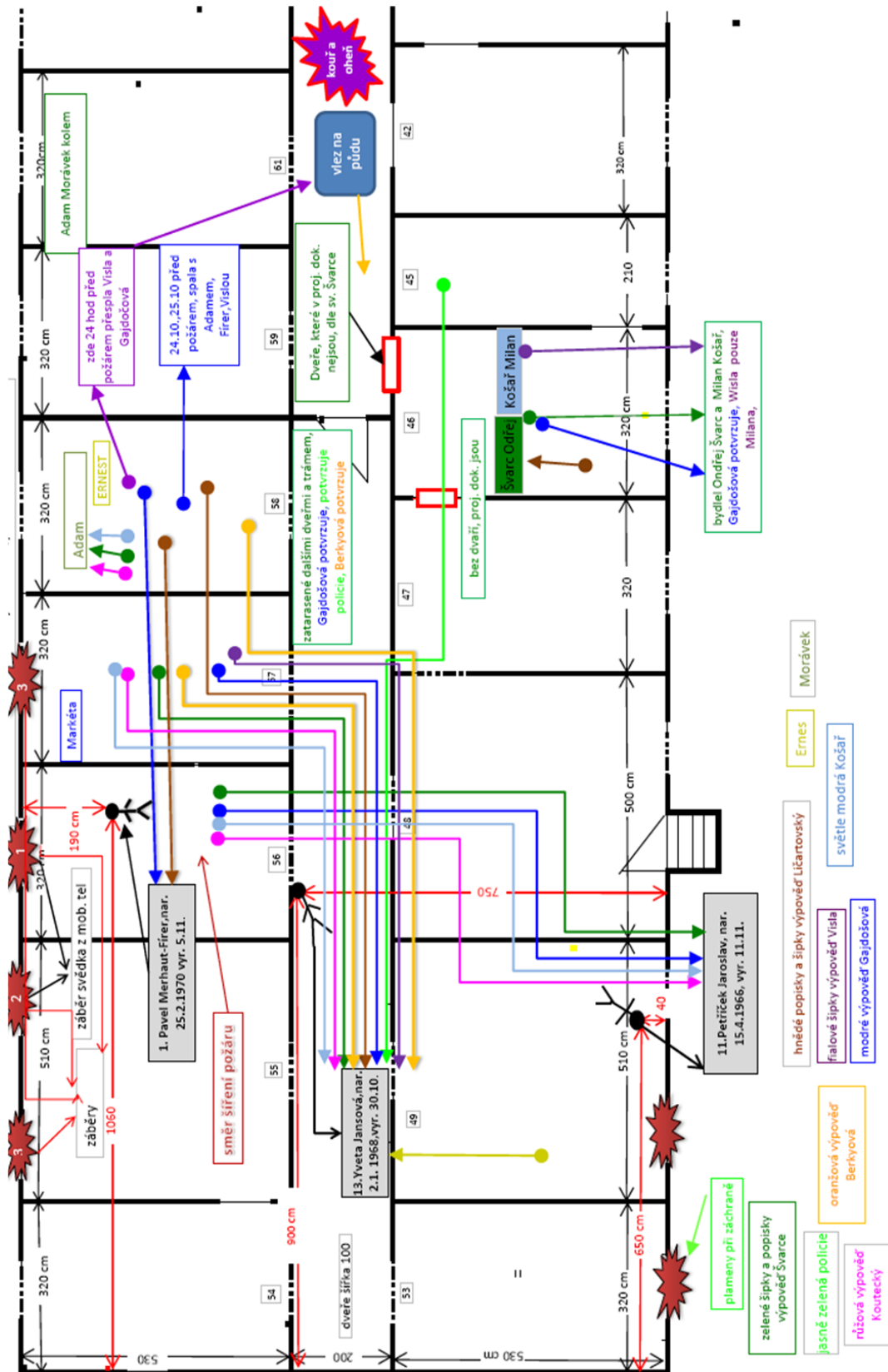
Příloha č. 4

Příloha č. 5

Příloha č. 6

Příloha č. 7

Příloha č. 8

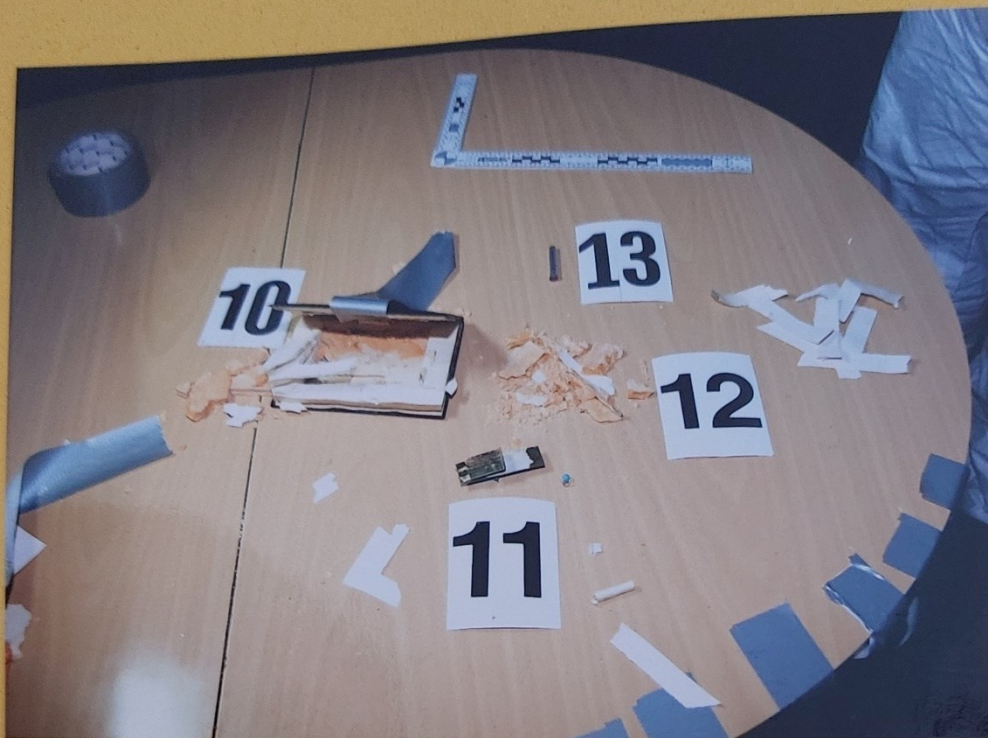

Příloha č. 9

Příloha č. 10

Příloha č. 12

ID	bodové hodnocení		váha		bodové hodnocení		váha		bodové hodnocení		váha		bodové hodnocení		váha		bodové hodnocení		váha		suma
	10	0,313	5	0,156	5	0,156	5	0,156	5	0,156	5	0,156	5	0,156	2	0,063	32				
Procentuální úspěšnost	body	krit 1	Sloužím na	body 2	krit 2	Mám odslouženo	body 3	krit 3	By/a jsem skolen	body 4	krit 4	Učastní/jsem se ohledání	body 5	krit 5	Zúčastní/a byste se skolen	body 6	krit 6	výsledek			
53	91%	5	1,563	MOP, OOP	2	0,313	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,88		
67	91%	5	1,563	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	3	0,188	2,84		
70	86%	4	1,250	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	3,03		
11	86%	4	1,250	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	2,88		
83	84%	4	1,250	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ne	3	0,188	2,69		
93	84%	4	1,250	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	nevím	2	0,125	2,47		
37	84%	4	1,250	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	2,06		
99	84%	4	1,250	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	2,06		
42	84%	4	1,250	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	3,34		
26	82%	4	1,250	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	3,19		
60	82%	4	1,250	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,56		
17	82%	4	1,250	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	2,69		
7	81%	4	1,250	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	3,19		
15	79%	3	0,938	MOP, OOP	2	0,313	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	nevzpomínám si	2	0,313	ne	2	0,125	2,09		
58	79%	3	0,938	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	nevzpomínám si	2	0,313	podílel/a jsem se	2	0,313	nevím	2	0,125	2,78		
28	77%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ano	3	0,469	ne	1	0,156	nevím	2	0,125	2,00		
48	75%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	2,22		
50	74%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	2	0,313	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,88		
79	74%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,72		
16	74%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,56		
49	74%	3	0,938	MOP, OOP	2	0,313	do 5 let	4	0,625	nevzpomínám si	2	0,313	ne	1	0,156	ano	1	0,063	2,44		
31	74%	3	0,938	MOP, OOP	2	0,313	do 5 let	4	0,625	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ano	1	0,063	2,25		
57	74%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	2,09		
55	74%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ano	1	0,063	1,78		
30	74%	3	0,938	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	nevzpomínám si	2	0,313	ne	1	0,156	ano	1	0,063	2,56		
29	74%	3	0,938	republikovém útvaru	4	0,625	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	2,41		
20	72%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ne	3	0,188	2,69		
81	72%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,41		
66	72%	3	0,938	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	2,22		
41	72%	3	0,938	MOP, OOP	2	0,313	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	2,25		
47	72%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,09		
44	72%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ne	3	0,188	2,06		
52	72%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	1,75		
64	70%	3	0,938	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ne	3	0,188	2,22		
54	70%	3	0,938	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ne	3	0,188	2,84		
59	68%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,09		
68	68%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	do 5 let	4	0,625	nevzpomínám si	2	0,313	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,41		
63	68%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	10-20	2	0,313	nevzpomínám si	2	0,313	ne	1	0,156	ano	1	0,063	1,78		
36	68%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,63		
98	68%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,63		
32	68%	2	0,625	republikovém útvaru	4	0,625	do 5 let	4	0,625	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ano	1	0,063	2,25		
73	67%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ano	1	0,063	1,78		
71	67%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,94		
43	67%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,63		
87	67%	2	0,625	republikovém útvaru	4	0,625	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,94		
100	67%	2	0,625	republikovém útvaru	4	0,625	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ano	1	0,063	1,94		
92	65%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	nevím	2	0,125	2,00		
105	65%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	nevím	2	0,125	2,00		
80	65%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	5-10	1	0,156	nevzpomínám si	2	0,313	podílel/a jsem se	2	0,313	ne	3	0,188	1,91		
13	65%	2	0,625	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	2,25		
25	65%	2	0,625	republikovém útvaru	4	0,625	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	2,25		
45	63%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ano	1	0,063	2,41		
14	63%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	ano	3	0,469	ano	3	0,469	ne	3	0,188	2,22		
84	63%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	10-20	2	0,313	nevzpomínám si	2	0,313	podílel/a jsem se	2	0,313	nevím	2	0,125	2,16		
51	63%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	1,78		
76	63%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	1,63		
78	63%	2	0,625	MOP, OOP	2	0,313	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	1,59		
62	63%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	nevím	2	0,125	1,38		
61	63%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ano	1	0,063	1,31		
86	61%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	2,06		
46	61%	2	0,625	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ne	1	0,156	nevím	2	0,125	2,00		
65	61%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,78		
69	61%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,63		
9	61%	2	0,625	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	1,44		
23	60%	1	0,313	krajské SKPV	3	0,469	více jak 20 let	3	0,469	ne	1	0,156	ano	3	0,469	ano	1	0,063	1,94		
94	60%	1	0,313	MOP, OOP	2	0,313	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	1,47		
38	60%	1	0,313	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	nevzpomínám si	2	0,313	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	1,47		
12	60%	1	0,313	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ne	3	0,188	1,44		
40	60%	1	0,313	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ne	1	0,156	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	1,31		
18	58%	1	0,313	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	10-20	2	0,313	ano	3	0,469	podílel/a jsem se	2	0,313	ano	1	0,063	1,63		
56	58%	1	0,313	okresní, obvodní SKPV	1	0,156	5-10	1	0,156	ne	1	0,156	ne	1	0,156	ne	3	0,188	1,13		
85	58%																				

Ohledání místa mimořádné události

Kpt. Bc. Jirout Petr, Dis.

Mimořádná událost

- Neobvyklá
- Nečekaná
- Zvláštní událost
- Neodehrává a nevzniká každý den
- Nenadál děj
- Částečně nebo zcela neovládaný
- Časové a prostorové ohraničený
- V souvislosti s provozem zařízení
- Působením živelných pohrom
- Havárií
- Zacházení s NL
- Epidemie a jiné nebezpečí
- Ohrožující život a zdraví, majetek, ŽP

Zákon č. 239/2000 Sb. o IZS

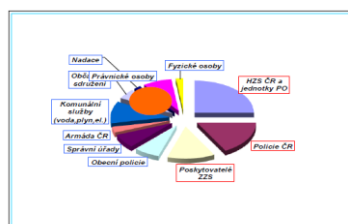
- Mimořádnou událostí je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.
- Naturogenní – biotické a abiotické
- Antropogenní – technogenní a sociogenní
- Kombinované

Základní pojmy

- **Integrovaný záchranný systém** = koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací
- **záchranné práce** = činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin
- **likvidační práce** = činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí

Složky IZS

- Základní - které udržují nepřetržitou pohotovost pro ohlášení vzniku havárie a pro schopnost rychle zasáhnout na místě havárie jsou HZS a JPO v plošném pokrytí, zdravotnická záchranná služba a policie
- Ostatní - vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, 4) havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů
- Ostatní za krizových stavů - poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem

Úkoly

- Ministr vnitra
- Hejman
- Starosta ORP
- Starosta
- Ministerstva, ústřední správní orgány, kraje a obce
- rozhodují o činnostech k provádění záchranných a likvidačních prací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,
- Stálými orgány pro koordinaci složek integrovaného záchranného systému jsou operační a informační střediska integrovaného záchranného systému, kterými jsou operační střediska hasičského záchranného sboru kraje a operační a informační středisko generálního ředitelství hasičského záchranného sboru

Policie ČR v rámci IZS

- Policie ČR jako základní složka IZS vykonává v místě provádění ZaLP úkoly podle zákona o Policii ČR. Policista nebo útvar Policie ČR se podílí na provádění ZaLP včetně letecké podpory IZS a letecké podpory v krizových situacích
- mimo jiné v souladu se zpracovanými typovými činnostmi složek IZS při společném zásahu

Tylové činnosti

- STČ 01 - Špinavá bomba
- 2.STČ 02 - Demonstrování úmyslu sebevraždy
- 3.STČ 03 - Hrozba použití NVS nebo nálezu NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů
- 4.STČ 04 - Letecká nehoda
- 5.STČ 05 - Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů
- 6.STČ 06 - Rozsáhlá policajní opatření pro udržení veřejného pořádku při technopárty
- 7.STČ 07 - Záchrana pohřešovaných osob - pátrací akce v terénu
- 8.STČ 08 - Dopravní nehoda

Tylové činnosti

- 9.STČ 09 - Mimořádná událost s velkým počtem raněných a obětí
- 10.STČ 10 - Nebezpečná porucha plynulosti provozu na dálnici
- 11.STČ 11 - Chřipka ptáků
- 12.STČ 12 - Poskytování psychosociální pomoci
- 13.STČ 13 - Reakce na chemický útok v metru
- 14.STČ 14 - Amok - útok aktivního stílece
- 15.STČ 15 - Mimořádnosti v provozu železniční osobní dopravy
- 16.STČ 16A - Mimořádná událost s podezřením na výskyt vysoce nakažlivé nemoci ve zdravotnickém zařízení nebo v ostatních prostorech
- 17.STČ 16B - Mimořádná událost s podezřením na výskyt VNN na palubě letadla s přistáním na letišti Praha Ruzyně

Organizace ZaLP na místě

- provádí velitel zásahu, který vyhlásí podle závažnosti mimořádné události odpovídající stupeň poplachu podle příslušného poplachového plánu integrovaného záchranného systému
- Velitel JPO, příslušný funkcionář HZS
- Ta složka, provádí převažující činnost
- Není stanoveno jiným předpisem

Plánovaná pomoc na vyžádání

- ministerstva, územní správní úřady, orgány krajů a obcí v mezích své působnosti
- b) právnické a fyzické osoby, které jsou vlastníkem nebo uživatelem stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany,
- c) poskytovatelé akutní lůžkové péče, kteří mají zřízen urgentní příjem,
- d) ostatní složky integrovaného záchranného systému uvedené v § 4 odst. 2,
- e) vojenské záchranné útvary,
- f) ostatní osoby, které se k tomu smluvně zavázaly.

Úkoly na místě MÚ

- Obecně ze zákona o PČR
- Trestního zákona a trestního řádu
- Zákona o IZS
- Interních předpisů

Z pohledu OČTŘ

- Zajištění místa
- Spojení na velitele
- Štáb velitele zásahu
- Totožnost všech osob a vytěžení
- Dokumentace ZaLP
- Kamerové záznamy
- Vídeň od svědků
- Ochrana stop - zajištění
- Pátrání po pachatelích - horká stopa

Zajištění místa

- Spolupráce s nástupem složek IZS
- Ostatní složky - kdo rozhodl, jména a kontakty, činnost
- Zákaz vstupu - kdo a proč
- Pátrání po horké stopě - koordinovaný postup
- Věci v okolí místa

Věci v okolí MÚ

- Vnesené
- Odhozené
- Mající vztah k místu
- Vniklé činnosti složek IZS
- Vozidla
- Zařízení
- Části technologie
- Pozor i v rozsahu několika desítek metrů
- Trasologie
- Poškození ochrany objektu - ploty.....

První kontakt se svědky na MMÚ

- Pozor možný pachatel
- Chování - vstřícnost nebo snaha se vzdát
- Poškozený oděv
- Zranění - ožehnutí
- Vztah k místu
- Co předcházelo MÚ
- Počátek MÚ

Spolupráce

- Veškeré významné skutečnosti předávat veliteli
- Osoby v objektu
- Druh technologie
- Hořlaviny, NL, plyny, výbušniny
- Členění objektu

Požár a svědek

- Co hoří
- Činnost – výroba, svařování, skladování .....
- Projevy – výbuchy, syčení, praskání, záře, teplo, zápach
- Místo – kde a co se zde nacházelo
- Přítomnost svědka na místě
- Další osoby
- Ekonomický obraz – dluhy, prodej....
- Vztahy – vedení, zaměstnanci....

Výbuch a svědek

- Co a kde
- Projev
- Další osoby
- Přítomnost na místě
- Manipulace s ventily a uzávěry
- Údržba, revize, kontroly – prováděné před MÚ
- Bezpečnostní řešení
- Zranění a poškozený oděv!!!!!!

Svědků, poškozených, PO a PFO, majitelů

- Předmět podnikání na daném místě
- Zabezpečení
- EPS, kamery
- Místo zálohování výstupů – nemusí být v napadeném objektu
- Vyřázení, předložení dokumentace
  - Technologie
  - Skladování – zákon o prevenci závažných havárií
  - Požární dokumentace – zákon o PO
  - Zaměstnanci – smlouvy, příkazy....
  - Stavba – stavební dokumentace....
  - Podklady pro prováděnou činnost – svařování, řezání .....

Dokumentace ZaLP

- je prováděno HZS – pokud se dokumentarista dostaví
- Dokumentují se projevy na místě MMU
- Vynesené věci – možné stopy
- Rozebírání konstrukcí – pozor, pokud to situace dovolí provést ohledání dané části

Velitel

- Kolik zasahujících
- Jak je zásah prováděn
- Násilný vstup
- Použitá technika – motorová pila....
- Informace z průzkumu
- Jističe, ventily, uzávěry – kdo
- Vynášení z objektu – kdo, co a kam
- Evakuace
- Informace při příjezdu na místo – stav objektu, rozvoj požáru, projevy, osoby.....

Vynášení z objektů

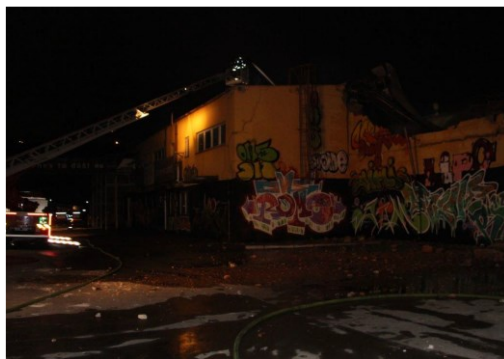
- Co a kam
- Množství – skladové zásoby odstraněné těžkou technikou
- Označit a chránit
- Ohledat
- Dokumentovat
- Zajistit
- Zjistit původní místo

Další skutečnosti, které lze zjistit a dokumentovat před samotným ohledáním

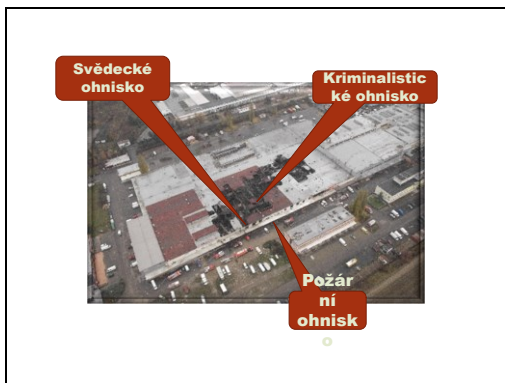
- Druh výroby
- Skladované látky
- Materiál k výrobě
- Technologie výroby
- Veškeré směrnice
- Práva a povinnosti zaměstnanců a jejich vedoucích
- Oprava a údržba, časová blízkost
- Závady a poruchy před událostí, i dlouhodobé
- Seznam zaměstnanců přítomných v den a před událostí

- Rozvody – plynové, elektor, vzduchotechnika, produktovody
- Revize a pravidelné kontroly
- Pravidelné údržby dle technologie nebo dané výrobcem
- Zabezpečení objektu – vstupy, vjezd....
- Činnost mimo danou technologii – opravy....
- Stopy v okolí místa
- Povětrnostní podmínky
- Přístupové cesty – oficiální i neoficiální
- Přilehlé objekty – administrativa...
- Vybavení a popis daného objektu – náčrtky
- Projevy mimořádné události

- Informace k ohniskům
- Zranění
- Zajistit oděv – poskytování první pomoci
- Stav jisticích prvků mimo objekt
- Hlavní uzávěry
- Označení tlakových nádob ....

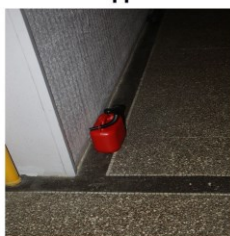

Nalezeno v okolí MČ při dalším šetření

Příloha č. 14

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie hl. města Prahy
Služba kriminální policie a vyšetřování
Odbor obecné kriminality
Kongresová 1666/2, 140 00 Praha 4

Praha 23.-listopadu-2021

Ž Á D O S T

Věc: Povolení zpracování kazuistik do diplomové práce

Titul, jméno, příjmení: **kpt. Bc. Petr Jirout, DiS.** OEČ: 258873

Zařazení (služba, organizační článek, funkce): Služba kriminální policie a vyšetřování, 1. oddělení obecné kriminality, vrchní komisař

Telefon: 974826603 E-mail: Petr.Jirout@pcr.cz Mobil. tel.: 731 553 160

Obsah žádosti:

Studuji na Českém vysokém učení technickém v Praze, Fakulta biomedicínského inženýrství, Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva, obor civilní a nouzové plánování. Fakultou mi bylo schváleno téma diplomové práce: **Specifikace ohledání místa mimořádné události.**

Předmětem práce bude problematika ohledání místa mimořádné události v souvislosti s vyšetřováním požárů, výbuchů, technologických havárií a dalších událostí, které nejsou v policejní praxi, co do početnosti, běžné.

V teoretické části bude proveden stručný rozbor jednotlivých skutkových podstat trestných činů, které mohou obsahovat výše uvedenou mimořádnou událost. Dále se teoretická část bude zaměřovat na teorii ohledání místa činu.

Praktická část práce bude vycházet z kazuistické analýzy uzavřených případů. Bude provedena multikriteriální analýza pro odhalení silných a slabých míst teoretické a praktické připravenosti orgánů činných v trestním řízení při ohledání místa mimořádné události.

Cílem práce bude zpracovat návrh metodiky ohledání místa, zajištění stop a dokumentování prováděných činností v průběhu záchranných a likvidačních prací.

Vzhledem k uvedenému tématu žádám o povolení zpracování kazuistik případů zpracovaných mou osobou v rámci vyšetřování mimořádných událostí.

kpt. Bc. Petr Jirout, DiS.
vrchní komisař

Stanovisko vedoucího: ~~souhlasím~~ - ~~nesouhlasím~~

Mgr. Aleš Strach
vedoucí 1. oddělení

Stanovisko vedoucího odboru: ~~souhlasím~~ - ~~nesouhlasím~~

podpis funkcionáře

plk. Mgr. Ladislav Novák, MBA
vedoucí OOK